

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Účetní aspekty hospodaření ministerstev ČR v konkrétních
podmínkách Ministerstva vnitra**

Nikola Křištová

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Nikola Kříštová

Ekonomika a management

Název práce

Účetní aspekty hospodaření ministerstev ČR v konkrétních podmínkách Ministerstva vnitra

Název anglicky

Accounting aspects of the management of the Czech ministries in the specific conditions of the Ministry of the Interior

---

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je provedení analýzy hospodaření Ministerstva vnitra ČR v letech 2015 až 2021, za sekundární cíle lze považovat především popis českého veřejného sektoru a v něm postavení a úlohy organizačních složek státu, vymezení základního rámce a jejich právní subjektivity, definici zdrojů financování, uvedení účetních specifik se zaměřením na účetní postupy, účetní výkaznictví a působnost Nejvyššího kontrolního úřadu, vymezení rozpočtových pravidel a pravidel pro zadávání veřejných zakázek.

Metodika

Obecná vymezení specifik organizačních složek státu tvoří teoretickou část. V praktické části je shrnut statut Ministerstva vnitra ČR a jeho rámcová činnost ve smyslu poskytování veřejných služeb a plnění základních funkcí státu z pozice centrální instituce v rámci státní správy. Dále je popsána zvolená metoda analýzy stavových ukazatelů v podobě vertikální a horizontální analýzy finančních výkazů a shrnuta metoda sběru potřebných dat z řádných účetních závěrek uveřejněných na portálu Státní pokladny Ministerstva financí. Poté je uveden postup provádění vertikální a posléze horizontální analýzy. Výsledky číselného zpracování dat je prezentováno do tabulek a grafů a je vždy doprovázeno vysvětlujícím textem. V závěru práce jsou veškeré takto zjištěné skutečnosti přehledně sumarizovány a zobecněny s cílem vymezení vypovídací schopnosti číselných údajů uvedených v rámci řádných účetních závěrek a jejich limitů pro prezentaci aspektů hospodaření veřejných vládních institucí vůči široké veřejnosti.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Organizační složky státu, účetnictví veřejného sektoru, finanční analýza, účetní závěrka, horizontální a vertikální analýza

Doporučené zdroje informací

- HAMERNÍKOVÁ, B. – MAAYTOVÁ, A. *Veřejné finance*. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-301-0.
- JUHÁSZOVÁ, K. – JURÁŇOVÁ, H. *Účetnictví pro veřejnou správu v příkladech*. Olomouc: ANAG, 2017. ISBN 978-80-7554-085-0.
- JURÁŇOVÁ, H. – JUHÁSZOVÁ, K. – ČESKO. ZÁKON O ÚČETNICTVÍ (1991, NOVELA 2016). *Účetnictví pro veřejnou správu v příkladech + CD*. Olomouc: ANAG, 2017. ISBN 978-80-7554-085-0.
- MÁČE, M. *Finanční účetnictví veřejného sektoru*. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-2002-4.
- OCHRANA, F. – PAVEL, J. – VÍTEK, L. *Veřejný sektor a veřejné finance: Financování podnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.
- PEKOVÁ, J. – TOT, P. – JETMAR, M. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4
- PROKŮPKOVÁ, D. – SVOBODA, M. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-522-1.
- REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-54-5
- RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2028-4.
- VODÁKOVÁ, J. *Výkonnost a její měření ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-013-5

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Zdeněk Toušek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 14. 2. 2023

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22. 2. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 06. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Účetní aspekty hospodaření ministerstev ČR v konkrétních podmínkách Ministerstva vnitra" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.3.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce Ing. Zdeňkovi Touškovi, PhD., za odbornou pomoc a cenné rady při zpracování této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala Ing. Lukášovi Poutníkovi, PhD., který mi poskytl odborné připomínky a data potřebná ke zpracování práce.

Účetní aspekty hospodaření ministerstev ČR v konkrétních podmínkách Ministerstva vnitra

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá účetními aspekty hospodaření organizačních složek státu ve formě ministerstev ČR. V teoretické části jsou vymezeny organizační složky státu, jejich účetní specifika a významné aspekty jejich hospodaření. Praktickou část tvoří finanční analýza dostupných účetních a rozpočtových dat za období let 2015 až 2021 u Ministerstva vnitra. V rámci metod finanční analýzy byla zvolena analýza stavových ukazatelů v podobě vertikální a horizontální analýzy finančních výkazů. Konkrétně byla vybrána data z řádných účetních závěrek. V závěru práce jsou výsledky provedené analýzy hospodaření shrnuty.

Klíčová slova: Organizační složky státu, účetnictví veřejného sektoru, Ministerstvo vnitra, finanční analýza, účetní závěrka, horizontální a vertikální analýza.

Accounting aspects of the management of the Czech ministries in the specific conditions of the Ministry of the Interior

Abstract

The diploma thesis deals with the accounting aspects of the management of organizational components of the state in the form of ministries of the Czech Republic. In the theoretical part, the organizational components of the state, their accounting specifics and important aspects of their management are defined. The practical part consists of a financial analysis of the available accounting and budget data for the period 2015 to 2021 at the Ministry of the Interior. As part of the methods of financial analysis, the analysis of status indicators in the form of vertical and horizontal analysis of financial statements was chosen. Specifically, data from regular financial statements were selected. In the conclusion of the work, the results of the economic analysis are summarized.

Keywords: Organizational components of the state, public sector accounting, Ministry of the Interior, financial analysis, financial statements, horizontal and vertical analysis

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika.....	13
2.3 Vertikální a horizontální analýza	14
2.4 Horizontální analýza (analýza vývojových trendů)	14
2.5 Vertikální analýza (procentní rozbor komponent nebo strukturální analýza)..	15
2.6 Horizontální a vertikální analýza rozvahy	16
2.7 Horizontální a vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	16
3 Teoretická východiska	18
3.1 Vymezení organizačních složek státu v prostředí ČR.....	18
3.1.1 Postavení a úloha organizačních složek státu v ČR.....	20
3.1.2 Základní právní rámec a vymezení právní subjektivity	23
3.1.3 Zdroje financování a nástroje finančního řízení	28
3.2 Účetní specifika.....	33
3.2.1 Význam právních norem a závaznost účetních postupů	33
3.2.2 Požadavky na výkaznictví.....	35
3.2.3 Působnost Nejvyššího kontrolního úřadu	38
3.3 Hospodářská specifika.....	40
3.3.1 Pravidla vyplývající ze zákona o finanční kontrole.....	40
3.3.2 Rozpočtová pravidla a důsledky jejich porušení	41
3.3.3 Pravidla vyplývající ze zákona o zadávání veřejných zakázek	44
4 Vlastní práce	46
4.1 Analýza hospodaření vybraných organizačních složek státu	46
4.1.1 Výběr subjektů a jeho zdůvodnění.....	46
4.1.2 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2015	49
4.1.3 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2016.....	52
4.1.4 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2017	54
4.1.5 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2018.....	56
4.1.6 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2019	58
4.1.7 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2020	60
4.1.8 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2021	63
5 Výsledky a diskuse	66
5.1 Výsledky kvantitativní analýzy	66
5.1.1 Analýza struktury majetku a jejich vývoj	66

5.1.2	Analýza struktury zdrojů krytí a jejich vývoj	69
5.2	Výsledky kvalitativní analýzy	73
5.2.1	Klíčové faktory pro vývoj majetku	73
5.2.2	Klíčové faktory pro vývoj zdrojů krytí	75
6	Závěr.....	77
7	Seznam použitých zdrojů	79
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	82
8.1	Seznam schémat	82
8.2	Seznam tabulek	82
8.3	Seznam grafů.....	82
9	Přílohy	84

1 Úvod

Z dostupných empirických dat vyplývá, že se od 1. světové války ve vyspělých zemích rozšiřuje velikost veřejného sektoru a ruku v ruce s tím je i vynakládán vyšší objem veřejných výdajů na poskytování veřejné služby. Do pádu zlatého standardu rostly ve většině vyspělých zemích společně s veřejnými výdaji i jejich příjmy v podobě vybraných daní, aby byla udržena fiskální rovnováha. Od prodělání velkých ropných šoků ze 70. let 20. století se však vývoj zcela změnil a stalo se postupně standardem, že vyspělé země začaly hospodařit s veřejnými deficity. Několik dekad po ropných šocích se vyspělé, i když zadlužené země považovaly za fiskálně stabilní hospodářství, kterým půjčovat na dluh na finančních trzích nebylo problém, a považovaly se za zcela bezpečné investice v podobě státních obligací. Toto hledisko v Evropě změnila Řecká dluhová krize z roku 2008, jejímž důsledkem byly zásahy Evropské centrální banky a tvorba přísnějších pravidel pro sledování zadlužení jednotlivých členských zemí EU v podobě stanovení kritérií pro sledování účetních a rozpočtových dat ve formě povinně předkládaných statistik a národních účtů shrnující hospodaření a vývoj veřejných dluhů. Pravidla proto měla dopad i na českou účetní reformu veřejného sektoru z let 2009 až 2011. Ačkoli se původně zdálo, že hlavními indikátory dalšího vývoje zadlužování veřejného sektoru budou pouze makroekonomické ukazatele, vývoj ukázal, že při sledování hospodaření je nutné sledovat významné subjekty veřejného sektoru i na mikroekonomické úrovni. V České republice se jedná zejména o hospodaření ministerstev a krajů ve smyslu územně samosprávních celků.

Obecně lze veřejný sektor definovat jako součást národního hospodářství, pro níž je typické poskytování veřejných statků a služeb financovaných z veřejných zdrojů. Oproti ziskovému sektoru není ve veřejném sektoru hlavním motivem generace zisku, zbohatnutí nebo získání jiných dalších benefitů pro individuální potřebu držitelů. Hlavním motivem je poskytování základních funkcí státu ve smyslu zajištění základních potřeb svým občanům, které jsou organizačně delegovány mezi státem zřízené instituce. V českém prostředí se na vládní úrovni jedná zejména o organizační složky státu a na komunální úrovni zejména o kraje, města a obce. Tyto subjekty však většinou nezajišťují potřeby občanům samy, ale zřizují si v rámci své působnosti další subjekty, jejichž činnost financují, a to zejména ve formě příspěvkových organizací. Tato právní forma je v českém prostředí nejrozšířenější a patří sem vzdělávací instituce v podobě základních a středních škol, zdravotních zařízení v podobě nemocnic, lázní,

poliklinik nebo kulturních institucí v podobě divadel, muzeí, zoologických zahrad a mnoha dalších. Není oblast veřejného sektoru, která by neměla v podobě činnosti příspěvkových organizací v rámci národního hospodářství svá zastoupení. Ve srovnání s nestátním neziskovým sektorem je pro státní sektor typické, že nemá konkrétní držitele, protože vlastníky jsou de facto všichni občané daného státu, kteří vykonávají svá vlastnická práva ve smyslu výběru svých zástupců do čela státních institucí u komunálních i parlamentních voleb. Zajímavá je v tomto aktuální otázka řady teorií veřejných financí, a to skládání účtů zvoleným zástupcům za efektivní nakládání s veřejnými prostředky ve smyslu vymezení datové základny pro empirická měření. V českém prostředí jsou pro tyto účely nejčastěji považovány závěrečné účty jednotlivých kapitol státního rozpočtu, individuální a konsolidované účetní závěrky a předkládané statistické výkazy. Z hlediska dostupnosti dat široké veřejnosti jsou za dlouhodobě nejdostupnější údaje pokládána data z individuálních účetních závěrek dostupná na portálu Státní pokladny Ministerstva financí a souhrnné zprávy Českého statistického úřadu.

Tím, že je předmětem mého zájmu český veřejný sektor na centrální úrovni v podobě subjektů státní správy, rozhodla jsem se zanalyzovat hospodaření Ministerstva vnitra za období let 2015 až 2021. Z důvodu, že mají ministerstva právní statut organizačních složek státu, v teoretické části se budu zabývat jejich základním právním rámcem, aby byla zřejmá jejich role a postavení v rámci českého veřejného sektoru. Pro potřeby rozboru hospodaření organizačních složek státu dále vymežím účetnictví jako vhodnou informační základnu, která je dostupná široké veřejnosti. Tím, že se jedná o složitý systém uspořádání informací, popíšu přínosy a omezení účetního přístupu pro interpretaci vlastního hospodaření daných subjektů. Statut organizačních složek státu s sebou však nepřináší přísná zákonná omezení pouze v oblasti vedení účetnictví a sestavování účetních výkazů, existuje zde celá řada dalších pravidel, která musí ze zákona dodržovat. Zejména se jedná o nastavení schvalovacích procesů řídicí kontroly, povinného zveřejňování smluv, vyhlašování veřejných zakázek, způsob nakládání s majetkem státu či o povinnost podstupování veřejných kontrol zkoumající efektivitu nakládání s veřejnými prostředky.

V rámci praktické části provedu finanční analýzu stavových ukazatelů z účetní závěrky Ministerstva vnitra. Nejprve vymežím množinu vzorku dat a jejich sběr provedu z veřejně přístupného portálu Státní pokladny Ministerstva financí. Prostřednictvím provedení vertikální analýzy dat objasním strukturu majetkových položek a způsob jejich financování v návaznosti na finanční pozici vybrané účetní jednotky. Sledování změn a vyhodnocení trendů těchto veličin v rámci časové řady z let 2015 až 2021 bude předmětem horizontální analýzy. Výsledkem obou

analýz bude identifikace klíčových parametrů hospodaření ve smyslu kvantitativních výstupů předmětu zkoumání. Na základě principu triangulace výzkumných metod ve smyslu provedení analýzy a syntézy prováděného šetření a propojení kvantitativní analýzy s kvalitativní analýzou dat provedu i obsahovou analýzu vybraných účetních dokladů, abych si odůvodnila meziroční změny a trendy vývoje nejvýznamnějších položek aktiv a pasiv za dané období. V závěru práce zkonstatuji a zobecním, jakým způsobem a při jakých omezeních lze vyčíst základní informace o hospodaření organizačních složek státu z uveřejňovaných účetních závěrek z konkrétního případu Ministerstva vnitra.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavní cíle práce spočívají ve vymezení specifík hospodaření organizačních složek státu v podobě 14 ministerstev České republiky. Ačkoli je primárním cílem provedení analýzy hospodaření Ministerstva vnitra ČR v letech 2015 až 2021, za sekundární cíle lze považovat především popis českého veřejného sektoru a v něm postavení a úlohy organizačních složek státu, vymezení základního rámce a jejich právní subjektivity, definici zdrojů financování, uvedení účetních specifík se zaměřením na účetní postupy, účetní výkaznictví a působnost Nejvyššího kontrolního úřadu, vymezení rozpočtových pravidel a pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Obecná vymezení specifík organizačních složek státu tvoří teoretickou část. V praktické části je shrnut statut Ministerstva vnitra ČR a jeho rámcová činnost ve smyslu poskytování veřejných služeb a plnění základních funkcí státu z pozice centrální instituce v rámci státní správy. Dále je popsána zvolená metoda analýzy stavových ukazatelů v podobě vertikální a horizontální analýzy finančních výkazů a shrnuta metoda sběru potřebných dat z řádných účetních závěrek uveřejněných na portálu Státní pokladny Ministerstva financí. Poté je uveden postup provádění vertikální a posléze horizontální analýzy. Výsledky číselného zpracování dat jsou prezentovány do tabulek a grafů a jsou vždy doprovázeny vysvětlujícím textem. V závěru práce jsou veškeré takto zjištěné skutečnosti přehledně sumarizovány a zobecněny s cílem vymezení vypovídací schopnosti číselných údajů uvedených v rámci řádných účetních závěrek a jejich limitů pro prezentaci aspektů hospodaření veřejných vládních institucí vůči široké veřejnosti.

2.2 Metodika

Diplomová práce se skládá ze dvou částí. Předmětem teoretické části jsou teoretická východiska, zpracovaná na základě odborné literatury a elektronických zdrojů v podobě literární rešerše. Citace z těchto zdrojů jsou zároveň podpořeny zveřejněnými statistikami z Českého statistického úřadu k vývoji veřejného sektoru a zároveň odkazy na aktuálně platné paragrafové znění souvisejících právních norem v podobě zákonů, vyhlášek a dalších nařízení legislativní povahy např. ve formě Českých účetních standardů. Předmětem praktické části je sběr, a zpracování empirických dat za účetní jednotku Ministerstvo vnitra, která byla získána na základě veřejně dostupných zdrojů doplněná o informace získaných při osobních setkáních se zaměstnanci tohoto úřadu. Zpracování dat je postaveno na syntetické metodě výzkumu s předem formulovanými cíli, které jsou pomocí nástrojů finanční analýzy podrobeny bližšímu

testování, aby bylo možné formulovat obecné závěry. Propojením definovaných prvků syntetické metody z teoretické části práce s metodou analýzy z praktické části je možné kromě kvantitativního výzkumu empirických dat rozšířit zjištěné výstupy i o kvalitativní analýzu a zobecnit závěry zkoumaných jevů. Praktická část je postavena primárně na empirické analýze konkrétních dat z uveřejněných finančních výkazů, která v návaznosti na teoretickou část představuje klíčový přehled o hospodaření Ministerstva vnitra. Sběr dat bude probíhat prostřednictvím obsahové analýzy povinně zveřejňovaných účetních a rozpočtových reportů z portálu Státní pokladny Ministerstva financí a jejich zpracování bude odpovídat standardnímu pojetí analýzy stavových ukazatelů v podobě horizontální a vertikální analýzy.

2.3 Vertikální a horizontální analýza

Tím, že finanční analýza slouží primárně ke zkoumání finanční situace ekonomicky aktivních subjektů prostřednictvím kvantitativních metod a zpracování empirických dat, jsou všechny potřebné vstupy zpracovány jak přímo z údajů obsažených ve zkoumaných finančních výkazech v podobě absolutních ukazatelů, tak i v poměrování údajů zjištěných z výkazů k většímu ekonomickému celku v podobě relativních ukazatelů. Cílem provedení vertikální analýzy výkazů bude strukturální rozbor veškerých položek obsažených v individuálních účetních závěrkách Ministerstva vnitra za období let 2015 až 2021. Naopak cílem provedení horizontální analýzy výkazů bude rozbor vývojových trendů za celé zkoumané období. Po provedení těchto analýz bude využita srovnávací metoda ve smyslu porovnání závěrů mezi jednotlivými zkoumanými subjekty vzhledem k vývoji objemu spravovaných prostředků ve státním rozpočtu a vývoji hrubého domácího produktu. [Techniky a metody finanční analýzy | BusinessInfo.cz. *BusinessInfo.cz – Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Copyright © 1997 [cit. 26.11.2022]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/techniky-a-metody-financni-analyzy/>]

2.4 Horizontální analýza (analýza vývojových trendů)

Pomocí horizontální analýzy se zkoumají změny absolutních ukazatelů v čase. Vyjadřuje změnu v určité položce v procentech nebo indexem (řetězovým nebo bazickým). Porovnání jednotlivých položek výkazů v čase se provádí po řádcích, horizontálně. Horizontální analýza má za cíl změřit pohyby jednotlivých veličin, a to absolutně a relativně a změřit jejich intenzitu.

Již v tomto stádiu analýzy lze postřehnout momenty, kdy vývoj dvou korespondujících položek se dostává do kolize se známými finančními pravidly – např. že index vývoje dluhů není v náležitém souladu s indexem výsledku hospodaření.

Finanční účetní výkazy obsahují jak údaje týkající se běžného roku, tak údaje z předcházejících let nebo alespoň z minulého roku. Je nutné mít k dispozici údaje za minimálně dvě po sobě jdoucí období.

Hledáme odpověď na dvě základní otázky:

O kolik jednotek se změnila příslušná položka v čase? – (absolutní změna)

O kolik % se změnila příslušná položka v čase? – (procentní změna)

Technika rozboru:

vypočte se rozdíl hodnot z obou po sobě jdoucích let (absolutní výše změny)

absolutní změna = hodnota t – hodnota $t - 1$

vyjádří se procentem k hodnotě výchozího roku

Kromě procentní změny lze změnu vyjádřit indexem, a to buď řetězovým, nebo bazickým. Bazické indexy porovnávají hodnoty určitého ukazatele v jednotlivých obdobích s hodnotou téhož ukazatele ve zvoleném stále stejném období (výchozí báze), které je vzato za základ pro srovnání. Řetězové indexy srovnávají hodnoty určitého ukazatele v jednotlivých obdobích s hodnotou téhož ukazatele v předcházejícím období.

V rámci horizontální analýzy rozvahy se stanoví indexy meziročních změn agregovaných položek. Rozdílná tempa vývoje jednotlivých složek majetku a kapitálu si žádají vysvětlení, protože mohou mít vliv na vývoj finanční situace. V rámci horizontální analýzy výkazu zisku a ztráty se stanoví indexy meziročních změn hlavních položek výnosů a nákladů. Rozdílná tempa vývoje výnosů a nákladových druhů si žádají vysvětlení, protože mohou mít pozitivní nebo negativní vliv na výkonnost. [Horizontální analýza | Febmat. Články | Febmat [online] [cit. 26.11.2022]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-horizontalni-analyza/>]

2.5 Vertikální analýza (procentní rozbor komponent nebo strukturální analýza)

Spočívá v tom, že se na jednotlivé položky účetních výkazů pohlíží v relaci k nějaké veličině, zjišťuje se procentní podíl jednotlivých položek výkazů na zvoleném základu. Při analýze rozvahy bývají položky výkazu vyjádřeny jako procento z celkových aktiv, resp. z

celkových pasiv, tedy z bilanční sumy. Ve výkazu zisku a ztráty se jako základ pro procentní vyjádření určité položky bere obvykle velikost celkových výnosů nebo tržeb.

Tato technika umožní zkoumat relativní strukturu aktiv a pasiv a roli jednotlivých činitelů na tvorbě zisku. Pracuje s účetními výkazy v jednotlivých letech odshora dolů, nikoli napříč jednotlivými lety, proto se označuje jako vertikální analýza. Máme-li navíc vedle sebe údaje za dva roky či za více let, můžeme identifikovat trendy nebo nejzávažnější časové změny komponent. Relativizovaný rozměr veličin [v %] (angl. common sized financial statements) činí vertikální analýzu velmi vhodným nástrojem pro meziroční a mezipodnikové srovnávání.

2.6 Horizontální a vertikální analýza rozvahy

Absolutní hodnoty na jednotlivých řádcích se zpracovávají trojím způsobem:

1. Stanoví se rozdíl mezi údaji za dva (pravidla po sobě následující) roky, obvykle se odečte od údaje za běžný rok údaj za rok minulý. Pozornost se věnuje největším kladným či záporným rozdílům,
2. vypočte se podíl (index) údaje za rok běžný a za rok minulý. Pozornost se věnuje relativně značně vysokým či nízkým indexům, zejména když jde o položky s absolutně největšími rozdíly,
3. každé položce se přiřadí její podíl (v procentech) na celkových aktivech či pasivech. Pozornost se věnuje nápadně vysokým změnám procentního podílu na rozvahovém součtu.

Změny zjištěné v aktivech se srovnávají se změnami v pasivech, a zkoumají se jejich vzájemné návaznosti, a příčinné souvislosti s věcnými vnitřními a vnějšími vlivy.

2.7 Horizontální a vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Analýza výkazu zisku a ztráty se odehrává v podobě relativních ukazatelů:

1. Meziročních indexů, které odhalí nerovnoměrnosti v relativních změnách výnosových a nákladových položek (horizontální analýza),
2. procentních podílů jednotlivých položek na tržbách, kde změna podílu může signalizovat změnu sortimentu, cen, nehospodárnost aj. (vertikální analýza).

Výkaz zisku a ztráty je citlivý na externí vlivy (ceny, úroky, daň z příjmů) i vlivy na úrovni podniku: vývoj objemu prodeje, cen, výrobně technologické změny, změny výrobního

sortimentu. Vysvětlení je třeba hledat nejen ve výroční zprávě, ale i v obecných hospodářských informacích.

Nevýhodou horizontální a vertikální analýzy je hlavně to, že změny pouze konstatuje, neukazuje však jejich příčiny, je výchozím krokem v orientaci v konkrétním podniku a může upozornit na problémové oblasti, které bude třeba podrobit hlubšímu rozboru. Je-li k dispozici kvalitní výroční zpráva, lze významné pohyby komentovat podle jejich finančních i nefinančních příčin.

3 Teoretická východiska

3.1 Vymezení organizačních složek státu v prostředí ČR

Veřejný sektor lze definovat jako část národního hospodářství, která je založena na poskytování veřejných statků a služeb, způsobu financování prostřednictvím výběru daní, odpovědnosti vůči daňovým poplatníkům, institucionální podobě jeho správy a veřejném vlastnictví. [Salamon, Lester M., Anheier, Helmut K. Defining the Nonprofit Sector. Manchester: Manchester University Press, 1997. 300 stran. ISBN 978-07-1904-902-6.] Veřejný sektor zároveň plní tři základní funkce, a to alokační, redistribuční a stabilizační. Alokační funkce spočívá v zajišťování poskytování služeb veřejného charakteru (v českém prostředí sem patří oblasti jako vzdělávání, zdravotnictví, ochrana obyvatelstva, apod). Redistribuční funkce plní úlohu přerozdělování zdrojů za účelem zmírnění rozdílů mezi jednotlivci (v českém prostředí sem patří např. výplaty sirotčích nebo vdovských důchodů nebo vyplácený příspěvek na bydlení apod.). Stabilizační funkce udržuje ekonomiku v rovnováze pomocí aktivní politiky zaměstnanosti a monetární politiky (v českém prostředí sem patří zejména činnost úřadů práce a České národní banky). [MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. Veřejné finance v teorii a praxi. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.] Dalším důležitým aspektem veřejného sektoru je kritérium rozhodování, a tím je **veřejný zájem**. Bohužel tím, že veřejný zájem není ukotven v českém právním řádu, považuje se pouze za neurčitý právní pojem. Poskytování veřejných statků a služeb je primárně spjato s ekonomickou funkcí veřejného sektoru. [Peková, J. a kol. Veřejný sektor - řízení a financování. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 485 stran. ISBN 978-80-7357-936-4.]

Veřejný sektor by měl poskytovat pouze statky a služby, které:

- mají povahu čistého veřejného statku nebo služby,
- jsou poskytovány ve veřejném zájmu,
- zabraňují monopolnímu postavení jiných subjektů,
- snižují dopad negativních externalit, prostřednictvím kterých ekonomicky aktivní subjekty způsobují nedobrovolné náklady jiným subjektům [Samuelson, Paul A., Nordhaus, William D. Ekonomie: 18 vydání. 1. vyd. Praha: Svoboda, 2007. ISBN 978-80-205-0590-3.]

Financování veřejného sektoru prostřednictvím výběru daní přímo vyplývá z postavení státu a jeho institucí v rámci národního hospodářství. Daně lze vymezit jako zákonem určené, pravidelné, povinné, nenávratné, neúčelové a neekvivalentní platby do veřejných rozpočtů [Vančurová, Alena, a kol., Daňový systém ČR 2018, 14. rozšířené vydání, Praha, nakladatelství VOX, 2018, 404 stran. ISBN 978-80-87480-63-2.] Vybrané daně tvoří hlavní příjmovou část veřejných rozpočtů všech států světa, a proto se je snaží i dopředu vyčíslit v podobě rozpočtů, aby měly kryty své plánované výdaje. V souvislosti s hospodárným, účelným a efektivním nakládáním s veřejnými prostředky je v rámci moderního přístupu k veřejným financím stále více zdůrazňována odpovědnost vůči daňovým poplatníkům. Výkon veřejné správy by proto měl vycházet z analýzy dostupnosti získávání zdrojů v podobě vybraných daní od daňových poplatníků a zároveň z analýzy dopadu financování veřejných výdajů souvisejících s efektivním fungováním veřejného sektoru a poskytováním potřebných veřejných statků či služeb. [Ochrana F., Pavel J., Vítek, L.: Veřejný sektor a veřejné finance: Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. Praha: Grada Publishing, 2010. 264 stran. ISBN 978-80-247-3228-2.]

V podmínkách České republiky členění veřejného sektoru odpovídá oddělenému postavení státní správy od samosprávy [PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. Veřejný sektor – řízení a financování. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.] Toto institucionální rozdělení na vládní úroveň v podobě státní správy a na komunální úroveň v podobě samosprávy je plně v souladu s členěním většiny vyspělých států. V rámci uskutečňování vládní politiky mají v českém prostředí významnou roli především ústřední orgány státní správy se statutem organizačních složek státu. V české republice to jsou zejména ministerstva, která jsou odpovědná za realizaci jednotlivých veřejných politik a v jejich čele i přímo sedí člen vlády v pozici ministra. [Rektořík, Jaroslav. Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 312 stran. ISBN 978-80-86929-29-3.] Od roku 2008 působí v České republice na centrální úrovni 14 ministerstev. Jedná se o Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo kultury, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo životního prostředí. Členové vlády bez vlastního ministerstva se nazývají ministry bez portfeje.

3.1.1 Postavení a úloha organizačních složek státu v ČR

Státní správa v prostředí České republiky zahrnuje celou řadu ústředních orgánů, jimiž stát přímo nebo v tzv. přenesené působnosti zabezpečuje jednotlivé oblasti své působnosti. Zákonomádný orgán ztělesňuje Parlament České republiky a exekutivu představuje Vláda České republiky, přičemž vláda odpovídá parlamentu za realizaci přijatých zákonů a za plnění vládního programu. Program je vždy vytyčován na jedno volební období a obsahuje konkrétní cíle a oblasti plánovaných veřejných politik. Dosažení programu je podmíněno sestavením plánu veřejných příjmů. Do státní správy se řadí organizační složky státu v pozici správců rozpočtových kapitol, organizační složky státu, které nemají vlastní rozpočtovou kapitolu, státní fondy a státem zřízené příspěvkové organizace. [Nováková, Š. Reforma účetnictví ve vybraných účetních jednotkách. 1. vydání. Praha: Oeconomica, VŠE, 2011. ISBN 978-80-245-1797-1.] Pozice správce rozpočtové kapitoly jednoznačně zvyšuje váhu dané organizační složky státu a poskytuje jí to v mezích rozpočtové soustavy širší pravomoci vůči jí podřízeným institucím. V České republice jsou odpovědná za realizaci veřejných politik v sektorovém pojetí jednotlivá ministerstva, např. zemědělství, obrana, zdravotnictví apod. [Rektořík, Jaroslav. Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 312 stran. ISBN 978-80-86929-29-3.] Každé ze současných 14 ministerstev představuje samostatnou rozpočtovou kapitolu, za jejíž řízení je odpovědný příslušný ministr. Přehled organizačních složek státu s vlastní rozpočtovou kapitolou zachycuje tabulka č. 1.

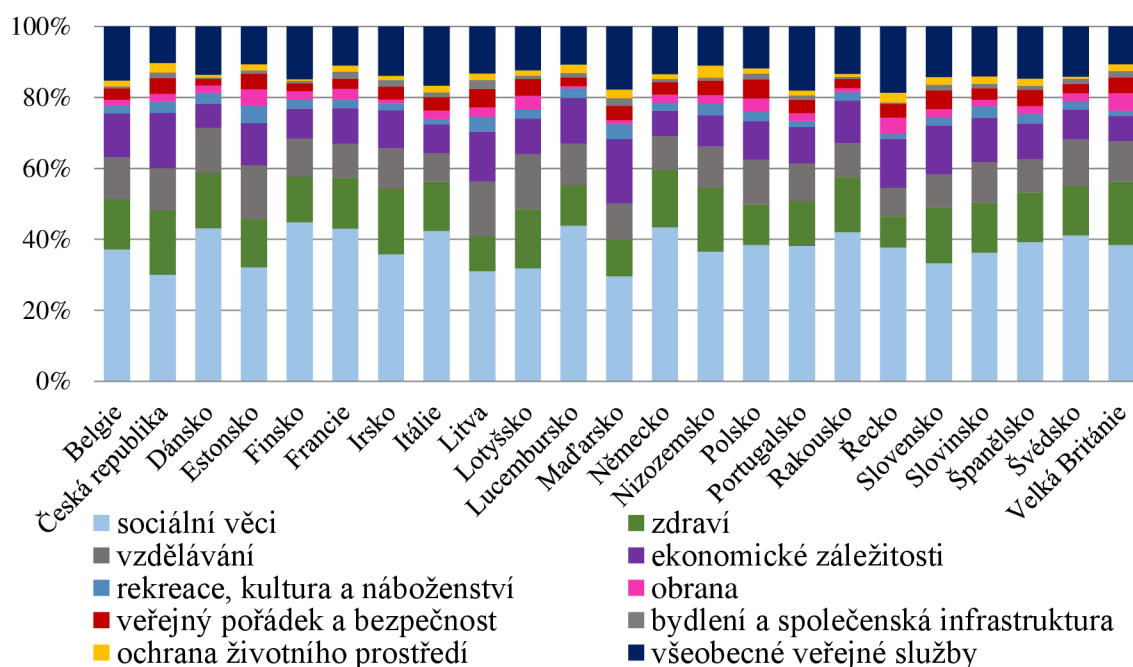
Tabulka č. 1 Přehled organizačních složek státu s vlastní rozpočtovou kapitolou

Kancelář prezidenta republiky	Grantová agentura České republiky	Úřad pro ochranu hosp. soutěže
Poslanecká sněmovna Parlamentu	Ministerstvo průmyslu a obchodu	Ústav pro studium total. režimů
Senát Parlamentu	Ministerstvo dopravy	Ústavní soud
Úřad vlády České republiky	Český telekomunikační úřad	Akademie věd České republiky
Ministerstvo zahraničních věcí	Ministerstvo zemědělství	Bezpečnostní informační služba
Ministerstvo vnitra	Ministerstvo školství	Zeměměřičský a katastrální úřad
Ministerstvo obrany	Ministerstvo kultury	Český statistický úřad
Národní bezpečnostní úřad	Ministerstvo zdravotnictví	Správa státních hmotných rezerv
Kancelář veřejného ochránce práv	Ministerstvo spravedlnosti	Úřad pro jadernou bezpečnost
Ministerstvo financí	Úřad pro ochranu osobních údajů	Generální inspekce bezp. sborů
Ministerstvo práce a soc. věci	Úřad průmyslového vlastnictví	Technologická agentura
Ministerstvo pro místní rozvoj	Rada pro rozhl. a televizní vysílání	Energetický regulační úřad
Ministerstvo životního prostředí	Český báňský úřad	Nejvyšší kontrolní úřad
Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a hnutí	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	

Zdroj: MFČR, 2022.

Z dat Ministerstva financí na konci roku 2021 bylo v právní formě organizačních složek státu celkem 281 subjektů. Tento počet byl složen ze 114 soudů, 31 institucí zajišťující vnitřní bezpečnost, 14 katastrálních úřadů, 10 archivů a 5 výzkumných institucí. Zbytek byl tvořen institucemi zaměřenými na svoji specializovanou oblast, aby ji zabezpečili. Jde např. o Senát ČR, Nejvyšší kontrolní úřad nebo Český báňský úřad. Pro mezinárodní srovnání Graf č. 1 zachycuje strukturu veřejných výdajů ve vybraných zemích EU. Z dat Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj vyplývá, že největší podíl v rámci veřejných výdajů u všech 23 zemí představují výdaje na sociální věci ve formě výplat starobních důchodů a sociálních dávek.

Graf č. 1 Struktura veřejných výdajů ve vybraných zemích EU

Zdroj: Vlastní zpracování dat z OECD, 2018.

Členění veřejných výdajů pro grafické zobrazení struktury vybraných zemí EU vyplývá z klasifikace COFOG (Classification of the functions of government) užívané mezinárodními organizacemi a slouží především ke srovnání jednotlivých států podle řady hledisek. Mezinárodními organizacemi jsou především Mezinárodní měnový fond, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, Komise Evropských společenství, Spojené národy a Světová banka. V českém prostředí pro tyto instituce vytěžuje potřebná data Český statistický úřad prostřednictvím tzv. Systému národních účtů. Definice všech deseti skupin veřejných výdajů dle klasifikace COFOG jsou shrnuty v Tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 Klasifikace funkcí veřejného sektoru

Všeobecné veřejné služby	Ekonomické záležitosti
Legislativní proces, tvorba zákonů	Trh práce
Zajišťování referent a voleb	Zemědělství, lesnictví, rybnářství a myslivost
Vedení základních registrů, vydávání dokladů	Paliva a energetika
Základní a aplikovaný výzkum	Těžba a zpracovatelský průmysl
Finanční správa	Doprava
Poskytování dotací a grantů	Poštovní služby
Obsluha státního dluhu	Telekomunikace
Provoz centrálních orgánů státní správy	Sociální věci
Zahraníční ekonomická pomoc	Nemoc a invalidita
Obrana	Stáří
Vojenská obrana	Pozůstalí
Civilní ochrana	Rodina a děti
Zahraníční vojenská pomoc	Nezaměstnanost
Veřejný pořádek a bezpečnost	Zdraví
Policejní ochrana	Léčiva a zdravotnické prostředky
Požární ochrana	Ambulantní zdravotní péče
Soudní soustava a státní zastupitelství	Ústavní zdravotní péče
Vězeňská správa a vězeňský provoz	Veřejné zdravotnické služby
Ochrana životního prostředí	Vzdělávání
Odstraňování odpadů	Preprimární a primární vzdělávání
Kontrola a snižování znečištění	Sekundární vzdělávání
Ochrana přírody	Terciární vzdělávání
Bydlení a společenská infrastruktura	Rekreace, kultura a náboženství
Rozvoj bydlení	Rekreační a sportovní služby
Územní rozvoj obecně	Kulturní služby
Zásobování vodou	Rozhlasové a televizní vysílání, vydavatelské služby
Pouliční osvětlení	Náboženské a ostatní společenské služby

Zdroj: Vlastní zpracování dat z ČSÚ, 2018.

Organizační složky státu v rámci českého veřejného sektoru zabezpečují funkce veřejného sektoru na centrální úrovni. Za základní funkce státu z centrální úrovně lze považovat ekonomickou, distribuční, regulační, alokační a stabilizační. [Ochrana F., Půček M. J., Špaček D. Veřejná správa. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2015. 658 stran.]

Ekonomická funkce souvisí s existencí veřejných statků, poskytování veřejných služeb a omezování negativních externalit. U veřejných statků či služeb jde o rozhodování, jakým způsobem a v jakém rozsahu je má stát zajišťovat. U negativních externalit jde zejména o snižování nákladů, které nejsou zahrnuty v tržních cenách. **Distribuční funkce** spočívá v přerozdělení ekonomických zdrojů mezi jednotlivé subjekty v ekonomice, přičemž vychází

z vrchnostenského postavení státu, který generuje příjmy ve formě zdanění občanů. Rozsah přerozdělení vychází z kolektivního rozhodování uplatňovaného ve veřejném sektoru na základě mechanismu veřejné volby a preferencí voličů. V parlamentní demokracii, která je v České republice, jsou právě volení zástupci členy vlády, která řídí jednotlivá ministerstva a stanoví pravidla hry i pro daňovou oblast či další povinné platby vůči občanům. **Regulační funkce** je součástí alokační a stabilizační funkce. Umožňuje státu omezovat svobodu a volnost v jednání jednotlivců tím, že upravuje pravidla legislativní povahy ve formě zákonů a jejich prováděcích norem. Vyplývá to z faktu, že je Česká republika jako právní stát postavenou na tvorbě, přijímání a vymáhání práva k tomu určených veřejných institucí. **Alokační funkce** spočívá v rozdělení zdrojů na produkci soukromých a veřejných statků či služeb. Skladba veřejných statků závisí na velikosti a charakteru veřejného sektoru. **Stabilizační funkce** představuje souhrn státních zásahů do národního hospodářství v podobě nástrojů fiskální a monetární politiky, kterými jednotlivé subjekty státní správy disponují. [Mikušová, Beáta; Stejskal, Jan. Teorie a praxe veřejné ekonomiky. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 263 s. ISBN 978-80-7478-526-9.]

3.1.2 Základní právní rámec a vymezení právní subjektivity

Postavení, zřizování a zánik organizačních složek státu je upraven zákonem č. 2019/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o majetku státu“). Organizační složky státu nejsou právními osobami, nicméně tím není dotčena jejich působnost k právním úkonům či výkon předmětu jejich činnosti. Při svém jednání, působnosti a výkonu činnosti vystupují za stát. [JEMELKA, Luboš. Správní řád: komentář. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-607-4.] Působnost organizačních složek státu je vždy vymezena dalšími zákony. U ministerstev jde o zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kompetenční zákon“). V souladu se zákonem o majetku státu mají ministerstva pravomoc část své pravomoci delegovat na podřízené instituce, a to buď na jiné organizační složky státu, nebo příspěvkové organizace. V obou případech však vždy jde o instituce zahrnuté do rozpočtové kapitoly daného ministerstva v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „rozpočtová pravidla“). Podle § 10 odst. 1 rozpočtových pravidel „rozpočtové kapitoly vyjadřují okruh působnosti a odpovědnosti ústředních orgánů státní správy a dalších organizačních složek státu, stanoví-li zvláštní zákon, že tyto organizační složky státu mají samostatnou kapitolu ve státním rozpočtu nebo že mají postavení ústředního orgánu státní správy“.

Podle § 4 kompetenčního zákona je **Ministerstvo financí ČR** (dále jen „Ministerstvo financí“) „ústředním orgánem státní správy pro státní rozpočet republiky, státní závěrečný účet republiky, státní pokladnu České republiky, fiskální politiku, makroekonomické a fiskální prognózy pro přípravu státního rozpočtu a rozpočtů státních fondů, finanční trh, regulaci vydávání elektronických peněz a ochranu zájmů spotřebitelů na finančním trhu s výjimkou výkonu dohledu nad finančním trhem v rozsahu působnosti České národní banky, pro zavedení jednotné měny euro na území České republiky, pro platební styk, daně, poplatky a clo, finanční hospodaření, finanční kontrolu, přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků, účetnictví, audit a daňové poradenství, věci devizové včetně pohledávek a závazků státu vůči zahraničí, ochranu zahraničních investic, hazardní hry, hospodaření s majetkem státu, privatizaci majetku státu, příspěvek ke stavebnímu spoření a státní příspěvek na penzijní připojištění, ceny a pro činnost zaměřenou proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a vnitrostátní koordinaci při uplatňování mezinárodních sankcí za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu, posuzuje dovoz subvencovaných výrobků, přijímá opatření na ochranu proti dovozu těchto výrobků a koordinuje příjem zahraniční pomoci“.

Podle § 6 kompetenčního zákona je **Ministerstvo zahraničních věcí ČR** (dále jen „Ministerstvo zahraničních věcí“) „ústředním orgánem státní správy České republiky pro oblast zahraniční politiky, v jejímž rámci vytváří koncepci a koordinuje zahraniční rozvojovou pomoc, koordinuje vnější ekonomické vztahy, podílí se na sjednávání mezinárodních sankcí a koordinuje postoje České republiky k nim. Zabezpečuje vztahy České republiky k ostatním státům, mezinárodním organizacím a integračním seskupením, koordinuje aktivity vyplývající z dvoustranné a mnohostranné spolupráce, koordinuje činnost ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy v oblasti zahraničních vztahů na jim svěřených úsecích státní správy, působí k tomu, aby na těchto úsecích byly dodržovány závazky vyplývající pro Českou republiku z mezinárodních smluv, jakož i z členství České republiky v mezinárodních organizacích, řídí zastupitelské úřady v zahraničí, plní úkoly při správě majetku České republiky v zahraničí, zabezpečuje vyhlásování mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, sleduje dodržování a provádění mezinárodních smluv a dohod z hlediska uplatňování zájmů zahraniční politiky České republiky“.

Podle § 7 kompetenčního zákona je **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR** (dále jen „Ministerstvo školství“) „ústředním orgánem státní správy České republiky

pro předškolní zařízení, školská zařízení, základní školy, střední školy a vysoké školy, pro vědní politiku, výzkum a vývoj, včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti, a pro vědecké hodnosti, pro státní péči o děti, mládež, tělesnou výchovu, sport, turistiku a sportovní reprezentaci státu, koordinaci činnosti ministerstev, jiných ústředních orgánů státní správy a profesních komor v oblasti systému uznávání odborné kvalifikace a v oblasti získávání kvalifikací v systému dalšího vzdělávání“.

Podle § 8 kompetenčního zákona je **Ministerstvo kultury ČR** (dále jen „ministerstvo kultury“) „ústředním orgánem státní správy pro umění, kulturně výchovnou činnost, kulturní památky, pro věci církví a náboženských společností, pro věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a jiných informačních prostředků, pro rozhlasové a televizní vysílání, pro provádění autorského zákona a pro výrobu a obchod v oblasti kultury“.

Podle § 9 kompetenčního zákona je **Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR** (dále jen „ministerstvo práce“) „ústředním orgánem státní správy pro pracovněprávní vztahy, bezpečnost práce, zaměstnanost a rekvalifikaci, kolektivní vyjednávání, mzdy a jiné odměny za práci, důchodové zabezpečení, nemocenské pojištění, sociální péči, péči a pracovní podmínky žen a mladistvých, právní ochranu mateřství, péči o rodinu a děti, péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, a pro další otázky mzdové a sociální politiky“.

Podle § 10 kompetenčního zákona je **Ministerstvo zdravotnictví ČR** (dále jen „ministerstvo zdravotnictví“) „ústředním orgánem státní správy pro zdravotní služby, ochranu veřejného zdraví, zdravotnickou vědeckovýzkumnou činnost, poskytovatele zdravotních služeb v přímé řídicí působnosti, zacházení s návykovými látkami, přípravky, prekursorů a pomocnými látkami, vyhledávání, ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod, léčiva a prostředky zdravotnické techniky pro prevenci, diagnostiku a léčení lidí, zdravotní pojištění a zdravotnický informační systém, pro používání biocidních přípravků a uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh“.

Podle § 11 kompetenčního zákona je **Ministerstvo spravedlnosti ČR** (dále jen „ministerstvo spravedlnosti“) „ústředním orgánem státní správy pro soudy, vězeňství, státní zastupitelství, probaci a mediaci, vystavuje právní posudky k úvěrovým a garančním dohodám, v nichž je smluvní stranou Česká republika, zastupuje Českou republiku při vyřizování stížností na porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a jejích Protokolů a Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a koordinuje provádění rozhodnutí příslušných mezinárodních orgánů, poskytuje peněžitou pomoc obětem trestné činnosti

a uspokojuje majetkové nároky osob poškozených trestným činem z peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí“.

Podle § 12 kompetenčního zákona je **Ministerstvo vnitra ČR** (dále jen „ministerstvo vnitra“) „ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu, jména a příjmení, matriky, státní občanství, občanské průkazy, hlášení pobytu, evidenci obyvatel a rodná čísla, shromažďovací právo a sdružování v politických stranách a v politických hnutích, veřejné sbírky, archivnictví a spisovou službu, zbraně a střelivo, požární ochranu, cestovní doklady, povolování pobytu cizinců a postavení uprchlíků, územní členění státu, státní hranice, jejich vyměřování, udržování a vedení dokumentárního díla a zřizování, uzavírání a změny charakteru hraničních přechodů, státní symboly, volby do zastupitelstev územní samosprávy, do Parlamentu České republiky, do Evropského parlamentu konané na území České republiky a volbu prezidenta republiky, krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva a integrovaný záchranný systém, elektronickou identifikaci a služby vytvářející důvěru, oblast informačních systémů veřejné správy, zároveň plní koordinační úlohu v oblasti správního řízení, správního trestání, spisové služby, organizace a výkonu veřejné správy, koordinační úlohu v oblasti služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů a státní služby“.

Podle § 13 kompetenčního zákona je **Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR** (dále jen „ministerstvo průmyslu a obchodu“) „ústředním orgánem státní správy pro průmyslovou politiku, obchodní politiku, zahraničně ekonomickou politiku, tvorbu jednotné surovinové politiky, využívání nerostného bohatství, energetiku, teplárenství, plynárenství, těžbu, úpravu a zušlechťování ropy a zemního plynu, tuhých paliv, radioaktivních surovin, rud a nerud, hutnictví, strojírenství, elektrotechniku a elektroniku, pro průmysl chemický a zpracování ropy, gumárenský a plastikářský, skla a keramiky, textilní a oděvní, kožedělný a polygrafický, papíru a celulózy a dřevozpracující a pro výrobu stavebních hmot, stavební výrobu, zdravotnickou výrobu, sběrné suroviny a kovový odpad, vnitřní obchod a ochranu zájmů spotřebitelů, zahraniční obchod a podporu exportu, věci malých a středních podniků věci živností, technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, průmyslový výzkum, rozvoj techniky a technologií, elektronické komunikace a poštovní služby a koordinuje zahraničně obchodní politiku České republiky ve vztahu k jednotlivým státům“.

Podle § 14 kompetenčního zákona je **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR** (dále jen „ministerstvo pro místní rozvoj“) „ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky, politiky bydlení, rozvoje domovního a bytového fondu a pro věci nájmu bytů a nebytových prostor, územního plánování a stavebního řádu, vyvlastnění, investiční politiky, cestovního ruchu a pohřebnictví, spravuje finanční prostředky určené k zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, koordinuje činnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, zabezpečuje informační metodickou pomoc vyšším územním samosprávným celkům, městům, obcím a jejich sdružením a zajišťuje činnosti spojené s procesem zapojování územních samosprávných celků do evropských regionálních struktur“.

Podle § 15 kompetenčního zákona je **Ministerstvo zemědělství ČR** (dále jen „ministerstvo zemědělství“) „ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, s výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu, pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod, a pro potravinářský průmysl, dále pro státní správy lesů, myslivosti a rybářství, s výjimkou území národních parků, je ústředním orgánem státní správy ve věcech komoditních burz, které organizují obchody se zbožím pocházejícím ze zemědělské a lesní výroby, včetně výrobků vzniklých jeho zpracováním, a zároveň je ústředním orgánem státní správy ve věcech veterinární péče, rostlinolékařské péče, péče o potraviny, péče o ochranu zvířat proti týrání a pro ochranu práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat“.

Podle § 16 kompetenčního zákona je **Ministerstvo obrany ČR** (dále jen „ministerstvo obrany“) „ústředním orgánem státní správy zejména pro zabezpečování obrany České republiky, řízení Armády České republiky a správu vojenských újezdů, jako orgán pro zabezpečování obrany se podílí na zpracování návrhu vojenské obranné politiky státu, připravuje koncepci operační přípravy státního území, navrhuje potřebná opatření k zajištění obrany státu vládě České republiky, Radě obrany České republiky a prezidentu České republiky, koordinuje činnost ústředních orgánů, správních orgánů a orgánů samosprávy a právnických osob důležitých pro obranu státu při přípravě k obraně, řídí Vojenské zpravodajství, zabezpečuje nedotknutelnost vzdušného prostoru České republiky, organizuje a provádí opatření k mobilizaci Armády České republiky, k vedení evidence občanů podléhajících branné povinnosti a k vedení evidence věcných prostředků, které budou za branné pohotovosti poskytnuty pro potřeby Armády České republiky a povolává občany České republiky k plnění branné povinnosti.

Podle § 17 kompetenčního zákona je **Ministerstvo dopravy ČR** (dále jen „ministerstvo dopravy“) „ústředním orgánem státní správy ve věcech dopravy a odpovídá za tvorbu státní politiky v oblasti dopravy a v rozsahu své působnosti za její uskutečňování“.

Podle § 19 kompetenčního zákona je **Ministerstvo životního prostředí ČR** (dále jen „ministerstvo životního prostředí“) „ústředním orgánem státní správy pro ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod, pro ochranu ovzduší, pro ochranu přírody a krajiny, pro oblast provozování zoologických zahrad, pro ochranu zemědělského půdního fondu, pro výkon státní geologické služby, pro ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod, pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou, pro odpadové hospodářství a pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice, dále je ústředním orgánem státní správy pro myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích, pro státní ekologickou politiku, pro systém značení ekologicky šetrných výrobků a služeb a pro program podporující dobrovolnou účast v systému řízení podniku a auditu z hlediska ochrany životního prostředí“.

3.1.3 Zdroje financování a nástroje finančního řízení

V oblasti zdrojů financování jsou ministerstva jako organizační složky státu regulovány především rozpočtovými pravidly, která vymezují státní rozpočet jako soubor finančních vztahů zabezpečující funkce státu. Tato právní norma vymezuje státní rozpočet, příjmy a výdaje státního rozpočtu, rozpočtové provizorium či jednotlivé správce kapitol. Základním zdrojem financování subjektů veřejného sektoru jsou státem vybrané finanční prostředky zejména ve formě daní, které jsou sdružovány ve veřejných rozpočtech. [KOHOUT, P., A. KREJDL a J. PAVEL. Průhledný státní rozpočet [online]. Transparency International – Česká republika, 2006. ISBN 80-903032-8-5. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/publikace-a-analyzy/pruhledny-statni-rozpocet/>] Strukturu veřejných rozpočtů ilustruje Schéma č. 1.

Schéma č. 1 Struktura veřejných rozpočtů

Zdroj: Vlastní zpracování

Zdrojem financování organizačních složek státu z pozice ústředních vládních institucí je dle § 8 rozpočtových pravidel **státní rozpočet**. V § 10 odst. 1 rozpočtových pravidel jsou pro rozpočtové účely stanoveni správci jednotlivých rozpočtových kapitol. Na základě § 21 rozpočtových pravidel je pro organizační složky státu stanoveno pravidlo účelovosti prostředků státního rozpočtů, které spočívá v plnění závazných ukazatelů, a zároveň stanoví postup pro schválení realizace předem neplánovaných výdajů prostřednictvím rozpočtových opatření. Pro financování činností organizačních složek státu jsou v § 25 rozpočtových pravidel vymezena pravidla, které musí organizační složky státu striktně dodržovat, např. označovat všechny realizované příjmy a výdaje, a zároveň právní úkony, které nesmějí činit, např. přijímat či poskytovat úvěry.

V návaznosti na **rozpočtová pravidla** mají organizační složky státu povinnost třídit rozpočtové příjmy a rozpočtové výdaje dle jednotného třídění daného vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „rozpočtová skladba“). Konstrukce rozpočtové skladby klade důraz zejména na kompatibilitnost s mezinárodními standardy, které jsou postaveny na peněžní bázi, aby byla data mezinárodně srovnatelná. Podle § 1a rozpočtové skladby lze příjmy a výdaje třídit podle odpovědnosti, druhu, odvětví, konsolidace, podkladu pro změnu rozpočtu, prostorového původu, příslušnosti sledovaného celku, případně programu financování, zdroje, účelu, rozpočtového přesunu, věcné podstaty nebo půjčených prostředků. [Paroubek, Jiří. Rozpočtová skladba v roce 2018. Praha: ANAG, 2018. 336 stran. ISBN 978-80-7554-129-1.]

Z hlediska odpovědnostního **třídění příjmů a výdajů** jsou jednotkami třídění trojčíslí přiřazené každé rozpočtové kapitole, např. 3 12 – kapitola ministerstva financí. Z hlediska třídění z odvětvového hlediska jsou nejnižšími jednotkami třídění tzv. paragrafy, např. paragraf 2111 –

uhelné hornictví. Paragrafy se dále seskupují do rozpočtových pododdílů, např. pododdíl 211 – záležitosti těžebního průmyslu a energetiky, pododdíly do rozpočtových oddílů, např. oddíl 21 – průmysl, stavebnictví, obchod a služby, a oddíly do rozpočtových skupin, (např. průmyslová a ostatní odvětví hospodářství). Z hlediska druhového třídění jsou nejnižšími jednotkami třídění tzv. rozpočtové položky, např. rozpočtová položka 5011 – platy zaměstnanců v pracovním poměru. Rozpočtové položky se dále seskupují do podseskupení rozpočtových položek, např. podseskupení 501 – platy, podseskupení položek do seskupení rozpočtových položek, např. seskupení 50 – platy a podobné a související výdaje, a seskupení položek do rozpočtových tříd (např. třída 5 – běžné výdaje).

Při **nakládání s majetkem státu** jsou organizační složky státu regulovány zákonem o majetku státu. Z § 4 této právní normy vyplývá, že ministerstva mohou zřizovat další organizační složky státu, avšak jen po předchozím souhlasu ministerstva financí. Organizační složky státu proto vznikají na základě zákona, např. nová ministerstva, nebo prostřednictvím zřizovací listiny, např. příspěvkové organizace. [Havlan, Petr. Majetek státu – Praktická právní příručka. Praha: Linde, 2010. 503 stran. ISBN 978-80-7201-796-6.] V souladu s § 8 zákona o majetku státu může být majetek organizačních složek státu využíván výhradně k plnění funkcí státu a mají k němu příslušnost hospodaření. V souladu s § 9 zákona o majetku státu převody majetku z jedné organizační složky státu na jinou mohou probíhat pouze na základě zápisu o změně příslušnosti hospodaření. Pro pozbývání majetku je nezbytnou podmínkou rozhodnutí o jeho nepotřebnosti v souladu s § 14 odst. 7 zákona o majetku státu, kdy musí být zároveň zdůvodněna jeho dočasná nebo trvalá nepotřebnost. Úplatně mohou organizační složky státu nabývat majetek pouze za cenu, která je v daném místě a čase obvyklá. Další konkrétní pravidla dle zákona o majetku státu vymezují např. pravidla pro nakládání s pohledávkami nebo stanovení odpovědnosti a její vymáhání za škody.

V oblasti **nakládání s finančními prostředky** jsou organizační složky státu regulovány zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“). Tento právní předpis navazuje na rozpočtová pravidla a na zákon o majetku státu a společně tvoří komplexní pravidla pro finanční řízení organizačních složek státu. [Bakeš, Milan. Finanční právo. Praha: C.H. Beck, 2012. 721 stran. ISBN 978-80-7400-440-7.] Podle § 4 zákona o finanční kontrole vyplývá, že hlavními cíli finanční kontroly je dodržování právních předpisů, zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům a hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy při zabezpečení

včasných a spolehlivých informací o nakládání s veřejnými prostředky. Z tohoto výčtu je v praxi kladen důraz primárně na hospodárnost, efektivnost a účelnost. [Otrusínová, Milana, Kubičková, Dana. Finanční hospodaření municipálních jednotek. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 stran. ISBN 978-80-7400-342-4.] Podle § 2 písm. m) zákona o finanční kontrole je hospodárnost vymezena jako „použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů“. Podle § 2 písm. n) zákona o finanční kontrole je efektivnost vymezena jako „použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění“. Podle § 2 písm. o) zákona o finanční kontrole je účelnost vymezena jako „použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů“. V souladu se stanovením odpovědnosti zaměstnanců organizačních složek státu je na základě § 26 a 27 zákona o finanční kontrole konstruován systém předběžné, průběžné a následné řídicí kontroly. Předběžná kontrola spočívá ve schválení připravovaného záměru osobou příkazce operace, který je v rámci pověření k nakládání s veřejnými prostředky pro příslušný typ operace, např. vyslání zaměstnance na služební cestu. V případě odsouhlasení prvotního záměru příkazce operace je do předběžné kontroly zahrnuta osoba správce rozpočtu, který odpovídá za správné zařídění rozpočtového příjmu nebo výdaje. Po tomto kroku podklady související se zaúčtováním zkompletuje a schválí hlavní účetní, který odpovídá za účetní zpracování. [Rektořík, Jaroslav. Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru. Praha: Ekopress, 2003. 212 stran. ISBN 80-861-1972-6.]

Při **uzavírání smluvních vztahů** jsou organizační složky regulovány zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejných zakázkách“). Tento právní předpis stanoví pravidla pro výběr dodavatele prostřednictvím zadávacího řízení, které odpovídá charakteru a výše daného plnění. Zadavatelem veřejné zakázky mohou být jednotlivé organizační složky státu nebo centrální zadavatel, který pořizuje plnění pro více institucí. Na základě § 11 a 12 zákona o veřejných zakázkách je umožněna horizontální i vertikální spolupráce. V případě, že veřejná zakázka zahrnuje více druhů zadávacího řízení, organizační složky státu zadávají dle hlavního předmětu zakázky či podle části, která je v předmětu veřejné zakázky obsažena s nejvyšší předpokládanou hodnotou. Podle § 16 zákona o veřejných zakázkách je klíčovým parametrem výběru její předpokládaná hodnota. Kromě zákona o veřejných zakázkách reguluje uzavírání smluv i zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto právního předpisu musí být uzavírané smlouvy organizačními

složkami státu s plněním nad 50 tis. Kč bez daně z přidané hodnoty povinně zveřejňovány v registru smluv, jinak nenabývají účinnosti. [Bouda, Petr. Zákon o registru smluv – Komentář. Praha: C. H. Beck, 2016. 435 stran. ISBN 978-80-7400-626-5.]

3.2 Účetní specifika

3.2.1 Význam právních norem a závaznost účetních postupů

Organizační složky státu jsou v souladu se zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb., považovány za velké účetní jednotky a řadí se mezi **vybrané účetní jednotky**, ke kterým se vztahují další účetní specifika. Vybrané účetní jednotky účtují podvojnými zápisy o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků včetně dluhů a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí. U organizačních složek státu jsou předmětem účetnictví rovněž finanční prostředky státního rozpočtu v podobě vykázaných příjmů a výdajů na straně aktiv a jejich kumulativní saldo na straně pasiv. Vybrané účetní jednotky mají účetní období shodné s kalendářním rokem a jsou povinny při vedení účetnictví dodržovat podmínky stanovené prováděcími právními předpisy v podobě vyhlášek (viz Schéma č. 2) a Českých účetních standardů č. 701 až 710 (viz Schéma č. 3. [SVOBODOVÁ, Jaroslava. Abeceda účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky: organizační složky státu, státní fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace. 5. Olomouc: ANAG, 2017. Daně, účetnictví (ANAG). ISBN 978- 80-7554-090-4.]

Schéma č. 2 Prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví pro vybrané účetní jednotky

410/2009 Sb.	• kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky
383/2009 Sb.	• o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů
270/2010 Sb.,	• o inventarizaci majetku a závazků
220/2013 Sb.,	• o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek
312/2014 Sb.	• o podmínkách sestavení účetních výkazů za Českou republiku (konsolidační vyhláška státu)

Zdroj: Vlastní zpracování, web MFČR, 2022.

Schéma č. 3 České účetní standardy pro vybrané účetní jednotky

Číslo standardu	Název standardu
701	Účty a zásady účtování na účtech
702	Otevírání a uzavírání účetních knih
703	Transfery
704	Fondy účetní jednotky
705	Rezervy
706	Opravné položky a vyřazení pohledávek
707	Zásoby
708	Odpisování dlouhodobého majetku
709	Vlastní zdroje
710	Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek

Zdroj: Vlastní zpracování, web MFČR, 2022.

Ministerstvo financí vydává **České účetní standardy** pro dosažení souladu v rámci používání účetních metod účetními jednotkami a pro zajištění vyšší míry srovnatelnosti účetních závěrek mezi vybranými účetními jednotkami. Vydání se oznamuje ve Finančním zpravodaji, který je veden v elektronické formě na internetových stránkách Ministerstva financí. Tyto standardy obsahují vymezení účetních metod a postupů účtování. Oproti jiným účetním jednotkám postupují vybrané účetní jednotky podle těchto standardů povinně. Vydávání standardů probíhá v souladu se zákonem o účetnictví a jejich použitím se naplňuje podmínka věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví. Cílem standardů je stanovení základních postupů účtování za účelem nabytí souladu při používání jednotlivých účetních metod vybranými účetními jednotkami. Struktura jednotlivých účetních standardů musí splňovat základní rámec, aby každý standard definoval svůj cíl, obsah, postup účtování dané problematiky, jež se daný standard týká a dále požadavky na analytické a podrozvahové účty. [České účetní standardy. Účetní průvodce má dátí [online]. 01.01.2021 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.madati.cz/info/delfinheslatxt.asp?cd=218&typ=r&levelid=CUS.HTM>]

Při mezinárodním srovnání v zákoně o účetnictví nejsou vymezeny základní pojmy ani explicitně stanovený cíl účetního výkaznictví. Zákon o účetnictví však ve svých jednotlivých ustanoveních obsahuje klíčové zásady podvojného účetnictví. **Zásada věrného a poctivého zobrazení** je vymezena § 7 odst. 1 zákona o účetnictví jako povinnost účetních jednotek „vést účetnictví tak, aby účetní závěrka byla sestavena na jeho základě srozumitelně a podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky tak, aby na jejím základě

mohla osoba, která tyto informace využívá, činit ekonomická rozhodnutí“. **Zásada účetní jednotky** je definována § 4 odst. 9 zákona o účetnictví jako „povinnost účetní jednotky vést jedno účetnictví za účetní jednotku jako celek“. **Zásada neomezeného trvání účetní jednotky** je § 7 odst. 3 zákona o účetnictví vymezena jako „povinnost účetní jednotky použít účetní metody způsobem, který vychází z předpokladu, že bude nepřetržitě pokračovat ve své činnosti a že u ní nenastává žádná skutečnost, která by ji omezovala nebo ji zabraňovala v této činnosti pokračovat i v dohledné budoucnosti“. **Zásada bilanční kontinuity** je obsažena v § 19 odst. 4 zákona o účetnictví jako „povinnost účetní jednotky sestavit rozvahu tak, aby počáteční zůstatky účtů, které obsahuje rozvaha, jimiž se otevírá účetní období, navazovaly na konečné zůstatky rozvahových účtů, jimiž se bezprostředně předcházející období uzavřelo“. **Zásada stálosti užitých metod** je § 4 odst. 15 zákona o účetnictví vymezena jako „povinnost účetní jednotky v příslušném účetním období použít účetní metody platné na jeho počátku“. **Zásada historických cen** je § 25 odst. 1 zákona o účetnictví definována jako „povinnost účetní jednotky ocenit majetek a závazky pořizovacími cenami“. **Zásada opatrnosti** je definována § 26 zákona o účetnictví jako povinnost účetní jednotky vykázat nižší ocenění aktiv a vyšší ocenění pasiv z titulu užití odpisů, opravných položek a rezerv. **Zásada přednosti obsahu před formou** je obsažena v § 7 odst. 2 zákona o účetnictví jako možnost účetní jednotky postupovat odchylně od účetních metod stanovených prováděcími právními předpisy, aby byl podán věrný a poctivý obraz. [Máče, M. Finanční účetnictví veřejného sektoru. Grada Publishing, 2019, str. 36-55.]

3.2.2 Požadavky na výkaznictví

V souladu s § 18 odst. 1 zákona o účetnictví je účetní závěrka tvořena rozvahou, výkazem zisku a ztráty a přílohou, která vysvětluje informace obsažené v ostatních výkazech. Podle § 18 odst. 2 zákona o účetnictví mají vybrané účetní jednotky povinnost sestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu, pokud k rozvahovému dni a to za bezprostředně předcházející účetní období mají bilanční sumu ve výši alespoň 40 mil. Kč a zároveň roční úhrn čistého obrátu ve výši alespoň 80 mil. Kč. V souladu s § 20 zákona o účetnictví nejsou vybrané účetní jednotky povinny mít účetní závěrku ověřenou auditorem, pokud nejsou zároveň subjektem veřejného zájmu dle § 1a zákona o účetnictví. Pro vymezení **kvalitativních požadavků** § 19 odst. 7 zákona o účetnictví definuje, že „informace v účetní závěrce musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti, přičemž u vybraných účetních jednotek s výjimkou zdravotních pojišťoven se považuje za významnou vždy informace o ocenění nehmotného majetku ve výši nad 60 000 Kč

a u samostatných hmotných movitých věcí nebo souboru hmotných movitých věcí ve výši nad 40 000 Kč“. Žádné explicitní požadavky na zveřejnění informací o poskytované veřejné službě nejsou v zákoně o účetnictví zmíněny.

V roce 2011 Ministerstvo financí v rámci reformy veřejných financí představilo **Integrovaný informační systém Státní pokladny**, který je zaměřen na realizaci a čerpání státního rozpočtu. Podle informací na webových stránkách Ministerstva financí bylo cílem vzniku tohoto systému „získat účinný, transparentní, efektivní a centralizovaný nástroj pro řízení veřejných financí, centralizaci účetních informací státu konsolidaci vybraných ekonomických ukazatelů za veřejnou správu a komplexní, přesné a včasné výkaznictví za celý veřejný sektor v souladu s mezinárodními standardy“. V daných souvislostech byla proto řešena zejména oblast řízení platebního styku, státního dluhu, likvidity nebo efektivní příprava státního rozpočtu. Z hlediska účetnictví je pro tyto potřeby státu klíčová vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do Centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů, ve znění pozdějších předpisů. Na základě této vyhlášky Ministerstvo financí shromažďuje účetní záznamy od vybraných účetních jednotek v rámci tzv. **Centrálního systému účetních informací státu**. Tento systém primárně slouží pro operativní řízení státu a dále pro statistickou, kontrolní a rovněž konsolidační potřebu státu, která umožní sestavení účetních výkazů, jak za dílčí konsolidační celky státu, tak i účetních výkazů za Českou republiku. V souladu s § 3 odst. 2 technické vyhlášky jsou vybrané účetní jednotky povinny do Centrálního systému účetních informací státu elektronicky předávat operativní účetní záznamy v podobě souhrnných účetních záznamů s měsíční periodicitou zaměřené na pohyb peněžních prostředků a majetek určený k odprodeji. U **operativních účetních záznamů** se jedná o výkaz peněžních prostředků a operativní účetní záznam disponibilního majetku. Pro ocenění majetkových položek v rámci disponibilního majetku je podle § 27 odst. 1 zákona o účetnictví aplikováno ocenění na reálnou hodnotu. Operativní účetní záznamy jsou důležité zejména pro zachycení a zajištění průběžného získávání informací nezbytných pro operativní řízení v rámci činnosti státu, přičemž primárně jde o hodnocení efektivity vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu a o průběžnou řídicí kontrolu jeho plnění. Z důvodu zajištění informací pro účely vykazování a sestavení účetních výkazů za Českou republiku ve smyslu konsolidované účetní závěrky vznikl od roku 2012 nový finanční report postavený na základech podvojného účetnictví, a to tzv. **Pomocný analytický přehled**. V souladu s § 3a odst. 1 technické vyhlášky jsou tento report

vybrané účetní jednotky povinny elektronicky předávat do Centrálního systému účetních informací státu. Tento výkaz má tříměsíční periodicitu a jeho existence je kromě sestavování konsolidovaných účetních výkazů za Českou republiku primárně spjata se statistickými potřebami Českého statistického úřadu. Pomocný analytický přehled se skládá ze třinácti částí, které jsou zaměřeny pouze na rozvahu a výkaz zisku a ztráty. Vzory výkazu jsou obsahem přílohy č. 2a technické vyhlášky. V rámci rozvahy se jedná zejména o uvedení počátečních a konečných zůstatků a rovněž obrátů na straně MÁ DÁTI a DAL ve formě obrátové předvahy. V souladu s prováděcí vyhláškou a účetními standardy jsou v metodice Pomocného analytického přehledu detailněji vymezeny i některé položky rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

V dalších částech přehledu metodika Pomocného analytického přehledu zavádí základní pojmy, a to kód transakce, partner transakce, partner aktiva a partner pasiv. **Kód transakce** má třímístné numerické označení, přičemž první číslice určuje pořadí výkazu vzhledem k ostatním částem přehledu (čísla 4-9) a další dvě číslice určují buďto přírůstky (čísla 1-20) nebo úbytky (čísla 51-70) na daném účtu. Za **partnera transakce** se považuje subjekt, který vystupuje v pozici protistrany vykazující účetní jednotky pro danou hospodářskou transakci. V souvislosti s metodikou Pomocného analytického přehledu se za **partnera aktiva** považuje subjekt, jenž má aktivum vykazující účetní jednotky v rozvaze uvedené jako pasivum. Za **partnera pasiva** se analogicky považuje subjekt, který má pasivum vykazující účetní jednotky ve své rozvaze uvedené jako aktivum. Pro označení partnerů se u rezidentských subjektů užívá identifikační číslo a pro nerezidentské subjekty či pro subjekty bez identifikačního čísla se užívají identifikátory, které jsou obsahem přílohy č. 2 technického manuálu Centrálního systému účetních informací státu. Znalost protistran z účetního přehledu je využita nejen při analýzách či pro konsolidaci, ale slouží i pro provedení kontroly kvality účetních dat, během které jsou v rámci Centrálního systému účetních informací státu porovnávány všechny transakce křížem mezi všemi vykazovanými subjekty.

Schvalování účetních závěrek je upraveno vyhláškou č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek. Předmětem úpravy této vyhlášky jsou požadavky na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek a způsob poskytování součinnosti osob zúčastněných na tomto schvalování. V souladu s § 5a zákona o majetku státu je schvalujícím orgánem účetní závěrky vybrané účetní jednotky vždy nejméně tříčlenný orgán. Účetní závěrky ministerstev si ministerstva schvalují na základě vlastních interních aktů řízení a členy schvalovacího orgánu jsou pouze zaměstnanci daného

ministerstva. V souladu s § 5a a § 55a zákona o majetku státu a vyhlášky o schvalování účetních závěrek o schvalovacím orgánu pro podřízené vybrané účetní jednotky ministerstev rozhodují sama ministerstva a stanovují **schvalovací orgány**. Na základě § 5 vyhlášky o schvalování účetních závěrek si schvalovací orgány mají v rámci schvalovacího procesu vyžádat účetní závěrku, zprávy ze všech uzavřených kontrol vztahující se k danému účetnímu období a inventarizační zprávy. V případě, že má schvalovací orgán potřebu vyžádat si další dokumenty, schvalovaná účetní jednotka je musí rovněž předložit. Podle § 11 vyhlášky o schvalování účetních závěrek musí být ke schválení či neschválení vyhotoven protokol, který obsahuje identifikaci schvalované účetní závěrky, datum rozhodnutí schvalujícího orgánu, členy schvalujícího orgánu, výrok o schválení nebo neschválení účetní závěrky, identifikaci průkazných účetních záznamů, které vedly k rozhodování a vyjádření účetní jednotky k výroku o schválení či neschválení.

3.2.3 Působnost Nejvyššího kontrolního úřadu

Všechna ministerstva hospodaří s veřejnými prostředky plynoucími zejména od daňových poplatníků, proto se vyžaduje jak z pohledu jednotlivých obyvatel, tak i z pohledu hodnověrnosti státu jako celku kontrola nad využitím finančních prostředků. Každé ministerstvo jako správce rozpočtové kapitoly je podle zákona povinno vytvořit systém finanční kontroly, kterým zajistí finanční kontrolu jak svého hospodaření, tak i hospodaření jiných organizací ve své působnosti. Rovněž zajistí prověřování účinnosti a přiměřenosti tohoto systému a pravidelně, minimálně jednou ročně jeho hodnocení.

Kontrola může probíhat **uvnitř ministerstev** formou:

- řídicí kontroly,
- interního auditu,

anebo může jít o **kontrolu vnější**, která může mít podobu:

- kontroly Nejvyšším kontrolním úřadem,
- kontroly orgány veřejné správy.

Interní audit musí vykonávat nezávislý útvar oddělený od řídicích struktur, který má za úkol nezávislé přezkoumání a vyhodnocení přiměřenosti a účinnosti řídicí kontroly, včetně ověření správnosti vybraných operací. Útvar interního auditu musí být podřízen vedoucímu orgánu veřejné správy. Vedoucí tohoto útvaru musí být jmenován a odvoláván vedoucím

organizační složky státu, tedy ministrem. Jelikož ministerstva fungují na bázi ročních, případně střednědobých plánů, interní audit se musí provádět minimálně jednou za rok. **Vnější kontrola ministerstev** je zabezpečována Nejvyšším kontrolním úřadem a Ministerstvem financí, které provádí veřejnosprávní kontrolu. Postavení a působnost Nejvyššího kontrolního úřadu upravuje zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.

Nejvyšší kontrolní úřad je institucí, která **vykonává kontrolu nad:**

- hospodařením se státním majetkem a finančními prostředky vybíranými na základě zákona,
- plněním státního rozpočtu,
- státním závěrečným účtem,
- hospodařením s prostředky poskytnutými ze zahraničí,
- zadáváním státních zakázek,
- vydáváním a umořováním státních cenných papírů.

Nejvyšší kontrolní úřad vykonává kontrolu u organizačních složek státu, právnických a fyzických osob a také má na starost kontrolu hospodaření České národní banky. Při kontrole prověřuje soulad kontrolované činnosti s právními předpisy, přezkoumává jejich formální a věcnou správnost a také posuzuje tzv. **princip 3E**, tedy provádí kontrolu efektivnosti, účelnosti a hospodárnosti při vynakládání veřejných prostředků. V případě provádění tzv. veřejnosprávní kontroly, která se zabývá ověřováním hospodaření s veřejnými prostředky, je tato kontrola zajišťována rovněž v součinnosti s Ministerstvem financí a jednotlivými finančními úřady. **Hospodárnost** je podle § 2 písm. m) zákona o finanční kontrole definována jako „použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů“. **Efektivnost** je podle § 2 písm. n) zákona o finanční kontrole definována jako „použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění“. **Účelnost** je podle § 2 písm. o) zákona o finanční kontrole definována jako „použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů“. [Otrusínová, M., Kubičková, D. Finanční hospodaření municipálních jednotek. C. H. Beck, 2011]

3.3 Hospodářská specifika

3.3.1 Pravidla vyplývající ze zákona o finanční kontrole

Organizační složky státu hospodaří s veřejnými prostředky plynoucími od daňových poplatníků, proto zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“) požaduje kontrolu nad využitím finančních prostředků. Ministerstvo jako správce kapitoly je podle zákona o finanční kontrole povinno vytvořit **systém finanční kontroly**, kterým zajistí kontrolu jak svého hospodaření, tak i hospodaření jím zřízených příspěvkových organizací a organizačních složek státu ve své působnosti. Musí rovněž zajistit prověřování účinnosti a přiměřenosti tohoto systému a pravidelně i jeho hodnocení. Řídící kontrola zahrnuje finanční kontrolu zajišťovanou odpovědnými osobami jako součást vnitřního systému řízení. [PROKŮPKOVÁ, D. - SVOBODA, M. Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-522-1.]

Řídící kontrola zahrnuje hodnocení a ověřování skutečností:

- 1) při přípravě příjmových a výdajových operací před jejich zahájením - **předběžná řídicí kontrola**,
- 2) po zahájení příjmových a výdajových operací až do jejich ukončení a vyúčtování - **průběžná řídicí kontrola**,
- 3) při následném hodnocení dosažených výsledků příjmových a výdajových operací - **následná řídicí kontrola**. [SVOBODOVÁ, J. Abeceda účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky 2017/2018: organizační složky státu, státní fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2017. ISBN 978-80-7554-090-4.]

Řídící kontrolu provádí zaměstnanci organizační složky státu pověřeni vedoucím orgánem veřejné správy v rozsahu svého **pověření** v pozici funkce příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní. Evidence pověření musí být vedena průkazně a součástí dokumentace musí být podpisový vzor pověřené osoby a podepsané poučení, že byla pověřená osoba řádně seznámena s odpovědností výkonu dané funkce. [MÁČE, M. Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3637-2.]

Příkazce operace v souladu se zákonem o finanční kontrole ověřuje zejména:

- 1) nezbytnost operace ke splnění úkolů orgánu veřejné správy,
- 2) soulad operace s právními předpisy a opatřeními přijatými orgány veřejné správy v mezích právních předpisů,
- 3) soulad operace s postupy stanovenými pro zadávání veřejných zakázek,
- 4) soulad operace se zásadami účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti,
- 5) doložení operace věcně správnými a úplnými podklady.

Správce rozpočtu v souladu se zákonem o finanční kontrole ověřuje zejména, zda:

- 1) byla operace schválena příkazcem operace v rozsahu jeho oprávnění,
- 2) je podpis příkazce operace shodný s jeho podpisovým vzorem,
- 3) je operace v souladu se schválenými veřejnými výdaji, programy, projekty, uzavřenými smlouvami nebo jinými rozhodnutími o nakládání s veřejnými prostředky,
- 4) operace odpovídá pravidlům stanoveným zvláštními právními předpisy pro financování činnosti orgánu veřejné správy,
- 5) byla operace prověřena v souvislosti s rozpočtovými riziky.

Hlavní účetní v souladu se zákonem o finanční kontrole ověřuje zejména:

- 1) soulad podpisu příkazce operace v pokynu k zajištění platby s podpisem uvedeným v podpisovém vzoru,
- 2) soulad údajů o věřiteli, výši a splatnosti vzniklého závazku s údaji ve vydaném pokynu k zajištění platby,
- 3) soulad pokynu příkazce operace k zajištění platby s individuálním příslibem,
- 4) jiné skutečnosti týkající se uskutečnění operace jako účetního případu,
- 5) související účetní rizika.

3.3.2 Rozpočtová pravidla a důsledky jejich porušení

Vzhledem k tomu, že jsou organizační složky státu **správci kapitol státního rozpočtu** či podřízené složky těmto kapitolám a hospodaří během rozpočtového roku s prostředky dle schváleného rozpočtu své kapitoly, řídí se jejich hospodaření dle schváleného zákona o státním rozpočtu a dále zákonem č. 218/2002 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů [NOVÁKOVÁ, Štěpánka. Reforma účetnictví ve vybraných účetních jednotkách.

ISBN 978-80-245-1797-1] **Státní rozpočet** představuje plánované finanční vztahy, které v rozpočtovém roce profinancují poskytované veřejné služby státu. Tento schválený rozpočet v daném rozpočtovém roce obsahuje příjmy a výdaje v členění dle kapitol státního rozpočtu. V případě, že není schválen zákon o státním rozpočtu včas, tedy před prvním dnem rozpočtového roku, hospodaří organizační složky státu podle ukazatelů **rozpočtového provizoria**. Rozpočtový rok je vždy shodný s rokem kalendářním. Rozpočet kapitoly obsahuje jak příjmy a výdaje správce kapitoly, tak i příjmy a výdaje organizačních složek státu v jeho působnosti, výdaje na činnost příspěvkových organizací a odvody příspěvkových organizací v rámci jeho působnosti. Organizační složka státu může mít v rámci svého rozpočtu pouze příjmy a výdaje, které souvisejí s činnostmi vymezenými ve zřizovací listině.

Pokud v průběhu rozpočtového roku požaduje organizační složka státu vynaložit výdaje, jež nejsou upraveny státním rozpočtem, musí tyto úhrady zajistit zákonem vymezenými způsoby a provedením v podobě tzv. **rozpočtových opatřeních**. Tyto nezajištěné úhrady mohou být zabezpečeny hospodárnějším provedením jiných úkolů, odsunutím či omezením některého méně důležitého úkolu či použitím mimorozpočtových zdrojů. Před provedením rozpočtově neupravených úhrad musí však být nejdříve podáno rozpočtové opatření. [MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. Veřejné finance v teorii a praxi. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.]

Vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, je určeno jednotné třídění příjmů a výdajů, které se uplatňuje v rozpočtech organizačních složek státu, při sledování plnění státního rozpočtu, při sledování čerpání rezervního fondu organizačních složek státu, v rozpočtech státních fondů a při pohybech na účtech státních finančních aktiv. V rámci **rozpočtové skladby** se třídí příjmy a výdaje do jednotek třídění, kterými jsou organizační složky státu povinny označovat své rozpočtované i skutečné příjmy a výdaje až na úroveň tzv. rozpočtových položek. Chybné užití rozpočtových položek v rámci rozpočtové skladby vede k tzv. **porušení rozpočtové kázně**. Při jeho zjištění je organizační složce místně příslušným finančním úřadem vyměřen povinný odvod do státního rozpočtu, o který je krácen její rozpočet. [NOVÁKOVÁ, Štěpánka. Reforma účetnictví ve vybraných účetních jednotkách. ISBN 978-80-245-1797-1.]

Rozpočtová skladba obsahuje tato **třídění příjmů a výdajů**:

- 1) odpovědnostní, kterým je třídění příjmů a výdajů z hlediska odpovědnostního,
- 2) druhové, kterým je třídění příjmů a výdajů z hlediska druhového,
- 3) odvětvové, kterým je třídění příjmů a výdajů z hlediska odvětvového,
- 4) konsolidační, kterým je třídění příjmů a výdajů z hlediska konsolidačního,
- 5) podkladové, kterým je třídění příjmů a výdajů z hlediska podkladu pro změnu rozpočtu,
- 6) prostorové, kterým je třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich prostorového původu,
- 7) nástrojové, kterým je třídění příjmů a výdajů z hlediska původu jejich zdroje,
- 8) doplňkové, kterým je třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti ke sledovaným celkům,
- 9) programové, kterým je třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti k programům,
- 10) účelové, kterým je třídění výdajů z hlediska účelu rozpočtového přesunu,
- 11) strukturální, kterým je třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich věcné podstaty,
- 12) transferové, kterým je třídění příjmů a výdajů z hlediska účelů transferů.

Během rozpočtového roku organizační složky státu hospodaří s prostředky podle předem schváleného rozpočtu své kapitoly. Ve většině případu sestavují své **rozpočty s pasivním saldem**, což znamená, že jejich výdaje převažují nad jejich příjmy. Tyto příjmy, kterých dosahují, jsou považovány za příjmy státního rozpočtu. Nemohou být dále využity na financování výdajů organizačních složek státu. [TYŠEROVÁ, Dagmar, Petr VÁCHA a Miloslav KILIÁN. Hospodaření a nakládání se státním majetkem. V Praze: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-737-8.] Existují však výjimky, kdy je organizačním složkám umožněno kompenzovat své výdaje přijatými příjmy při splnění stanovených podmínek, či kdy je umožněno vyplácet určité částky z příjmových účtů.

Rozpočtové příjmy, kterých dosáhne organizační složka státu, musí soustředit na svém příjmovém účtu státního rozpočtu a výdaje uhrazuje ze svého výdajového účtu státního rozpočtu. Tyto příjmové a výdajové účty si organizační složky státu povinně zřizují u České národní banky. U **rozpočtových výdajů**, které organizační složka státu může čerpat, jsou stanovené závazné limity, které stanoví Ministerstvo financí. Tyto limity se zpravidla otevírají na dobu kratší než jednoho čtvrtletí. Poté jsou sděleny České národní bance, u které jsou zřízeny příjmové a výdajové účty dané organizační složky státu. Kromě těchto prostředků, jež jsou organizační složce přiděleny státním rozpočtem, hospodaří ještě s mimorozpočtovými zdroji. Za tyto zdroje se považují prostředky fondů organizační složky státu, zisk získaný hospodářskou činností, peněžité dary a prostředky poskytnuté ze zahraničí.

Fondy, které mohou organizační složky státu tvořit, jsou rezervní fond a fond kulturních a sociálních potřeb. Zdrojem **rezervního fondu** jsou prostředky poskytnuté ze zahraničí a peněžní dary, dále odvody neoprávněně použitých nebo zadržovaných peněžních prostředků, příjmy z prodeje majetku, který organizační složka státu nabyla darem nebo děděním, prostředky poskytnuté z fondu zábrany škod podle zvláštního zákona. [PROKŮPKOVÁ, Danuše a Michal SVOBODA. Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-522-1.] Prostředky rezervního fondu může využít organizační složka státu na dotace a návratné finanční výpomoci včetně výdajů na reprodukci majetku. Pokud jí byly poskytnuty peněžní prostředky ze zahraničí a peněžní dary na určitý účel, je povinna tento účel vždy dodržet. Pokud jí byly poskytnuty bez účelu, smí je použít na rozpočtem nezajištěné provozní potřeby a na výdaje, které v mimořádných případech povolí vláda. Na reprodukci majetku smí organizační složka využít příjmy, které obdržela z prodeje majetku, které nabyla darem nebo děděním.

Zdrojem **fondu kulturních a sociálních potřeb** je základním přidělem z rozpočtu organizační složky státu z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popř. na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za práci vykonávanou v rámci odborného výcviku žáků učilišť a na stipendia interním vědeckým zaměstnancům na studijních pobytech. Tento fond je plněn zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem, nicméně vyúčtování skutečného základního přidělu probíhá až v rámci účetní závěrky. Obecně je vytvářen z důvodu zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců v pracovním poměru k zaměstnavateli, či důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního důchodu pracovali a pro jejich rodinné příslušníky. [MÁČE, Miroslav. Finanční účetnictví veřejného sektoru. Praha: Grada, 2018. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-2002-4.]

3.3.3 Pravidla vyplývající ze zákona o zadávání veřejných zakázek

V rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů jsou organizační složky regulovány zákonem č. 134/2016 Sb., o **zadávání veřejných zakázek**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejných zakázkách“). Tato právní úprava stanoví pravidla pro výběr dodavatele v zadávacím řízení, které odpovídá charakteru a výše daného plnění. Druhy jednotlivých zadávacích řízení jsou uvedeny v § 3 zákona o veřejných zakázkách. V rámci obecných zásad jsou považovány

za zásadní transparentnost, přiměřenost, rovné zacházení a zákaz diskriminace. Zadavatelem veřejných zakázek mohou být jednotlivé subjekty nebo centrální zadavatel, který pořizuje plnění s cílem, že jeho část přenechá předem stanovenému subjektu za odpovídající cenu. V souladu s § 11 a 12 zákona o veřejných zakázkách je umožněna horizontální i vertikální spolupráce. V případě, že veřejná zakázka zahrnuje více druhů zadávacích řízení, zadávají se dle hlavního předmětu zakázky či podle části, která je v předmětu veřejné zakázky obsažena s nejvyšší předpokládanou hodnotou. Na základě § 16 zákona o veřejných zakázkách je rozhodujícím parametrem výběru její předpokládaná hodnota, do které se zahrnuje hodnota všech plnění vyplývajících z daného zadávacího řízení. Kromě zákona o veřejných zakázkách je od 1.7.2016 v účinnosti ještě zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o **registru smluv**, ve znění pozdějších předpisů. Podle této právní úpravy musí být dodavatelsko-odběratelské smlouvy organizačních složek státu s plněním nad 50 tis. Kč bez daně z přidané hodnoty povinně zveřejňovány v registru smluv, jinak nenabývají účinnosti. [Bouda, P. Zákon o registru smluv – Komentář. C. H. Beck, 2016]

4 Vlastní práce

4.1 Analýza hospodaření vybraných organizačních složek státu

Předmětem vlastní práce je analýza hospodaření Ministerstva vnitra v letech 2015 až 2021 z veřejně dostupných dat v podobě účetních výkazů na stránkách Ministerstva financí. Tyto výkazy obsahují veškeré skutečnosti, které jsou předmětem účetního zobrazení dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

4.1.1 Výběr subjektů a jeho zdůvodnění

Vznikem Československa v roce 1918 byl zřízen Úřad pro správu vnitřní, který se záhy přejmenoval na Ministerstvo vnitra. Tento úřad v plném rozsahu převzal agendu bývalého c. k. ministerstva vnitra. Prvním ministrem vnitra byl Antonín Švehla, agrární politik, který na ministerstvu vnitra působil 2 roky a to od 1918-1920. Základní organizační schéma tehdejšího ministerstva, vycházelo ze vzoru místodržitelství.

Ministerstvo vnitra se v době Československa zabývalo:

- záležitostmi státní správy,
- otázkou bezpečnosti,
- volební legislativou,
- obecním řízením,
- záležitostmi státních hranic,
- organizací politické správy úřadů,
- agendou správního a trestního řízení,
- problematikou polepšoven a donucovacích pracoven.
- problematikou četnictva,
- otázkami státního občanství pasů,
- přistěhovalectvím a vystěhovalectvím,
- odškodňováním obyvatel poškozených válkou,
- otázkami sčítání populace a statistiku,
- problematikou pojišťoven a spořitelen,
- záležitostmi národnostními a jazykovými,
- automobilismem a vzduchoplavectvím.

V moderní éře Ministerstvo vnitra ČR vzniklo 1. ledna 1993 jako nastupující organizace po zanikajícím Federálním ministerstvu vnitra ČSSR, které bylo zřízeno na základě zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů. V souladu s tímto stále platným právním předpisem plní roli ústředního orgánu státní správy pro veřejný pořádek, bezpečnost státních hranic, požární ochranu, krizové řízení, civilní nouzové plánování, pobyt a postavení uprchlíků. Dále vykonává správu matrik, registrů obyvatel, rodných čísel, cestovních dokladů, občanských průkazů, pobytu, politických stran a hnutí, veřejných sbírek, zbraní, střeliva, archivnictví, spisové služby, elektronické identifikaci a správu informačních systémů veřejné správy. Má statut organizační složky státu a v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví je vybranou účetní jednotkou. Skládá ze tří částí, a to z ústředního orgánu Ministerstva vnitra, Policejního prezidia a Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru. [Ministerstvo – Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 23.11.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/ministerstvo.aspx>]

V souladu s §1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů v České republice je Ministerstvo vnitra ústředním orgánem státní správy pro:

- veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu,
- jména, příjmení, matriky, státní občanství, občanské průkazy, hlášení pobytu, evidenci obyvatel a rodná čísla,
- shromažďovací právo a sdružování v politických stranách a v politických hnutích,
- veřejné sbírky,
- archivnictví a spisovou službu,
- zbraně a střelivo,
- požární ochranu,
- cestovní doklady, povolení pobytu cizinců a postavení uprchlíků,
- územní členění státu,
- státní hranice, jejich vyměřování, udržování a vedení dokumentárního díla a zřizování, uzavírání a změny charakteru hraničních přechodů,
- státní symboly,
- volby do zastupitelstev územní samosprávy, do Parlamentu České republiky, do Evropského parlamentu konané na území České republiky a volbu prezidenta republiky,

- krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva a integrovaný záchranný systém,
- elektronickou identifikaci a služby vytvářející důvěru,
- oblast informačních systémů veřejné správy,
- zajišťuje komunikační sítě pro Policii České republiky, složky integrovaného záchranného systému a územní orgány státní správy a provozuje informační systém pro nakládání s utajovanými informacemi mezi orgány veřejné moci.

Ministerstvo vnitra dále plní koordinační úlohu v oblasti:

- správního řízení, správního trestání, spisové služby a postupů podle kontrolního řádu,
- organizace a výkonu veřejné správy,
- služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů a státní služby,
- informační a komunikační technologie,
- evropských politických stran a evropských politických nadací se sídlem na území České republiky.

Dále pod působnost Ministerstva vnitra spadá Policie České republiky, která je jednotným ozbrojeným bezpečnostním sborem, který je řízen zákonem České národní rady z 21. června 1991. Jejím úkolem je sloužit veřejnosti. Chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Rovněž plní úkoly dle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky. Policie je podřízena ministerstvu vnitra, je složena z policejního prezidia, útvarů s celostátní působností, krajského ředitelství policie a z útvarů zřízených v rámci krajských ředitelství. Zákonem je zřízeno 14 krajských ředitelství policie, území těchto ředitelství jsou shodné s územními obvody 14 krajů České republiky. [Policie České republiky – Policie České republiky. Úvodní strana – Policie České republiky [online]. [cit. 23.11.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>]

Pod působnost Ministerstva vnitra rovněž spadá Hasičský záchranný sbor České republiky, jehož úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi. Hasičský záchranný sbor se podílí na zajišťování bezpečnosti celé republiky plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému,

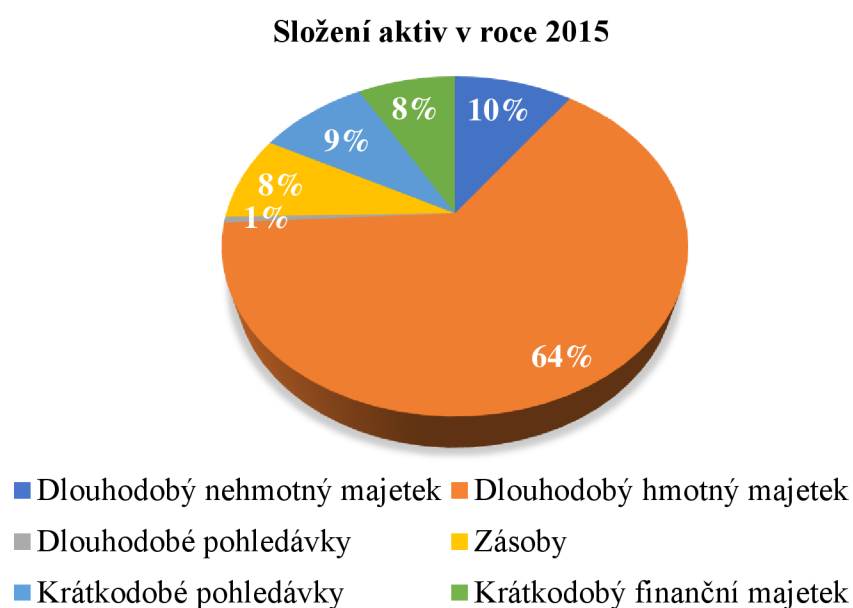
krizového řízení a jiných úkolů, které jsou v rozsahu a jsou za podmínek stanovených právními předpisy. [Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. [cit. 23.11.2022]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hasicsky-zachranny-sbor-ceske-republiky.aspx>]

4.1.2 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2015

V rámci položek rozvahy činila v roce 2015 bilanční suma 17,89 mld. Kč. Při sledování meziroční změny byl v roce 2015 zaznamenán její nárůst o 23,31 % oproti předešlému roku, což činilo v absolutním vyjádření přes 3,3 mld. Kč. Nejvýznamnější složkou aktiv byla tzv. stálá aktiva, která představovala téměř 75 % podílu bilanční sumy s celkovou částkou 13,36 mld. Kč. V rámci stálých aktiv byl jejich nejvýznamnější částí dlouhodobý hmotný majetek, který představoval 64 % podíl bilanční sumy s celkovou částkou 11,48 mld. Kč. U dlouhodobého majetku byly nejvýznamnějšími položkami položka A.II.3. Stavby, položka A.II.4. Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí a dále položka A.II.8. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek. Položka staveb v roce 2015 činila 2,99 mld. Kč s podílem 16,73 % na bilanční sumě, přičemž u ní byl zaznamenán meziroční nárůst o 11,66 %. Tento nárůst byl zapříčiněn zejména zařazením stavby v objektu Vyšší policejní školy MV v Brně v částce téměř 60 mil. Kč, dokončenou rekonstrukcí školní učebny Policie ČR v Pardubicích v částce 47 mil. Kč či dokončenou rekonstrukcí skladu Hasičského záchranného sboru ČR v Jihlavě v částce 131 mil. Kč. Položka samostatných hmotných movitých věcí a souborů hmotných movitých věcí v roce 2015 činila 5,9 mld. Kč s podílem 33,13 % na bilanční sumě, přičemž u ní byl zaznamenán meziroční nárůst o 32,54 %. Tento nárůst měl nejvýznamnější dopad na celkový růst aktiv a byl zapříčiněn zejména zařazením do užívání speciálního šifrovacího zařízení v částce 14,8 mil. Kč, pořízením základnové radiostanice v částce 11,2 mil. Kč, speciální techniky pro Policii ČR v částce 34,6 mil. Kč, zařazení diskového pole v částce 9,2 mil. Kč, pořízením autojeřábu pro Hasičský záchranný sbor v částce 15,38 mil. Kč nebo speciální požární plošiny v částce 12,77 mil. Kč. Položka Nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku v roce 2015 činila 1,9 mld. Kč s podílem 10,78 % na bilanční sumě, přičemž u ní byl zaznamenán meziroční nárůst o 106,5 %. Tento nárůst byl zapříčiněn zejména pořízením hardwaru pro informační systémy veřejné správy v celkové částce 120,54 mil. Kč, pořízením vrtulníků pro Policii ČR v částce 204,88 mil. Kč, nákupem radiokomunikace pro policejní sbor, nákupem materiálu Hasičskému záchrannému sboru ČR pro připravenost k řešení povodní v celkové částce 178,8 mil. Kč a budováním národního informačního systému integrovaného záchranného

systemu v částce 137,62 mil. Kč. V rámci oběžných aktiv byla nejvýznamnější položkou se 7,73 % na bilanční sumě položka B.III.5. Jiné běžné účty, která obsahovala zejména prostředky na výplatu mezd za prosinec roku 2015 a další obdobné převody týkající se operací na konci účetního období související s plněním požadavků zákona č. 218/2000 Sb. Tato položka zaznamenala meziroční nárůst o 7,73 %.

Graf č. 2 Složení aktiv v roce 2015

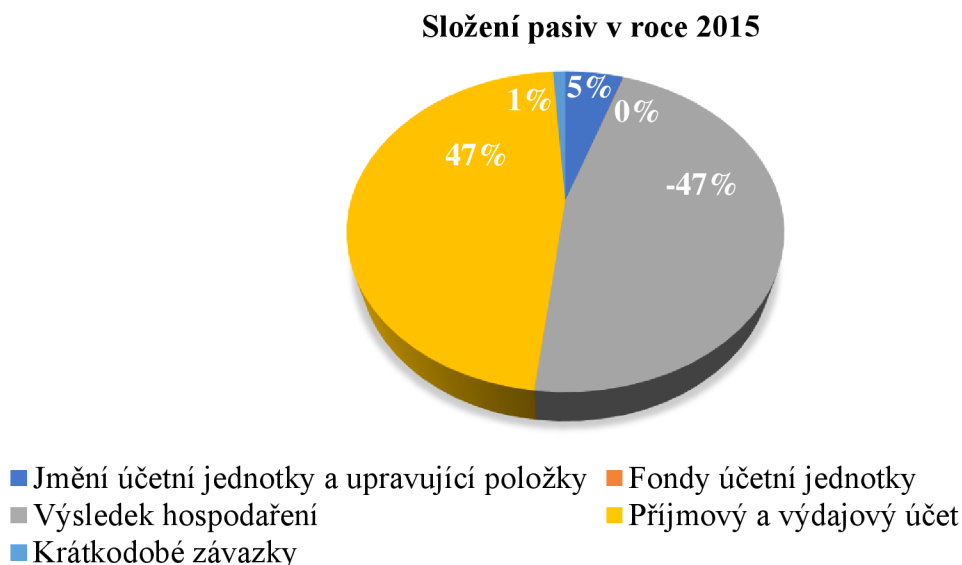

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Na straně pasiv byl nejvýznamnější složkou vlastní kapitál s výší 14,88 mld. Kč. Absolutně nejvýznamnějšími položkami byly položka C.III.3. Výsledek hospodaření předcházejících účetních období s výší -103,65 mld. a C.IV.4. Agregované příjmy a výdaje předcházejících účetních období s výší 101,09 mld. Kč. Tyto položky z podstaty organizačních složek státu zkruslují účetní závěrku ve výkazu rozvaha, protože se organizační složky státu na úrovni státní správy ekonomicky chovají jako nákladová střediska, která vynakládají pouze náklady bez dosahování přiměřených výnosů, proto vykazují tak významné ztráty, které se od jejich vzniku systematicky kumulují v položce C.III.3 Výsledek hospodaření předcházejících účetních období, přičemž je jejich činnost profinancována čistě ze zdrojů státního rozpočtu v podobě příjmového a výdajového účtu dle rozpočtových pravidel, které jsou oproti vynakládaným nákladům vykazovány v agregované výši v položce C.IV.4. Agregované příjmy a výdaje předcházejících účetních období. Jinými slovy tyto dvě položky v sobě nesou informaci

o všech vynaložených nákladech dané organizačních složky oproti spotřebovaným zdrojům ze státního rozpočtu. Vzhledem ke skutečnosti, že položky C.III.3 a C.IV.4 v sobě zahrnují kumulované informace, které se přenášejí i do dalších let, tyto položky za následující roky blíže nebudu komentovat, protože je odůvodnění výše totožné s odůvodněním uvedeným v tomto odstavci. Třetí nejvýznamnější položkou v rámci vlastního kapitálu byla položka C.I.1. Jmění účetní jednotky s výší 23,62 mld. Kč. Tato položka zaznamenala meziroční pokles o 1,61 %, což bylo zapříčiněno zejména převody bezúplatného majetku na jiné organizační složky státu, dále poskytnutými transfery do zahraničí a vratkami nevyčerpaných investičních dotací poskytnutých územním samosprávním celkům. V tomto i v následujících letech blíže popíšu i rozbor výsledku hospodaření, který představuje primárně vynaložení nákladů v druhovém členění. V roce 2015 byly nejvýznamnějšími třemi složkami nákladů A.III.1 Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery ve výši 10,16 mld. Kč s meziročním poklesem 3,10 %, dále položka A.I.12 Ostatní služby ve výši 4,37 mld. Kč s meziročním nárůstem 2,44 % a položka A.I.13 Mzdové náklady ve výši 4,03 mld. Kč s meziročním nárůstem 7,52 %. Náklady na transfery představovaly podíl 43,2 %, ostatní služby představovaly 18,6 % a mzdové náklady 17,14 % na celkově vynaložených nákladech. V rámci cizích zdrojů byla nejvýznamnější položkou s podílem 7,91 % na bilanční sumě položka D.III.36. Dohadné účty pasivní, která zaznamenala meziroční pokles o 10,49 %. Tato položka byla tvořena zejména vytvořeným dohadem na příspěvek na provoz zřízené příspěvkové organizaci Zařízení služeb pro MV v částce 669,44 mil. Kč, dále dohadem na příspěvek na provoz Bytové správě MV, poskytnuté dotaci Českému vysokému učení v Praze v částce 49,17 mil. Kč, vyúčtovanému transferu poskytnutému Centru pro bezpečnost státu ve výši 1,5 mil. Kč a Institutu strategické podpory ve stejné výši. Zbylá část byla tvořena odhadem na spotřebovanou energii v roce 2015 u poskytovatelů elektřiny, tepla, vody a plynu. Další významnou položkou v rámci cizích zdrojů s podílem 4,77 % byla položka D.III.37 Ostatní krátkodobé závazky, u které byl zaznamenán meziroční nárůst o 39,43 %. Tento nárůst souvisel především s odvody finančních prostředků vůči ostatním institucím státní správy z titulu refundace mezd a jejich odvodů a dále se jednalo o vrácení jistot z uzavřených smluv z dodavatelsko-odběratelských vztahů. Třetí nejvýznamnější položkou cizího kapitálu byla položka D.III.10. Zaměstnanci, která představuje předepsané hrubé mzdy zaměstnanců, státních zaměstnanců a příslušníků Ministerstva vnitra. Tato položka měla v roce 2015 výši 297,68 mil. Kč, což byl nárůst o 1,66 % oproti roku 2014. Tento nárůst souvisel zejména s meziročním nárůstem tarifní části složek platů a mezd. Veškeré další finanční údaje obsažené z rozvahy sestavené k 31. 12. 2015 jsou obsaženy v příloze č. 1.

Graf č. 3 Složení pasiv v roce 2015

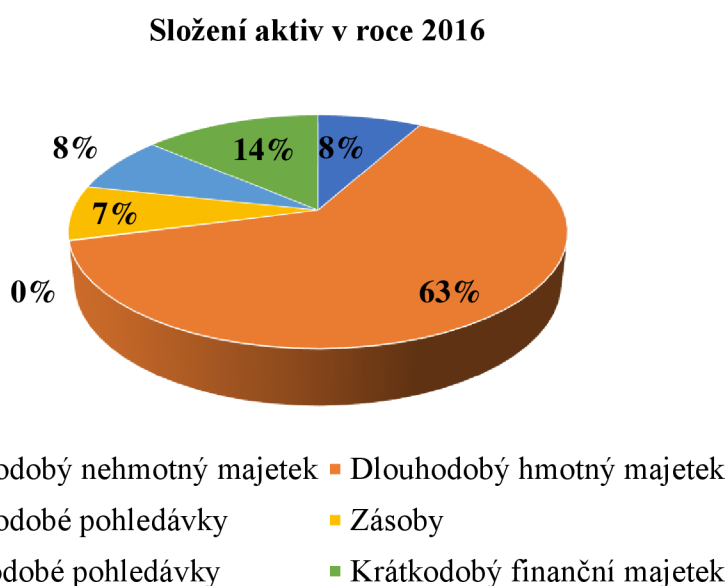
Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

4.1.3 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2016

V roce 2016 činila bilanční suma 17,86 mld. Kč. V tomto roce byl zaznamenán pokles oproti roku předešlému o 0,15 %. Nejvýznamnější položkou aktiv byla stálá aktiva, která přesáhla 70 % celkového podílu aktiv na bilanční sumě s částkou 12,67 mld. Kč. Avšak i tato položka vykazuje meziroční pokles o 5,14 %. V rámci stálých aktiv byla nejvýznamnější položkou dlouhodobý hmotný majetek, který činil částku 11,2 mld. Kč, oproti roku 2015 šlo o pokles o 2,3 %. Celkový podíl této položky na bilanční sumě představoval 62,8 %. Dlouhodobý hmotný majetek byl tvořen položkami A.II.1. Pozemky, A.II.2. Kulturní předměty, A.II.3. Stavby, A.II.4. Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí, A.II.8. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek. Položka stavby činila celkem 3,1 mld. Kč s podílem 17 % na bilanční sumě. Oproti roku 2015 byl na této položce zaznamenán nárůst o 1,44 %. Další významnou položkou dlouhodobého majetku byly Samostatné hmotné movité věci, které byly ve výši 6,7 mld. Kč s podílem na bilanční sumě 37,88 % a meziročním nárůstem o 14,16 %. Tento nárůst byl zapříčiněn zejména zařazením komplexu administrativních budov do užívání za 130 mil. Kč, dále byl zapříčiněn pořízením administrativního objektu v Praze za 18 mil. Kč nebo zařazením komplexu neadministrativních budov ve Zbirohu za 61 mil. Kč. Zvýšení položky samostatných movitých věcí bylo zapříčiněno zejména pořízením letecké techniky pro policejní

sbor v celkové částce 147,9 mil. Kč, dále pořízením vozidla se speciálním motorovým výsuvným zařízením pro hasičský záchranný sbor za 164 mil. Kč, pořízením trasy optického kabelu v částce 10 mil. Kč a koupí optoelektronické stabilizované plošiny za 29,5 mil. Kč. Další významnou položkou na straně aktiv byl software v celkové výši 1,1 mld. Kč s podílem na bilanční sumě 6,31 % a meziročním poklesem o 1,22 %. Snížení bylo způsobeno především obměnou programového vybavení u páteří infrastruktury za 57 mil. Kč a dále obměnou části informačních systému u hasičského záchranného sboru, kdy byly využity efektivnější způsoby pořízení ve formě software as a service. V rámci krátkodobých pohledávek byly nejvýznamnější položkou B.II.28 Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery s částkou 1 mld. Kč s podílem na bilanční sumě 7,52 %, na níž byl meziročně zaznamenán pokles o 2,61 %. Do této položky bylo zahrnuto především vyúčtování příspěvku na provoz zařízení služeb ministerstva vnitra za 711 mil. Kč. Zbytek byl tvořen především neinvestiční dotacemi ze státního rozpočtu.

Graf č. 4 Složení aktiv v roce 2016

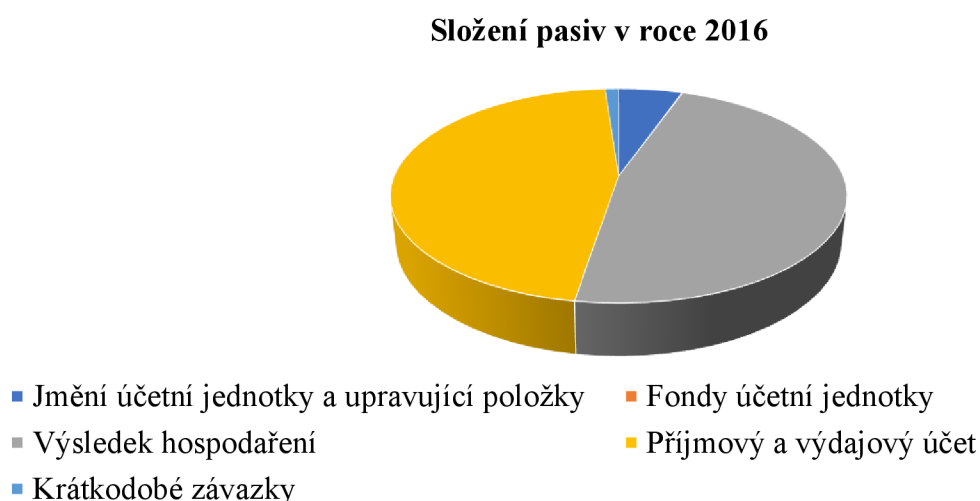

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Na straně pasiv byl nejvýznamnější složkou vlastní kapitál s výší 14,27 mld. Kč. Absolutně nejvýznamnějšími položkami byly položka C.III.3. Výsledek hospodaření předcházejících účetních období s výší -147,21 mld. a položka C.IV.4. Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření s výší 144,5 mld. Kč. V roce 2016 byly nejvýznamnějšími třemi složkami nákladů A.III. Náklady na transfery ve výši 10,57 mld. Kč s meziročním nárůstem

2,82 %, dále položka A.I.12 Ostatní služby ve výši 4,9 mld. Kč s meziročním nárůstem 12,96 % a položka A.I.13 Mzdové náklady ve výši 4,53 mld. Kč s meziročním nárůstem 12,61 %. Náklady na transfery představovaly podíl 42,46 %, ostatní služby představovaly 18,29 % a mzdové náklady 6,07 % na celkově vynaložených nákladech. V rámci cizích zdrojů byly nejvýznamnější složkou krátkodobé závazky, které v roce 2016 představovaly 20,09 % podíl na bilanční sumě, přičemž zaznamenaly meziroční nárůst o 19,49 %. Tato změna byla zapříčiněna především tvorbou dohadu na energie, jejichž vyúčtování proběhlo až počátkem roku 2017.

Graf č. 5 Složení pasiv v roce 2016

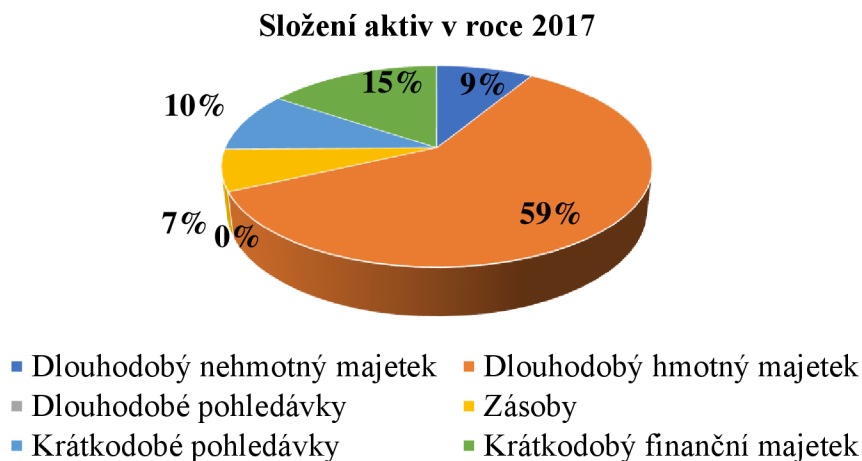
Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

4.1.4 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2017

V roce 2017 byla bilanční suma ve výši 19,1 mld. Kč, což představuje nárůst oproti roku 2016 o 6,42 %. Na stran aktiv byla jako v předcházejících dvou letech významnou položkou A.I.2. Software ve výši 1,1 mld. Kč s podílem na bilanční sumě 5,74 %. U této položky byl zaznamenán meziroční pokles o 3,10 %. Významnými položkami tvořící dlouhodobý hmotný majetek byla dále položka A.II.3. Stavby ve výši 3,1 mld. Kč, s podílem na bilanční sumě 16,31 % a meziročním nárůstem o 2,09 %. Nárůst této položky byl způsoben zejména zařazením administrativní budovy do užívání ve výši 56 mil. Kč, dále zařazením budovy v objektu Strojnická za 29,2 mil. Kč a finální kolaudací laboratoře v Bohdanči pro hasičský záchranný sbor za 7,9 mil. Kč. Další významnou položkou tvořící dlouhodobý hmotný majetek byla položka

A.II.4. Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí s částkou 6,8 mld. Kč s podílem na bilanční sumě 35,96 % a meziročním nárůstem o 1,01 %. Tento nárůst byl způsoben především nákupem základnových radiostanic za 30 mil. Kč pro policejní sbor. Dále se pro Policii ČR pořizovala telefonní ústředna za 38,6 mil. Kč a speciální laboratorní mikroskop za 33,4 mil. Kč. Pro hasičský záchranný sbor se v roce 2017 pořizovalo vozidlo speciální motorové s výsuvným žebříkem v hodnotě 29,7 mil. Kč a automobil speciální s požárním žebříkem v hodnotě 18,8 mil. Kč. V rámci oběžného majetku byla významná položka B.II.28. Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery s celkovou výší 1,69 mld. Kč, podílem na bilanční sumě 8,93 % a meziročním nárůstem 26,34 %. Tento nárůst byl zapříčiněn zejména vyšším poskytováním příspěvků na provoz pro zřízené státní příspěvkové organizace. Dále se jednalo o další typy poskytnutých neinvestičních dotací vůči jiným subjektům.

Graf č. 6 Složení aktiv v roce 2017

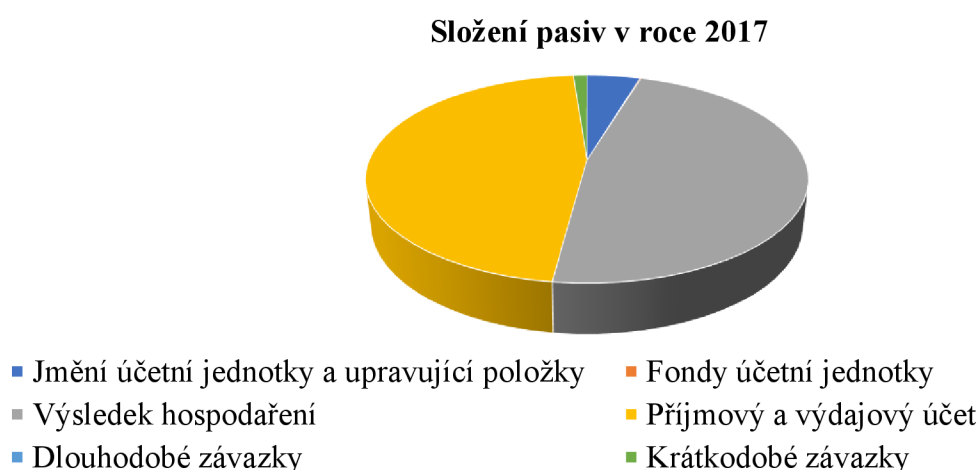

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Na straně pasiv byl nejvýznamnější složkou vlastní kapitál s výší 14,67 mld. Kč. Absolutně nejvýznamnějšími položkami byly položky C.III.3. Výsledek hospodaření předcházejících účetních období s výší -172,05 mld. a C.IV.4. Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření s výší 169,61 mld. Kč. V roce 2017 byly nejvýznamnějšími třemi složkami nákladů A.III.1. Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery ve výši 11,17 mld. Kč s meziročním nárůstem 6,04 %, dále položka A.I.12 Ostatní služby ve výši 5,32 mld. Kč s meziročním nárůstem 7,84 % a položka A.I.13 Mzdové náklady ve výši 4,54 mld. Kč s meziročním nárůstem 13,93 %. Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery

představovaly podíl 41,85 %, ostatní služby 19,96 % a mzdové náklady 19,37 % na celkově vynaložených nákladech. V rámci cizích zdrojů byly nejvýznamnější složkou krátkodobé závazky, které v roce 2017 představovaly 22,39 % podíl na bilanční sumě, přičemž zaznamenaly meziroční nárůst o 18,60 %. Tato změna byla zapříčiněna především zvýšením objemu mzdových prostředků a souvisejících zákonných odvodů.

Graf č. 7 Složení pasiv v roce 2017

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

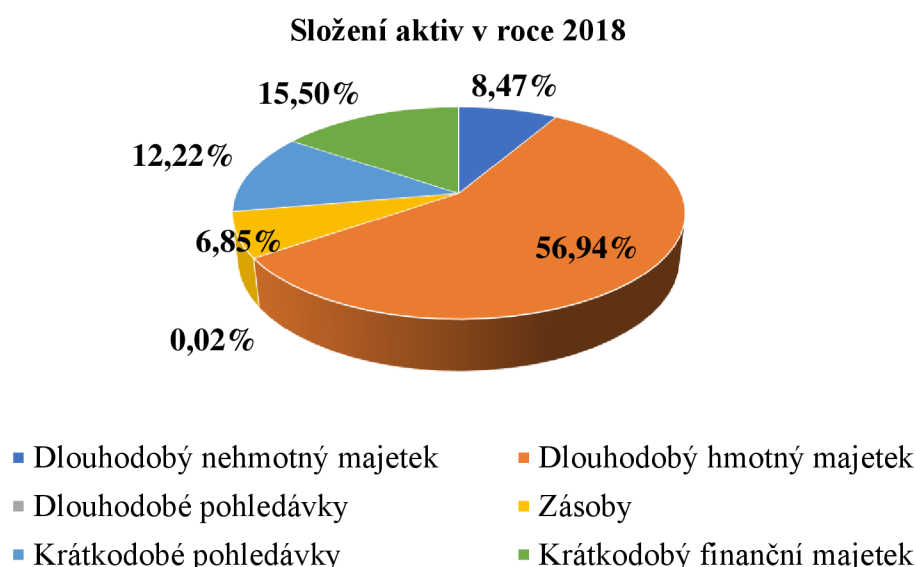
4.1.5 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2018

V roce 2018 činila výše bilanční sumy 20,6 mld. Kč, což byl nárůst o 1,5 mld. Kč oproti roku 2017. Nejvýznamnějšími položkami aktiv byla stálá aktiva a oběžná aktiva. Ve stálých aktivech byly nejvýznamnějšími položkami A.I. Dlouhodobý nehmotný majetek a položka A.II. Dlouhodobý hmotný majetek. Mezi nejvýznamnější položky oběžného majetku patřily položka B.II. Krátkodobé pohledávky a položka B.III. Krátkodobý finanční majetek. Dlouhodobý nehmotný majetek tvořila zejména položka A.I.2. Software s částkou 1,2 mld. Kč s podílem na bilanční sumě 6,03 %. Na této položce byl zaznamenán nárůst oproti předchozímu roku o 14,2 %. Tento nárůst byl způsoben zejména pořízením informačního systému datových schránek za 142 mil. Kč a obnovou kancelářského balíčku programů za 37 mil. Kč. Dalšími významnými nákupy byla sada nástrojů k detekci prvků za 9,7 mil. Kč a technické zhodnocení cizineckého informačního systém za 9 mil. Kč. V rámci dlouhodobého nehmotného majetku byly nejvýznamnější položkou A.II.3 Stavby s částkou 3,2 mld. Kč a podílem na bilanční sumě 15,34 %. Tato položka zaznamenala meziroční nárůst 2,21 %. Tento nárůst byl zapříčiněn

zejména zařazením do užívání části nově zmodernizovaného objektu Zbraslav za 67,4 mil. Kč a dále stavební úpravy budovy Zbiroh. Další významnou položkou v dlouhodobém majetku byla položka A.II.4. Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí s celkovou výší 7 mld. Kč, podílem na bilanční sumě 34,06 % a meziročním nárůstem o 2,89 %. Nárůst byl způsoben zejména nákupem technologických počítačů a příjmem materiálu speciální techniky pro policejní sbor za 57 mil. Kč, dále nákupem plynového chromatografu za 9,9 mil. Kč a nákupem automobilu se speciálním žebříkem pro hasičský záchranný sbor v hodnotě 18,8 mil.

Graf č. 8 Složení aktiv v roce 2018

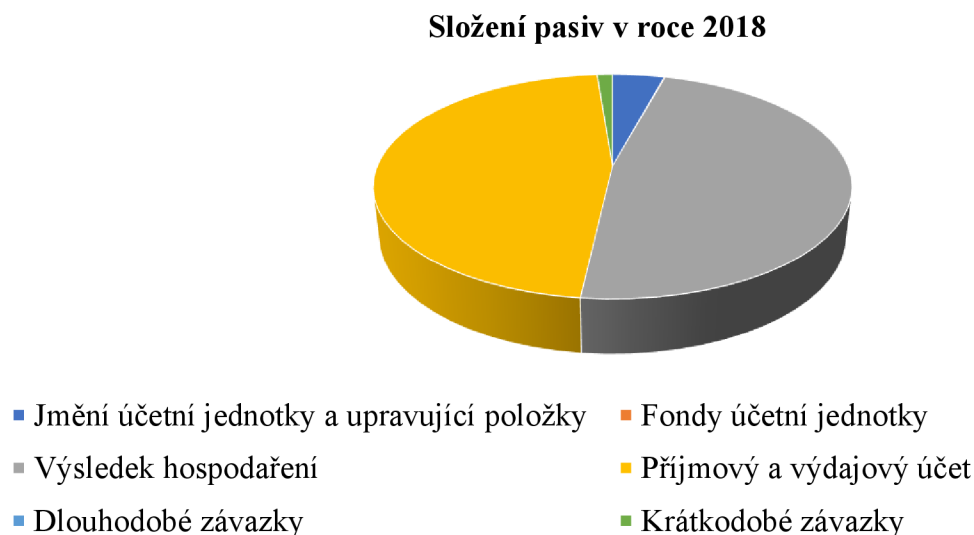

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Na straně pasiv byl nejvýznamnější složkou vlastní kapitál s výší 15,43 mld. Kč. V rámci vlastního kapitálu byly roce 2018 nejvýznamnějšími položkami položka C.III.3. Výsledek hospodaření předcházejících účetních období s výší -198,28 mld. a C.IV.4. Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření s výší 195,96 mld. Kč. V roce 2018 byly nejvýznamnějšími třemi složkami nákladů A.III Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery ve výši 11,17 mld. Kč s meziročním nárůstem 3,59 %, dále položka A.I.12 Ostatní služby ve výši 5,45 mld. Kč s meziročním nárůstem 2,29 % a položka A.I.13 Mzdové náklady ve výši 5,17 mld. Kč s meziročním nárůstem 14,10 %. Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery představovaly podíl 40,53 %, ostatní služby 19,09 % a mzdové náklady 20,67 % na celkově vynaložených nákladech. V rámci cizích zdrojů byly nejvýznamnější složkou krátkodobé závazky, které v roce 2018 představovaly 24,47 % podíl na bilanční sumě, přičemž

zaznamenaly meziroční nárůst o 18,6 %. Tato změna byla zapříčiněna především opětovným zvýšením objemu mzdových prostředků a souvisejících zákonných odvodů.

Graf č. 9 Složení pasiv v roce 2018

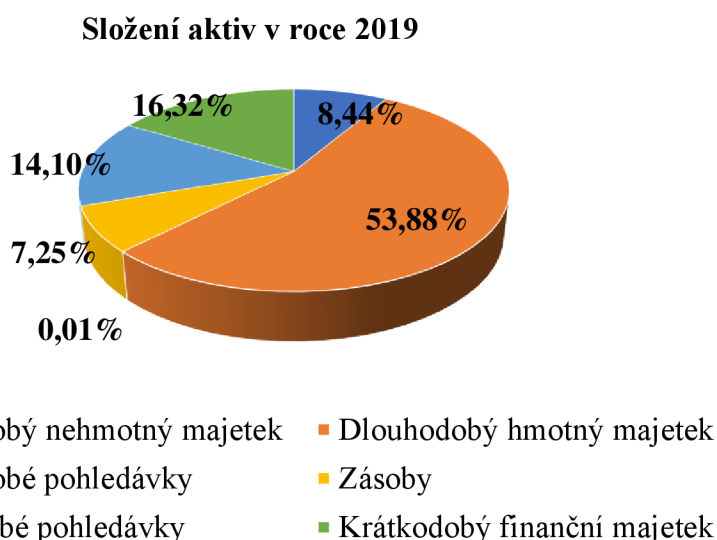
Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

4.1.6 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2019

V roce 2019 činila výše bilanční sumy 22,2 mld. Kč. Oproti loňskému roku byl tak dosažen její nárůst o 2 mld. Kč. V rámci stálých aktiv byl nejvýznamnější položkou dlouhodobý hmotný majetek v celkové výši 11,9 mld. Kč. Největší podíl na dlouhodobém hmotném majetku měla položka A.II.3. Stavby s celkovou částkou 3,2 mld. Kč, podílem na bilanční sumě 14,7 % a meziročním nárůstem o 3,30 %. Nárůst byl zapříčiněn zejména bezúplatným nabytím budovy od Zařízení služeb pro Ministerstva vnitra v hodnotě 95 mil. Kč. Další významnou položkou, která tvořila dlouhodobý hmotný majetek, byla položka A.II.4. Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí činily celkem 6,7 mld. Kč s podílem na bilanční sumě 30,33 %. U této položky byl zaznamenán meziroční úbytek o 4 %, který byl zapříčiněn primárně výřady starých služebních vozů Policie ČR. Tento úbytek byl však vykompenzován obměnou části vozového parku pro policejní sbor, a to včetně pořízení např. pancéřového automobilu pro zásahovou jednotku v hodnotě 14 mil. Kč. Pro hasičský záchranný sbor byly pořízeny speciální automobily s požárními vozíky v hodnotě 21 mil. Kč. Další položkou dlouhodobého hmotného majetku byla položka A.II.8. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek ve výši 1,2

mld. Kč s podílem na bilanční sumě 5,68 % a meziročním nárůstem o 44,60 %. Nárůst této položky byl způsoben především zahájením investičního projektu ministerstva financovaného částečně z EU za 33 mil. Kč. V roce 2019 byly rovněž realizovány stavební práce na budově v objektu Zbiroh za 11,9 mil. Kč, kde byla realizována modernizace školního a výcvikového zařízení a byla dokončena dostavba garáže ve skladu hasičského záchranného sboru v Jihlavě za 8 mil. Kč. V rámci oběžných aktiv byly nejvýznamnější složkou krátkodobé pohledávky, jejichž nejvýznamnější součástí tvořila položka B.II.28. Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery s výší 2,9 mld. Kč a podílem na bilanční sumě 13,04 %. U této položky byl zaznamenán meziroční nárůst o 24,92 %, což bylo zapříčiněno především poskytnutou zálohou na karty CCS za 23 mil. Kč a dále dodavatelům energií pro zaslouženou spotřebu na rok 2020.

Graf č. 10 Složení aktiv v roce 2019

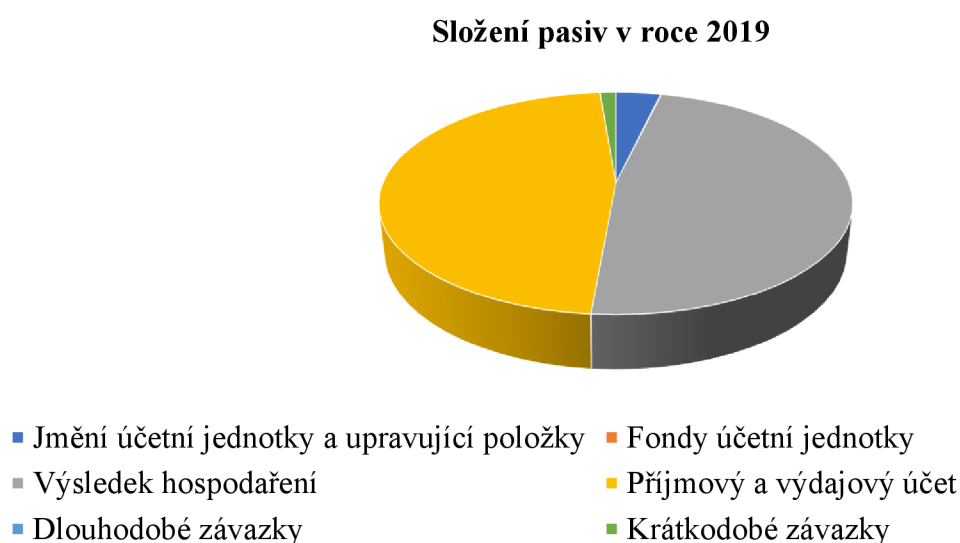

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Na straně pasiv byl nejvýznamnější složkou vlastní kapitál s výší 16,08 mld. Kč. V rámci vlastního kapitálu byly roce 2019 nejvýznamnějšími položkami položka C.III.3. Výsledek hospodaření předcházejících účetních období s výší -226,46 mld. a C.IV.4. Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření s výší 224,84 mld. Kč. V roce 2019 byly nejvýznamnějšími třemi složkami nákladů A.III.1. Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery ve výši 12,32 mld. Kč s meziročním nárůstem 6,47 %, dále položka A.I.12 Ostatní služby ve výši 5,7 mld. Kč s meziročním nárůstem 4,69 % a položka A.I.13 Mzdové náklady ve výši 6,35 mld. Kč s meziročním nárůstem 7,72 %. Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery

představovaly podíl 40,42 %, ostatní služby 18,72 % a mzdové náklady 20,85 % na celkově vynaložených nákladech. V rámci cizích zdrojů byly nejvýznamnější složkou krátkodobé závazky, které v roce 2019 představovaly 26,91 % podíl na bilanční sumě, přičemž zaznamenaly meziroční nárůst o 18,57 %. Tato změna byla zapříčiněna především tvorbou dohadných položek ve výši 675 mil. Kč z důvodu vykázaní části nákladů za běžící investiční projekty z EU.

Graf č. 11 Složení pasiv v roce 2019

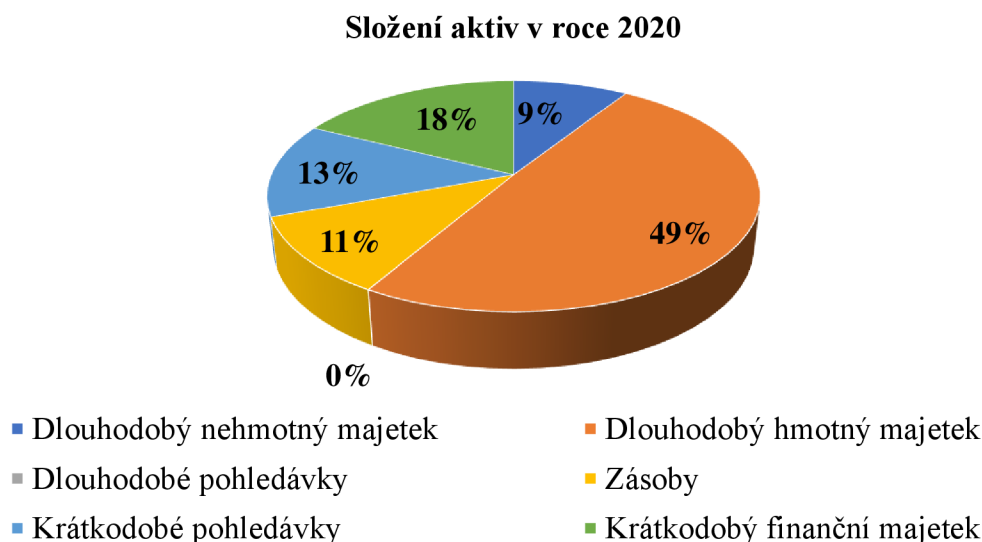
Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

4.1.7 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2020

Bilanční suma za rok 2020 činila 25,64 mld. Kč. Aktiva byla nejvýznamněji tvořena především dlouhodobým hmotným majetkem v souhrnné výši 12,6 mld. Kč, dále zásobami v souhrnné výši 2,7 mld. Kč a krátkodobými pohledávkami ve výši 3,3 mld. Kč. Dlouhodobý majetek byl tvořen položkou A.II.3. Stavby ve výši 3,56 mld. Kč a podílem na bilanční sumě 13,88 %. U této položky byl zaznamenán meziroční nárůst ve výši 8,8 %, a to z důvodu bezúplatného převodu budovy v Peci pod Sněžkou za 110 mil. Kč, dále pořízením výcvikového střediska pro Policii ČR za 33 mil. Kč a dokončením další etapy modernizace výcvikové haly ve Zbirohu za 44 mil. Kč. Druhou nejvýznamnější položkou dlouhodobých aktiv byla položka A.II.4. Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí ve výši 6,8 mld. Kč s podílem na bilanční sumě 26,6 %. U této položky byl zaznamenán nárůst oproti minulému roku o 1,03 %. Tato změna byla zapříčiněna především pořízením nové výpočetní techniky v podobě

diskového pole za 17 mil. Kč, datového externí úložiště za 4 mil. Kč. Zároveň byl pořízen i nový vrtulník pro Policii ČR v hodnotě 212 mil. Kč a vozidlo zvláštního určení pro hasičský záchranný sbor za 7 mil. Kč. Zásoby vykazovaly nejvýznamnější položku B.I.2. Materiál na skladě s částkou 2,3 mld. Kč, podílem na bilanční sumě 9,13 % a meziročním nárůstem 99,16 %. Rok 2020 s příchodem pandemie Covid-19 se v položce materiál na skladě nejvíce promítl pořízením mnohamilionové zásoby roušek, respirátorů, ochranných obleků a výstrojního materiálu. Za resort Ministerstva vnitra byly na skladě roušky zhruba za 11 mil. Kč, respirátory za 11,6 mil. Kč a výstrojní materiál za 3 mld. Kč. Policie ČR vykazovala největší zásoby v podobě ochranných obleků zhruba za 86 mil. Kč a roušky ochranné za 60,9 mil. Kč. Hasičský záchranný sbor disponoval zásobami masek za 73 mil. Kč, obleky jednorázovými za 47 mil. Kč a náhradními filtry do masek ve výši 80 mil. Kč. Poslední významnou položkou v aktivech za rok 2020 byla položka B.II.28. Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery ve výši 3 mld. Kč, s podílem na bilanční sumě 11,9 % a meziročním nárůstem o 5,06 %. V této položce se promítly poskytnuté neinvestiční transfery. Jednalo se především i institucionální podporu vůči Státnímu úřadu radiální ochrany ve výši 41 mil. Kč a podporu Státnímu úřadu jaderné chemie a biochemie ve výši 29 mil. Kč.

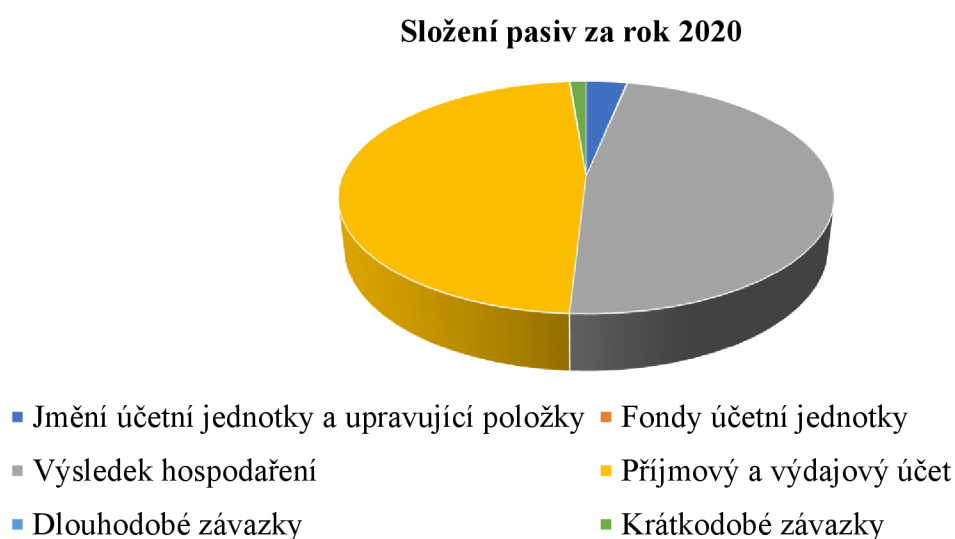
Graf č. 12 Složení aktiv v roce 2020

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Na straně pasiv byl nejvýznamnější složkou vlastní kapitál s výší 18,42 mld. Kč. V rámci vlastního kapitálu byly roce 2020 nejvýznamnějšími položkami položka C.III.3. Výsledek hospodaření předcházejících účetních období s výší -261,09 mld. a C.IV.4. Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření s výší 224,84 mld. Kč. V roce 2020 byly nejvýznamnějšími třemi složkami nákladů A.III.1. Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery ve výši 13,32 mld. Kč s meziročním nárůstem 8,16 %, dále položka A.I.12 Ostatní služby ve výši 5,7 mld. Kč s meziročním nárůstem 3,61 % a položka A.I.13 Mzdové náklady ve výši 6,35 mld. Kč s meziročním nárůstem 4,29 %. Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery představovaly podíl 35,62 %, ostatní služby 15,80 % a mzdové náklady 17,72 % na celkově vynaložených nákladech. V rámci cizích zdrojů byly nejvýznamnější složkou krátkodobé závazky, které v roce 2020 představovaly 26,26 % podíl na bilanční sumě, přičemž zaznamenaly meziroční nárůst o 12,38 %. Tato změna byla zapříčiněna především položkou D.III.38. Ostatní krátkodobé závazky, která se meziročně zvýšila o 22,15 %.

Graf č. 13 Složení pasiv v roce 2020

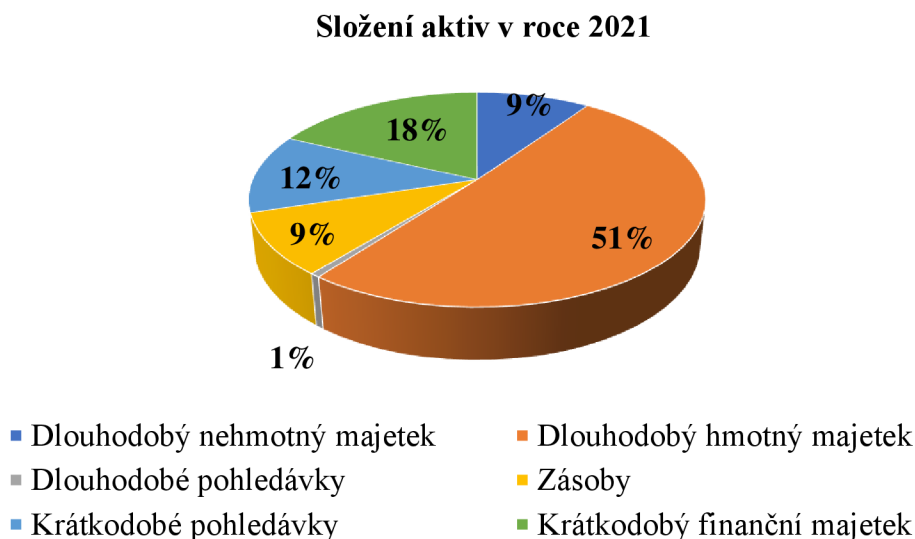

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

4.1.8 Provedení analýzy hospodaření subjektů v roce 2021

V roce 2021 činila bilanční sumu 26,9 mld. Kč, což představuje nárůst o 1,3 mld. Kč oproti minulému období. Položky dlouhodobého hmotného majetku představovaly souhrnnou částku ve výši 13,6 mld. Kč a krátkodobé pohledávky 3,2 mld. Kč. Dlouhodobý hmotný majetek byl tvořen nejvýznamněji položkou A.II.3. Stavby ve výši 4,2 mld. Kč, podílem na bilanční sumě 15,7 % a meziroční nárůstem o 18,93 %. Na zvýšení této položky nejvýznamněji přispěla kolaudace nové administrativní budovy v Praze na Veleslavíně za 256 mil. Kč a zprovoznění výcvikového zařízení Policie ČR za 53 mil. Kč. Další významnou položkou, která spadá do dlouhodobého hmotného majetku, byla položka A.II.4. Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí se souhrnnou výši 5,8 mld. Kč, podílem na bilanční sumě 21,54 %. U této položky byl zaznamenán meziroční pokles o 14,85 %, který byl způsoben především vyřazením staré výpočetní techniky v podobě diskového pole a souvisejícího hardwaru za 14 mil. Kč a telefonní ústředny za 6,9 mil. Kč. Dále byla vyřazena speciální technika hasičského záchranného sboru za 52,9 mil. Kč. Třetí významnou položkou dlouhodobého hmotného majetku byla položka A.II.8. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek ve výši 2,2 mld. Kč s podílem na bilanční sumě 8,3 % a meziročním nárůstem 43,31 %. Za nárůstem této položky stála především dokončený modernizace radiokomunikační sítě ve Středočeském kraji za 85 mil. Kč, v Plzeňském kraji za 49 mil. Kč a v Praze za 39 mil. Kč. V rámci oběžných aktiv byla významná položka B.II.28 Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery ve výši 3 mld. Kč s podílem na bilanční sumě 11,20 % a meziročním poklesem o 0,97 %. V roce 2021 se jednalo především o dotace vůči VŠCHT na základní výzkum nebezpečných látek za 19,5 mil. Kč, dále poskytnutá dotace vůči SH ČMS ve výši 12,5 mil. Kč a poskytnutý příspěvek na provoz vůči Zařízení služeb pro Ministerstva vnitra v částce 62,9 mil. Kč.

Graf č. 14 Složení aktiv v roce 2021

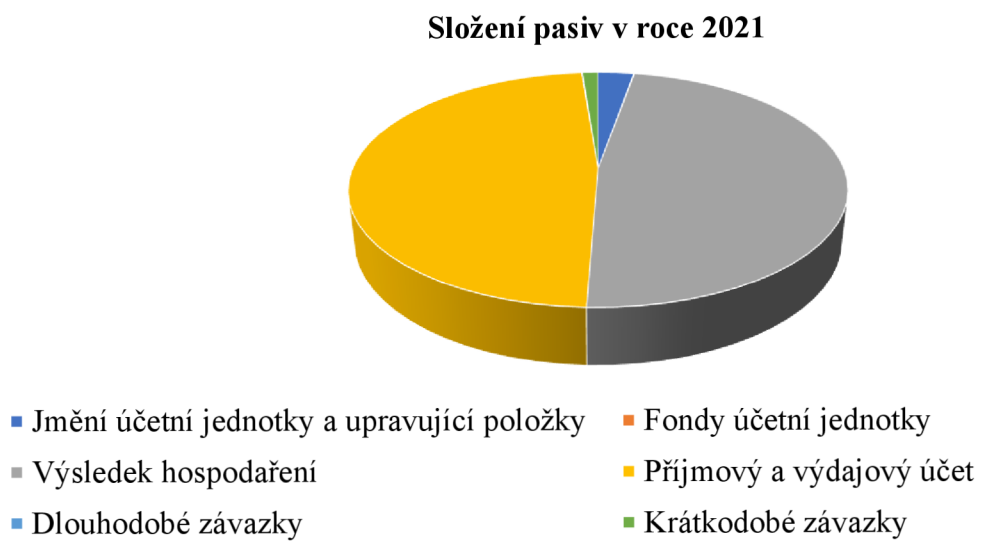

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Na straně pasiv byl nejvýznamnější složkou vlastní kapitál s výší 19,25 mld. Kč. V rámci vlastního kapitálu byly roce 2021 nejvýznamnějšími položkami položka C.III.3. Výsledek hospodaření předcházejících účetních období s výší -293,34 mld. a C.IV.4. Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření s výší 295,58 mld. Kč. Nejvýznamnějšími třemi složkami nákladů byly A.III.1. Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery ve výši 14,35 mld. Kč s meziročním nárůstem 7,71 %, dále položka A.I.12 Ostatní služby ve výši 6,63 mld. Kč s meziročním nárůstem 12,14 % a položka A.I.13 Mzdové náklady ve výši 6,77 mld. Kč s meziročním nárůstem 2,27 %. Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery představovaly podíl 41,13 %, ostatní služby 19 % a mzdové náklady 19,43 % na celkově vynaložených nákladech. V rámci cizích zdrojů byly nejvýznamnější složkou krátkodobé závazky, které v roce 2021 představovaly 26,74 % podíl na bilanční sumě, přičemž zaznamenaly meziroční nárůst o 7,13 %. Tato změna byla zapříčiněna především položkou D.III.38. Ostatní krátkodobé závazky, která se meziročně zvýšila o 8,59 % a dále položka D.III.37. Dohadné účty pasivní, které se meziročně zvýšila o 4,5 %.

Graf č. 15 Složení pasiv v roce 2021

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

5 Výsledky a diskuse

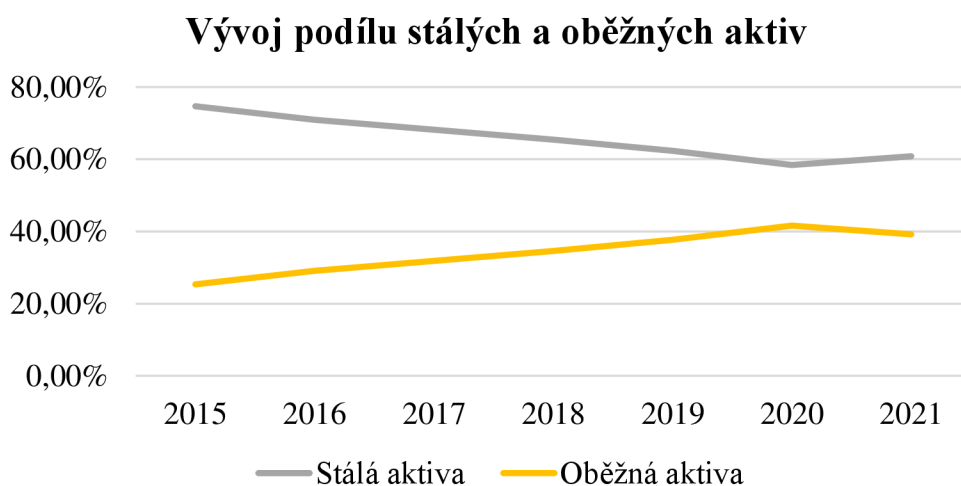
5.1 Výsledky kvantitativní analýzy

Kvantitativní analýza proběhla na vzorku z řádné účetních závěrek Ministerstva vnitra za roky 2015 až 2021. Předmětem analýzy byl výkaz o stavu majetku a zdrojích jeho krytí v účetnictví označovaný jako rozvaha. Analýzu struktury majetku a zdrojů jeho krytí jsem provedla pomocí tzv. **vertikální analýzy**, pomocí které došlo ke kvantifikaci podílů jednotlivých položek vůči bilanční sumě, tedy součtu všech majetkových položek, který se podle tzv. bilanční rovnice musí vždy rovnat součtu všech zdrojů jeho krytí. Analýzu změn majetku a zdrojů jsem provedla pomocí tzv. **horizontální analýzy**, pomocí které došlo ke kvantifikaci meziročních přírůstků a úbytků nejvýznamnějších položek majetku a zdrojů jeho krytí.

5.1.1 Analýza struktury majetku a jejich vývoj

Z účetní definice je majetek členěn na dvě kategorie, a to na **stálá a oběžná aktiva**, přičemž hlavními atributy stálých aktiv je podmínka, že by měla být jejich doba použitelnosti pro danou účetní jednotku být delší než 1 rok a rovněž podmínka, že by jejich výše ocenění měla splňovat hranice významnosti dané prováděcí vyhláškou č. 410/2009 Sb. Aktiva, která tyto dvě podmínky nesplňují, jsou oběžná. Vývoj podílu stálých a oběžných aktiv ilustruje graf níže.

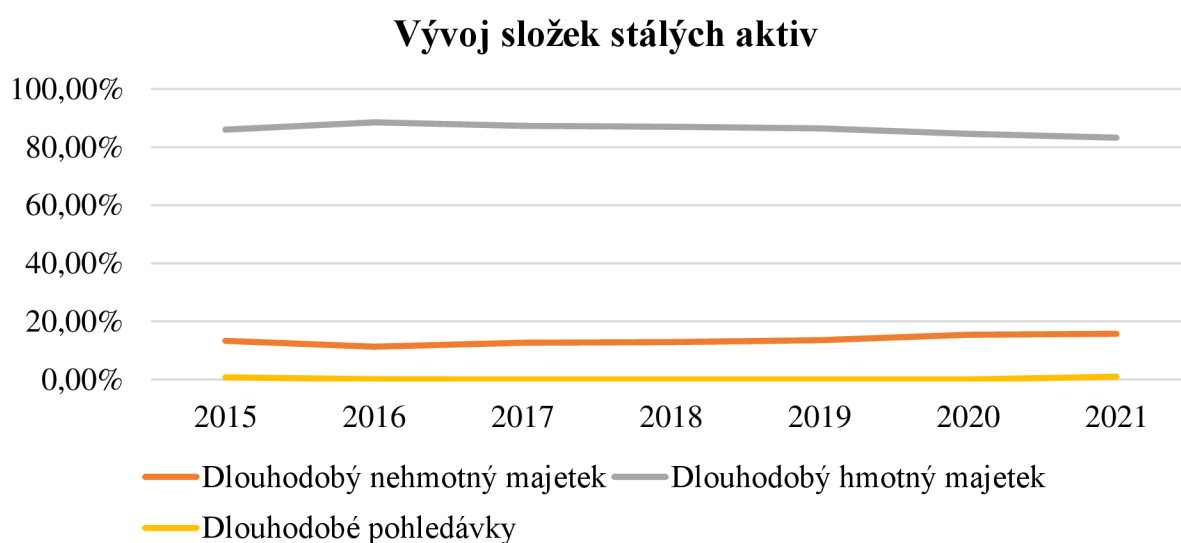
Graf č. 16 Vývoj podílu stálých a oběžných aktiv

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Stálá aktiva jsou tvořena dlouhodobým nehmotným majetkem, dlouhodobým hmotným majetkem a dlouhodobými pohledávkami. Vývoj těchto tří složek stálých aktiv zachycuje graf níže, přičemž je z něj patrné, že nejvýznamnější složek za všechna sledovaná období je dlouhodobý hmotný majetek, jehož vývoj má proto fakticky nejvýznamnější dopad na vývoj a strukturu majetku dané účetní jednotky.

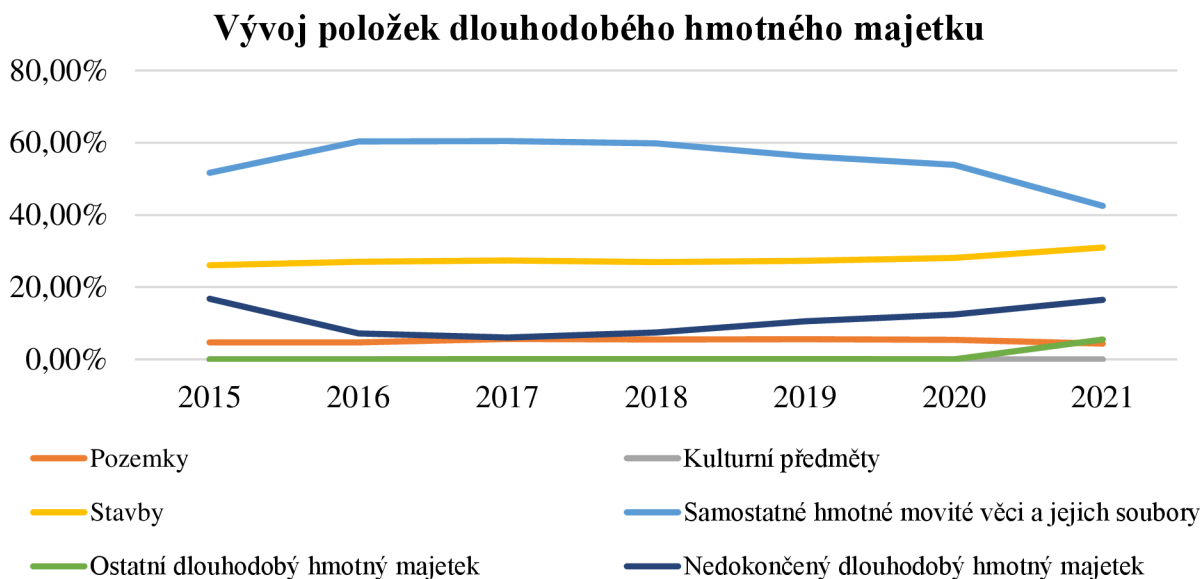
Graf č. 17 Vývoj složek stálých aktiv

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Dlouhodobý hmotný majetek je tvořen pozemky, kulturními předměty, stavbami, samostatnými hmotnými věcmi a jejich soubory, dále ostatním dlouhodobým hmotným majetkem, nedokončeným dlouhodobým hmotným majetkem, poskytnutými zálohami na dlouhodobý hmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji. Nejvýznamnější složkou dlouhodobého majetku za všechna sledovaná období byly samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí. Vzhledem k tomu, že položky poskytnutých záloh a majetku určeného k prodeji obsahovaly pouze nevýznamné částky, nejsou předmětem grafického zobrazení. Celkový vývoj změn ostatních položek ilustruje graf níže.

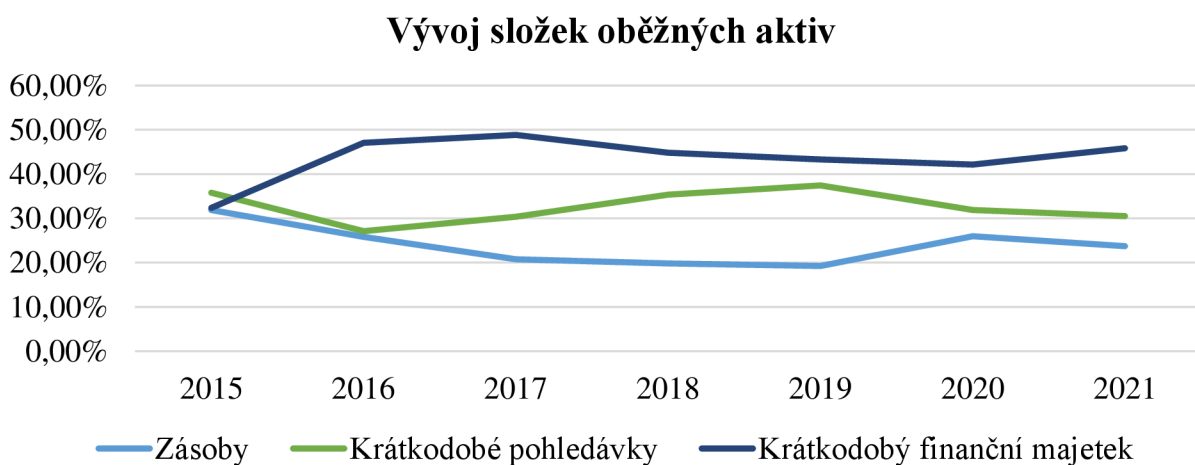
Graf 18 Vývoj položek dlouhodobého hmotného majetku

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Oběžná aktiva jsou tvořena zásobami, krátkodobými pohledávkami a krátkodobým finančním majetkem. Vývoj těchto tří složek oběžných aktiv zachycuje graf níže, přičemž je z něj patrné, že nejvýznamnější ze složek je krátkodobý finanční majetek, jehož vývoj má proto fakticky nejvýznamnější dopad na vývoj a strukturu majetku dané účetní jednotky.

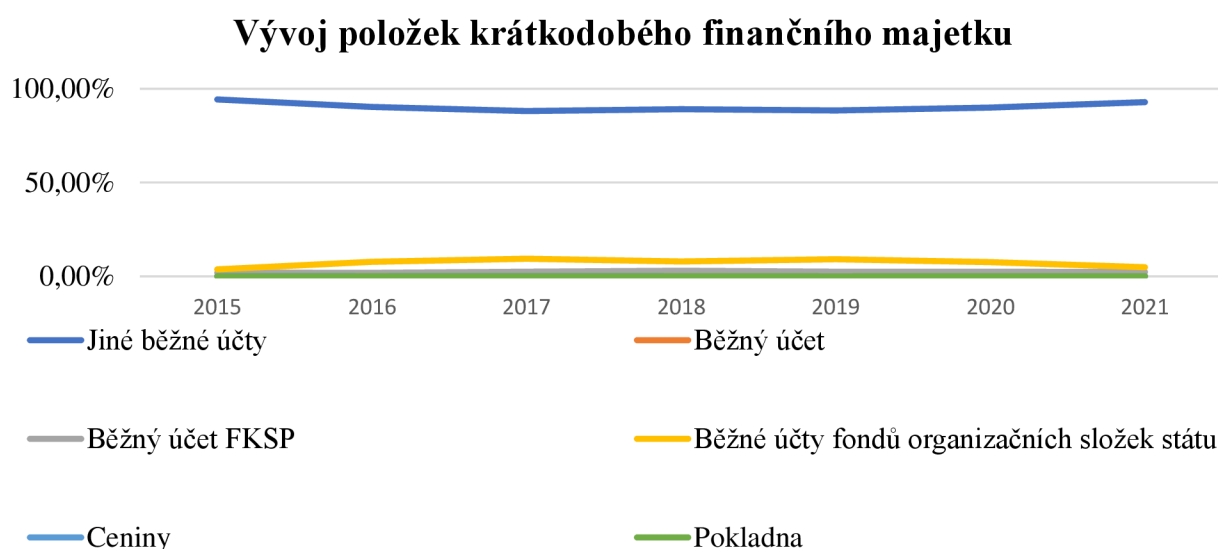
Graf č. 19 Vývoj složek oběžných aktiv

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Krátkodobý finanční majetek je tvořen jinými běžnými účty, běžným účtem, běžným účtem FKSP, běžným účtem fondů organizačních složek státu, ceniny a pokladna. Vývoj těchto položek finančního majetku zachycuje graf níže, přičemž je z něj patrné, že nejvýznamnější položkou jsou jiné běžné účty, na kterých jsou např. finanční prostředky na platy zaměstnanců na konci každého roku, kdy dochází k jejich deponování pro výplaty za prosinec.

Graf č. 20 Vývoj položek krátkodobého finančního majetku

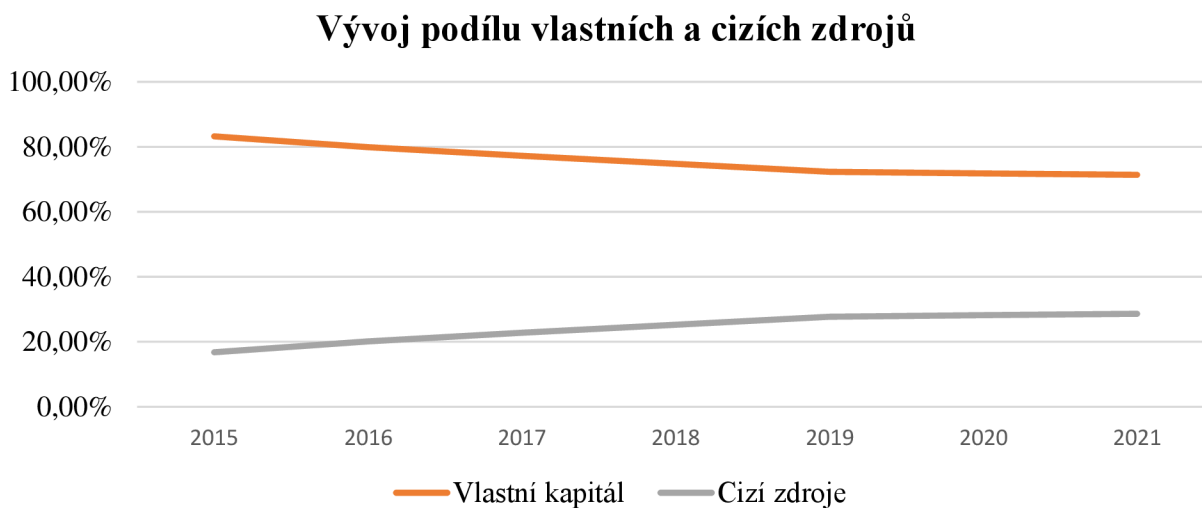

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

5.1.2 Analýza struktury zdrojů krytí a jejich vývoj

Z účetní definice je zdroje krytí majetku v účetní terminologii označované jako pasiva členěny na dvě kategorie, a to na **vlastní a cizí zdroje**, přičemž hlavním rozlišovacím znakem je skutečnost, zda je v dluhu či nikoliv. Dluhem je z hlediska účetních definic povinnost účetní jednotky uhradit finanční plnění vůči jiné protistraně, přičemž neplnění této povinnosti by mělo mít za následek sankci nebo jiný druh negativního finančního dopadu. Pasiva, která nejsou dluhem, jsou vlastním kapitálem. Vývoj podílu vlastních a cizích pasiv ilustruje graf níže.

Graf č. 21 Vývoj podílu vlastních a cizích zdrojů

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Vlastní kapitál je tvořen jměním účetní jednotky, fondy účetní jednotky, výsledkem hospodaření a příjmovým a výdajovým účtem rozpočtového hospodaření. Vývoj složek vlastního kapitálu zachycuje graf níže, přičemž je z něj patrné, že nejvýznamnější složka za všechna sledovaná období je příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření, jehož vývoj má proto fakticky nejvýznamnější dopad na vývoj celkových hodnot vlastního kapitálu.

Graf č. 22 Vývoj složek vlastního kapitálu

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření je tvořen příjmovým účtem organizačních složek státu, zvláštním výdajovým účtem a agregovanými příjmy a výdaji z předcházejících účetních období. Vývoj těchto položek zachycuje graf níže, přičemž je z něj patrné, že nejvýznamnější položkou agregované příjmy a výdaje předcházejících účetních období, na kterých jsou zachyceny veškeré příjmové a výdajové operace od začátku účetní reformy od roku 2010. Tím, že jde účetně o saldo, jedná se de facto o technickou položku pasiv, která informuje uživatele účetní závěrky o již vynaložených finančních zdrojích.

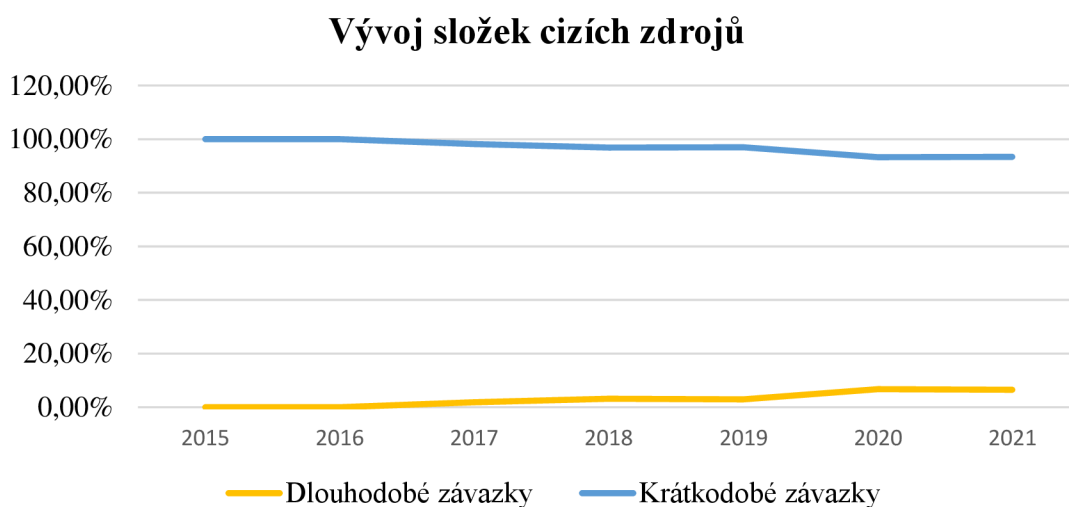
Graf č. 23 Vývoj položek příjmového a výdajového účtu rozpočtového hospodaření

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Cizí zdroje jsou tvořeny dlouhodobými závazky a krátkodobými závazky. Vývoj těchto složek cizích zdrojů zachycuje graf níže, přičemž je z něj patrné, že významnější složka za všechna sledovaná období jsou krátkodobé závazky, jehož vývoj má proto fakticky nejvýznamnější dopad na vývoj a strukturu pasiv. Tím, že jde o krátkodobé závazky, jde o dluhy, jejichž splatnost je v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb. kratší než jeden rok od data sestavení účetní závěrky, tedy od daného roku.

Graf č. 24 Vývoj složek cizích zdrojů

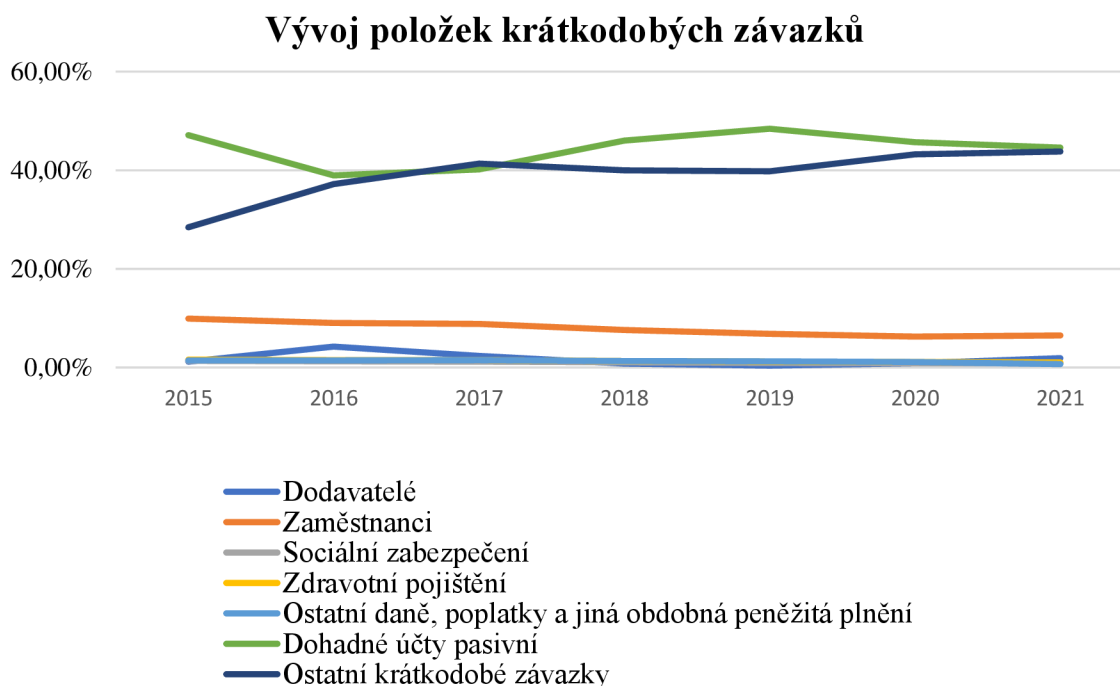

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

Krátkodobé závazky jsou tvořeny dodavateli, zaměstnanci, sociálním zabezpečením, zdravotním pojištěním, ostatními daněmi, poplatky a jinými obdobnými peněžitými plněními, dále tvoří krátkodobé závazky dohadné účty pasivní a ostatní krátkodobé závazky. Vývoj těchto položek zachycuje graf níže, přičemž je z něj patrné, že nejvýznamnější jsou dohadné účty pasivní, na kterých jsou zachyceny např. platby za energie, nájem či další plnění, jehož výše je v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb. zpochybnitelná a bude předmětem vyúčtování až v dalším vykazovaném období.

Graf č. 25 Vývoj položek krátkodobých závazků

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Státní pokladny

5.2 Výsledky kvalitativní analýzy

Kvalitativní analýza proběhla jako doplnění analýzy kvantitativní. Můj postup byl takový, že jsem nejprve zjistila pomocí horizontální a vertikální analýzy strukturu aktiv a pasiv a identifikovala nejvýznamnější položky, které měly největší dopad na celkovou podobu finanční situace účetní jednotky. U **nejvýznamnějších položek aktiv a pasiv** jsem měla v rámci svého působení na úřadě Ministerstva vnitra možnost nahlédnout do účetních zápisů a účetních dokladů, které mi objasnily vznik těchto účetních případů. Tím, že se jedná o účetní jednotku, jejíž detailní data by mohla být citlivá, mohu po dohodě se zaměstnanci tohoto úřadu dané tyto skutečnosti uvést pouze obecně jako klíčové faktory vysvětlující vývoj daných položek.

5.2.1 Klíčové faktory pro vývoj majetku

Z účetních definic vyplývá, že základním parametrem rozdělení majetku je doba jeho využití v podobě alespoň 1 roku. Tento parametr odděluje stálá a oběžná aktiva. Obecně by tedy mělo platit, že dlouhodobá aktiva budou tohoto využití. Z grafu č. 16 je však patrné, že od roku 2015 se významně změnila majetková struktura ve prospěch oběžných aktiv, a to o více než 15 %. Po bližším prozkoumání účetních souvislostí jsem dospěla k názoru, že klíčovým faktorem

této změny byla především **změna obchodních a licenčních modelů** ze strany dodavatelů, kteří místo prodeje majetku spíše začali preferovat jeho pronájem či vypůjčení.

Změna obchodních či licenčních modelů je účetně zřetelná rovnoměrně v rámci všech **položek stálých aktiv**, jak lze vyvodit z grafu č. 17, který ilustruje v podstatě rigidní strukturu od roku 2015 až do roku 2021. Dominantní složkou stálých aktiv s podílem přes 80 % byl dlouhodobý hmotný majetek. Tato skutečnost byla dána potřebou držby velkého množství techniky za hasičský i policejní sbor, který je na centrální úrovni součástí účetní jednotky Ministerstva vnitra. Složka dlouhodobého nehmotného majetku měla za poslední sledovaná období mírně rostoucí trend, což bylo dáno zejména výstavbou nových sítí a digitálních prostředí pro veřejnou správu, kde Ministerstvo vnitra vystupuje v pozici správce či věcně-technického gestora.

Z grafu č. 18 je jasně zřetelný vývoj struktury položek dlouhodobého hmotného majetku. Při tomto detailnějším pohledu změny obchodních modelů dodavatelů měly nejvýznamnější dopad na **vývoj položek samostatných hmotných movitých věcí a jejich souborů**. Jednalo se především o realizaci nájemních smluv na automobily, speciální techniku či hardwarových prvků páteřní infrastruktury. V účetnictví je dán pokles tím, že byla obměna řádně nakoupeného majetku realizována nájmem, který nesplňuje kritéria pro vykázání jako stálé aktivum, protože byla většina nájemních smluv uzavřena na dobu 1 roku s možností prodloužení.

Nové obchodní a licenční modely neměly téměř žádný dopad na **vývoj hodnoty staveb**. Tato skutečnost byla dána tím, že většina staveb a objektů byla v držení státu a tudíž nemohlo dojít ke změně jeho účetního zobrazení v podobě úbytku. Z grafu je patrné, že u staveb byl dokonce zaznamenán jeho mírný nárůst hodnoty v posledních letech, což bylo po prostudování účetních podkladů způsobeno vynakládáním významného objemu finančního prostředků do **zateplení stávajících objektů**, které již nesplňovaly současné energetické normy. Kategorie nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku souvisela především s nedokončenými etapami prováděného technického zhodnocení staveb a jejich technického zázemí.

Vývoj složek oběžných aktiv ilustroval graf č. 19, ze kterého byl jasně patrný poměrně dynamický vývoj struktury položek zásob, pohledávek a finančního majetku. Analýzou účetních dokladů a souvisejících dokumentů se mi podařilo zjistit, že klíčovým faktorem pro snižující trend v prvních sledovaných letech byla hospodárnost na straně policejního a hasičského sboru, kdy nebylo realizováno tolik nákupů jako v předcházejících letech. Naopak klíčovým faktorem roku 2020 a 2021 byla **světová pandemie COVID-19**, kde Ministerstvo vnitra vystupovalo jako

jedna z hlavních institucí, která pořizovala velké objemy ochranných zdravotních pomůcek vůči krajským úřadům. Klíčovým faktorem pro vývoj finančního majetku byla změna finančních **prostředků na platy** v jednotlivých letech, a to jak úspory, tak navyšování.

5.2.2 Klíčové faktory pro vývoj zdrojů krytí

Z účetních definic vyplývá, že základním parametrem pro rozdělení zdrojů je skutečnost, zda jsou dané zdroje vypůjčené v podobě dluhů nebo zda jde o vlastní zdroje. Těmto kategoriím v účetnictví odpovídá rozdělení na **vlastní a cizí kapitál**. Z grafu č. 21 je patrný trend změny struktury těchto dvou složek. Po prostudování účetních podkladů se domnívám, že je pokles vlastního kapitálu o 15 % ve prospěch cizího kapitálu zapříčiněn rovněž změnou obchodních modelů a licenčních podmínek za strany dodavatelů, jak vyplynulo již z analýzy struktury aktiv. Výhodou této změny financování je skutečnost, že při leasingových splátkách jsou zdroje užívány rovnoměrně, zatímco při nákupu jde o vynakládání velkého objemu finančního prostředků jednorázově. Primárně jde o obchodní modely pro hmotný majetek typu „device as a service“ nebo pro nehmotný majetek typu „software as a service“.

V rámci vlastního kapitálu zachycuje vývoj jeho složek graf č. 22, ze kterého je zřejmá **dominantnost složek příjmového a výdajového účtu a zároveň výsledku hospodaření**. Jak jsem konstatovala již v rámci předchozí kapitoly, tak tyto složky vychází z podstaty organizačních složek státu a významně zkreslují účetní závěrku ve výkazu rozvaha, protože se organizační složky státu na úrovni státní správy ekonomicky chovají v podstatě jako nákladová střediska, která vynakládají pouze náklady bez dosahování přiměřených výnosů, tudíž vykazují významné ztráty, které se od jejich vzniku systematicky kumulují v položce C.III.3 Výsledek hospodaření předcházejících účetních období, které jsou oproti vynakládaným nákladům vykazovány v agregované výši v položce C.IV.4. Agregované příjmy a výdaje předcházejících účetních období. Jinými slovy obě tyto složky v sobě nesou informaci o všech vynaložených nákladech dané organizační složky oproti spotřebovaným zdrojům ze státního rozpočtu.

Z grafu č. 24 je zcela zřejmá struktura cizích zdrojů, kde je klíčovým faktorem dlouhodobost úhrady dluhu v podobě kritéria 1 roku. **Dominance krátkodobých závazků** je dána primárně uzavíráním smluvních závazků z obchodních vztahů v návaznosti na nové obchodní modely na pořizování majetku a služeb. Graf č. 25 odhalil strukturu této krátkodobé složky, přičemž dluhy, jejichž výše byla jistá, byly účetně zachyceny v položkách ostatních krátkodobých závazků, a dluhy, jejichž výše byla zpochybnitelná, byly účetně zachyceny v položkách dohadných účtů pasivních. Vyjma těchto obchodních vztahů byly tyto položky

zatíženy hodnoty profinancovaných dotačních programů z EU, vůči kterým Ministerstvo vnitra vystupuje jako jejich přímý gestor. Primárně se jedná o oblast azylové a migrační politiky a dále bezpečnostního výzkumu a vývoje bezpečnostních složek státu.

6 Závěr

Diplomová práce se zabývá účetními aspekty hospodaření ministerstev ČR v konkrétních podmínkách Ministerstva vnitra. Na základě teoretické části lze především zdůraznit skutečnost, že účetnictví a hospodaření organizačních složek státu je v mnoha oblastech odlišné od účetnictví a hospodaření obchodních korporací a je svázána mnohem detailnější právní úpravou, než jak tomu je u ostatních subjektů. V rámci účetního výkaznictví existuje řada povinností, které jsou postaveny tak, aby byly vytvořeny podmínky pro transparentní sledování hospodaření, a to v podobě např. v návaznosti na vzorovou účetní osnovu či Českých účetních standardů.

Primárním cílem práce bylo provedení analýzy hospodaření Ministerstva vnitra ČR v letech 2015 až 2021, za sekundární cíle lze považovat především obecné vymezení českého veřejného sektoru a v něm postavení a úlohy organizačních složek státu, vymezení základního rámce jejich právní subjektivity, definici zdrojů financování, uvedení účetních specifik se zaměřením na účetní postupy, účetní výkaznictví a působnost Nejvyššího kontrolního úřadu, dále vymezení rozpočtových pravidel a pravidel pro zadávání veřejných zakázek, které jsou důležité pro transparentní soutěž v souladu s pravidly efektivního vynakládání prostředků.

Veřejný sektor lze definovat jako část národního hospodářství, které je založeno na poskytování veřejných statků a služeb, což je primárně spjato s ekonomickou funkcí veřejného sektoru. Zároveň plní tři hlavní funkce, a to alokační, redistribuční a stabilizační. Nejdůležitějším aspektem veřejného sektoru je veřejný zájem. Příjmovou část tvoří především daně. Příjmová část je odhadována dopředu v podobě rozpočtů a měla by pokrývat plánované výdaje. Největším podílem v rámci veřejných výdajů jsou výplaty starobních důchodů a sociálních dávek. V rámci uskutečňování vládní politiky mají v českém prostředí významnou roli ústřední orgány státní správy se statutem organizačních složek státu.

Organizační složky státu, jejich postavení, zřízení a zánik detailně upravuje zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Organizační složky státu nejsou právními osobami, nicméně ze zákona o účetnictví mají statut samostatných účetních jednotek s výkazními povinnostmi vůči Ministerstvu financí. Při svém jednání, působnosti a výkonu činnosti vystupují za stát. Zdrojem financování organizačních složek státu z pozice ústředních vládních institucí je státní rozpočet. Rozpočet je upravován rozpočtovými pravidly s povinným třídím rozpočtových příjmů a výdajů dle tzv. rozpočtové skladby.

Aktuálním tématem transparentního hospodaření státu je reporting v podobě tzv. skládání účtů zvoleným zástupcům za efektivní nakládání s veřejnými prostředky ve smyslu vymezení datové základny pro empirická měření. V českém prostředí jsou pro tyto účely nejčastěji považovány závěrečné účty jednotlivých kapitol státního rozpočtu, a dále individuální a konsolidované účetní závěrky předkládané statistické výkazy. Z hlediska dostupnosti dat široké veřejnosti jsou za dlouhodobě nejdostupnější údaje pokládány data z individuálních účetních závěrek dostupná na portálu Státní pokladny Ministerstva financí a souhrnné zprávy České statistického úřadu. Tato data jsem rovněž využila i já pro praktickou část práce.

V rámci praktické části práce jsem zvolila metodu analýzy stavových ukazatelů v podobě vertikální a horizontální analýzy finančních výkazů a současně metodu sběru potřebných dat. Výsledky číselného zpracování dat jsem prezentovala do tabulek a grafů a doprovodila je vysvětlujícím textem. V navazující kapitole jsem zjištěné skutečnosti přehledně sumarizovala a přidáním kvalitativní části analýzy jsem se snažila o identifikaci klíčových faktorů mající vliv na vyčíslení časové řady z let 2015 až 2021. Spojení výstupů kvantitativní a kvalitativní analýzy bývá v teorii výzkumu často označováno za tzv. triangulaci výzkumných metod, které mají přispět k hlubšímu provedení rozboru základních dat a pochopení jejich příčin.

Mohu konstatovat, že hlavním výstupem mnou provedené analýzy účetních dat je shrnutí základních finančních veličin, které popisují klíčové aspekty hospodaření dané účetní jednotky v podobě popisu struktury majetku a zdrojů jeho krytí. Limitujícími faktory účetních reportů jsou principy účetnictví, na kterých jsou postaveny. Tedy pohled pomyslnou klíčovou dírkou v podobě účetní závěrky do hospodaření takto robustní instituce, kterou je Ministerstvo vnitra, je omezen řadou technicky formálních a bezpečnostních aspektů, které uživatelé účetní závěrky musí vždy brát v potaz. Celkový pohled na hospodaření by proto měl být podle mého názoru opřen o další skutečnosti než ty, které vyplývají čistě z účetních dat, protože v nich jsou v podobě účetních výkazů prezentovány pouze ve velmi agregované podobě.

Závěrem mohu zobecnit, že použití kvantitativní analýzy účetních dat v čistém provedení v podobě vertikální a horizontální analýzy by mělo být vždy doplněno výsledky kvalitativního šetření, které napomůže odhalit klíčové faktory a proměnné změny o finanční pozici daného subjektu. Zároveň musím konstatovat, že omezující aspekty účetnictví limitují mnou vybrané nástroje finanční analýzy natolik, že je doporučuji použít spíše v rámci srovnání mezi několika obdobnými subjekty, v tomto případě pro srovnání hospodaření mezi několika organizačními složkami státu, jak doporučuje i odborná literatura v rámci tzv. benchmarkingu.

7 Seznam použitých zdrojů

1. JUHÁSZOVÁ, K. - JURÁŇOVÁ, H. Účetnictví pro veřejnou správu v příkladech. Olomouc: ANAG, 2017. ISBN 978-80-7554-085-0.
2. MÁČE, M. Finanční účetnictví veřejného sektoru. Praha: Grada Publishing, a.s., 2018. ISBN 978-80-271-2002-4.
3. HAMERNÍKOVÁ, B. - MAAYTOVÁ, A. Veřejné finance. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-497-0
4. OCHRANA, F. - PAVEL, J. - VÍTEK, L. Veřejný sektor a veřejné finance: Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.
5. PEKOVÁ, J. - TOTH, P. - JETMAR, M. Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.
6. PROKŮPKOVÁ, D. - SVOBODA, M. Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-522-1.
7. REKTOŘÍK, J. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-54-5.
8. RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2028-4.
9. SVOBODOVÁ, J. Abeceda účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky 2017/2018: organizační složky státu, státní fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace. Olomouc: ANAG, 2017. ISBN 978-80-7554-090-4.
10. VODÁKOVÁ, J. Výkonnost a její měření ve veřejném sektoru. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-013-5.
11. SALAMON, LESTER, M., ANHEIER, HELMUT, K. Defining the Nonprofit Sector. Manchester: Manchester University Press, 1997. ISBN 978-07-1904-902-6.
12. MAAYTOVÁ, A., OCHRANA, F., PAVEL, J. Veřejné finance v teorii a praxi. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.
13. PEEKOVÁ, J. a kol. Veřejný sektor – řízení a financování. Praha: Wolters Kluwer, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.
14. SAMUELSON, Paul A., NORDHAUS, William D. Ekonomie: 18 vydání. 1. vyd. Praha: Svoboda, 2007. ISBN 978-80-205-0590-3.

15. VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L., VÍTKOVÁ, J., ZÍDKOVÁ, H. Daňový systém ČR. V Praze: 1. VOX, [1997]-. Ekonomie (1. VOX). ISBN 978-80-87480-63-2
16. REKTORŮK, J. Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 312 stran. ISBN 978-80-86929-29-3.
17. NOVÁKOVÁ, Š. Reforma účetnictví ve vybraných účetních jednotkách. 1. vydání. Praha: Oeconomica, VŠE, 2011. ISBN 978-80-245-1797-1.
18. MIKUŠOVÁ, B., STEJSKAL, J. Teorie a praxe veřejné ekonomiky. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 263 s. ISBN 978-80-7478-526-9.
19. JEMELKA, L. Správní řád: komentář. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-607-4.
20. HAVLAN, P. Majetek státu – Praktická právní příručka. Praha: Linde, 2010. ISBN 978-80-7201-796-6.
21. BAKEŠ, M. Finanční právo. Praha: C.H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-440-7.
22. OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. Finanční hospodaření municipálních jednotek. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-342-4.
23. BOUDA, P. Zákon o registru smluv – Komentář. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-626-5.
24. TYŠEROVÁ, D., VÁCHA, P., KILIÁN, M. Hospodaření a nakládání se státním majetkem. V Praze: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-737-8.

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. Techniky a metody finanční analýzy | BusinessInfo.cz. BusinessInfo.cz – Oficiální portál pro podnikání a export [online]. Copyright © 1997 [cit. 26.11.2022]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/techniky-a-metody-financni-analyzy/>
2. Horizontální analýza | Febmat. Články | Febmat [online] [cit. 26.11.2022]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-horizontalni-analyza/>
3. KOHOUT, P., A. KREJDL a J. PAVEL. Průhledný státní rozpočet [online]. Transparency International – Česká republika, 2006. ISBN 80-903032-8-5. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/publikace-a-analyzy/pruhledny-statni-rozpocet/>
4. České účetní standardy. Účetní průvodce má dáti [online]. 01.01.2021 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.madati.cz/info/delfinheslatxt.asp?cd=218&typ=r&levelid=CUS.HTM>
5. Ministerstvo – Ministerstvo vnitra České republiky. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 23.11.2022]. Dostupné z:

6. Policie České republiky – Policie České republiky. Úvodní strana – Policie České republiky [online]. [cit. 23.11.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>
7. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. [cit. 23.11.2022]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hasicky-zachranny-sbor-ceske-republiky.aspx>

ZÁKONNÉ NORMY

1. Zákon č. 219/2000 Sb. Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích
2. Zákon č. 2/1969 Sb. Zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky
3. Zákon č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů
4. Vyhláška č. 323/2002 Sb. Vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě
5. Zákon č. 320/2001 Sb. Zákon o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů
6. Zákon č. 134/2016 Sb. Zákon o zadávání veřejných zakázek
7. Zákon č. 340/2015 Sb. Zákon o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a registru smluv
8. Zákon č. 563/1991 Sb. Zákon o účetnictví
9. Zákon č. 166/1993 Sb. Zákon o nejvyšším kontrolním úřadu
10. Zákon č. 340/2015 Sb. Zákon o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam schémat

Schéma č. 1 Struktura veřejných rozpočtů	29
Schéma č. 2 Prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví pro vybrané účetní jednotky	33
Schéma č. 3 České účetní standardy pro vybrané účetní jednotky	34

8.2 Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Přehled organizačních složek státu s vlastní rozpočtovou kapitolou.....	20
Tabulka č. 2 Klasifikace funkcí veřejného sektoru.....	22

8.3 Seznam grafů

Graf č. 1 Struktura veřejných výdajů ve vybraných zemích EU	21
Graf č. 2 Složení aktiv v roce 2015.....	50
Graf č. 3 Složení pasiv v roce 2015	52
Graf č. 4 Složení aktiv v roce 2016.....	53
Graf č. 5 Složení pasiv v roce 2016	54
Graf č. 6 Složení aktiv v roce 2017.....	55
Graf č. 7 Složení pasiv v roce 2017	56
Graf č. 8 Složení aktiv v roce 2018.....	57
Graf č. 9 Složení pasiv v roce 2018	58
Graf č. 10 Složení aktiv v roce 2019.....	59
Graf č. 11 Složení pasiv v roce 2019	60
Graf č. 12 Složení aktiv v roce 2020.....	61
Graf č. 13 Složení pasiv v roce 2020	62
Graf č. 14 Složení aktiv v roce 2021.....	64
Graf č. 15 Složení pasiv v roce 2021	65
Graf č. 16 Vývoj podílu stálých a oběžných aktiv.....	66
Graf č. 17 Vývoj složek stálých aktiv	67
Graf 18 Vývoj položek dlouhodobého hmotného majetku.....	68
Graf č. 19 Vývoj složek oběžných aktiv	68
Graf č. 20 Vývoj položek krátkodobého finančního majetku.....	69
Graf č. 21 Vývoj podílu vlastních a cizích zdrojů	70
Graf č. 22 Vývoj složek vlastního kapitálu.....	71
Graf č. 23 Vývoj položek příjmového a výdajového účtu rozpočtového hospodaření.....	71

Graf č. 24 Vývoj složek cizích zdrojů	72
Graf č. 25 Vývoj položek krátkodobých závazků.....	73

9 Přílohy

Příloha č. 1 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2015 v Kč	85
Příloha č. 2 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2016 v Kč	88
Příloha č. 3 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2017 v Kč	92
Příloha č. 4 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2018 v Kč	95
Příloha č. 5 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2019 v Kč	99
Příloha č. 6 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2020 v Kč	103
Příloha č. 7 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2021 v Kč	107

Příloha č. 1 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2015 v Kč

Položka (kód)	Položka (název)	Netto	Významnost položky	Netto min. období	Meziroční rozdíl
AKTIVA	Aktiva celkem	17890122783,60		14508008674,32	
A.	Stálá aktiva	13358298026,22		10366772114,05	
A.I.	DNM	1774122395,68		1543274147,07	
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	13972714,16	0,08%	15446979,16	
A.I.2.	Software	1140638856,25	6,38%	991995812,08	
A.I.3.	Ocenitelná práva	5309549,00	0,03%	2024067,00	
A.I.6.	Ostatní DNM	107096228,71	0,60%	85867971,31	
A.I.7.	Nedokončený DNM	507105047,56	2,83%	447936817,52	
A.II.	DHM	11483022317,85		8679544688,14	
A.II.1.	Pozemky	538127778,45	3,01%	517999744,63	
A.II.2.	Kulturní předměty	1379147,40	0,01%	1356487,40	
A.II.3.	Stavby	2993054349,25	16,73%	2680623312,88	11,66%
A.II.4.	Samostatné HMV a soubory HMV	5927877125,23	33,13%	4472562571,23	32,54%
A.II.7.	Ostatní DHM	865055,49	0,00%	664189,44	
A.II.8.	Nedokončený DHM	1928577253,53	10,78%	933793097,38	106,53%
A.II.10.	Poskytnuté zálohy na DHM	5400000	0,03%	5400000,00	
A.II.11.	DHM určený k prodeji	87741608,50	0,49%	67145285,18	
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky	101153312,69		143953278,84	
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	450782,80	0,00%	301239,00	
A.IV.6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	100702529,89	0,56%	143652039,84	
B.	Oběžná aktiva	4531824757,38		4141236560,27	
B.I.	Zásoby	1444698036,46		1379162853,57	

B.I.2.	Materiál na skladě	1442196247,65	8,06%	1376729149,56	4,76%
B.I.8.	Zboží na skladě	177157,81	0,00%	169301,01	
B.I.10	Ostatní zásoby	2324631,00	0,01%	2264403,00	
B.II.	Krátkodobé pohledávky	1620463288,14		1591510418,39	
B.II.1.	Odběratelé	48644736,73	0,27%	6264136,86	
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	90910141,10	0,51%	59270612,71	
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	2355896,90	0,01%	3655656,99	
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	10918740,75	0,06%	13131206,72	
B.II.16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	81205985,16	0,45%	0,00	
B.II.19.	Pohledávky ze správy daní	900,00	0,00%	2500,00	
B.II.27.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	1379663037,81	7,71%	1502153609,02	
B.II.29.	Náklady P.O.	189200,00	0,00%	181440,00	
B.II.30.	Příjmy P.O.	6479,00	0,00%	12896,00	
B.II.32.	Ostatní krátkodobé pohledávky	6568170,69	0,04%	6838360,09	
B.III.	Krátkodobý FM	1466663432,78		1170563288,31	
B.III.5.	Jiné BÚ	1382938761,26	7,73%	1106511862,09	24,98%
B.III.9.	BÚ	1414852,44	0,01%	1103088,33	
B.III.10.	BÚ FKSP	27635967,29	0,15%	17458201,08	
B.III.14.	BÚ fondů OSS	54405480,54	0,30%	45253615,81	
B.III.15.	Ceniny	45760,25	0,00%	133400,00	

B.III.17.	Pokladna	222611,00	0,00%	103121,00	
PASIVA	Pasiva celkem	17890122783,60		14508008674,32	
C	VK	14887243256,11		11843489767,77	
C.I.	Jmění ÚJ a upravující položky	13894117302,31		14397795978,84	
C.I.1.	Jmění ÚJ	23622039191,62	132,04%	24009507022,19	-1,61%
C.I.5.	Oceňovací rozdíly	-10168145780,06	56,84%	-10042087021,41	
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	100529912,15	0,56%	103593193,50	
C.I.7.	Opravy předchozích ÚO	339693978,60	1,90%	326782784,56	
C.II.	Fondy ÚJ	92640314,86		78302018,56	
C.II.2.	Fond kulturních a soc. potřeb	38234834,32	0,21%	33048402,75	
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	54405480,54	0,30%	45253615,81	
C.III.	VH	-124942421885,05		-103315018170,31	
C.III.1.	VH b.ú.o.	-21288247448,54	118,99%	-21810020640,68	
C.III.3.	VH p.ú.o.	-103654174436,51	579,39%	-81504997529,63	27,18%
C.IV.	Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření	125842907523,99		100682409940,68	
C.IV.1.	Příjmový účet	-2327644139,05	13,01%	-2151738139,09	
C.IV.2.	Zvláštní výdajový účet	27076079013,30	151,35%	22246761556,55	
C.IV.4.	Agregované příjmy a výdaje p.ú.o.	101094472649,74	565,09%	80587386523,22	24,45%
D.	Cizí zdroje	3002879527,49		2664518906,55	
D.III.	Krátkodobé závazky	3002879527,49		2664518906,55	
D.III.5.	Dodavatelé	36068013,94	0,20%	30669906,77	

D.III. 10.	Zaměstnanci	297697353,00	1,66%	271009223,00	9,58%
D.III. 12.	Sociální zabezpečení	40231265,00	0,22%	37917656,00	
D.III. 13.	Zdravotní pojištění	47734849,00	0,27%	44135773,00	
D.III. 14.	Důchodové spoření	281344,00	0,00%	254016,00	
D.III. 16.	Ostatní daně	43848886,53	0,25%	42488579,00	
D.III. 17.	DPH	23364637,61	0,13%	1869779,08	
D.III. 19.	Závazky k vybraným ÚV institucím	199256164,85	1,11%	1498691,08	
D.III. 35.	Výnosy příštích období	45776446,90	0,26%	41346016,44	
D.III. 36.	Dohadné účty pasivní	1414929297,50	7,91%	1580694656,33	-10,49%
D.III. 37.	Ostatní krátkodobé závazky	853691269,16	4,77%	612281247,49	39,43%

Příloha č. 2 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2016 v Kč

Položka (kód)	Položka (název)	Netto	Významno st položky	Netto min. období	Meziroční rozdíl
AKTIV A	Aktiva celkem	17864137893,01	100,00%	17890122783,60	
A.	Stálá aktiva	12672197950,51	70,94%	13358298026,22	
A.I.	DNM	1432995541,45	8,02%	1774122395,68	
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	16879460,14	0,09%	13972714,16	
A.I.2.	Software	1126674025,70	6,31%	1140638856,25	1,22%
A.I.3.	Ocenitelná práva	4985773,00	0,03%	5309549,00	
A.I.6.	Ostatní DNM	144331612,85	0,81%	107096228,71	
A.I.7.	Nedokončen ý DNM	140124669,76	0,78%	507105047,56	
A.II.	DHM	11218790284,44	62,80%	11483022317,85	
A.II.1.	Pozemky	528818951,80	2,96%	538127778,45	

A.II.2.	Kulturní předměty	1379147,40	0,01%	1379147,40	
A.II.3.	Stavby	3036139467,47	17,00%	2993054349,25	1,44%
A.II.4.	Samostatné HMV a soubory HMV	6767320929,92	37,88%	5927877125,23	14,16%
A.II.7.	Ostatní DHM	343465,49	0,00%	865055,49	
A.II.8.	Nedokončený DHM	806808715,57	4,52%	1928577253,53	
A.II.10.	DHM určený k prodeji	77979606,79	0,44%	87741608,50	
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky	20412124,62	0,11%	101153312,69	
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	630357,50	0,00%	450782,80	
A.IV.6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	19781767,12	0,11%	100702529,89	
B.	Oběžná aktiva	5191939942,50	29,06%	4531824757,38	
B.I.	Zásoby	1339224192,59	7,50%	1444698036,46	
B.I.2.	Materiál na skladě	797422797,06	4,46%	1442196247,65	
B.I.8.	Zboží na skladě	173333,40	0,00%	177157,81	
B.I.10.	Ostatní zásoby	541628062,13	3,03%	2324631,00	
B.II.	Krátkodobé pohledávky	1407461026,80	7,88%	1620463288,14	
B.II.1.	Odběratelé	3344772,22	0,02%	48644736,73	
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	38251857,05	0,21%	90910141,10	
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	6486651,05	0,04%	2355896,90	
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	12040438,39	0,07%	10918740,75	
B.II.27.	Krátkodobé poskytnuté	1343688560,87	7,52%	1379663037,81	-2,61%

	zálohy na transfery				
B.II.29.	Náklady P.O.	188090,00	0,00%	189200,00	
B.II.32.	Ostatní krátkodobé pohledávky	3460657,22	0,02%	65688170,69	
B.III.	Krátkodobý FM	2445254723,11	13,69%	1466663432,78	
B.III.5.	Jiné BÚ	2207732855,04	12,36%	1382938761,26	
B.III.9.	BÚ	1409373,25	0,01%	1414852,44	
B.III.10.	BÚ FKSP	45225587,47	0,25%	27635967,29	
B.III.14.	BÚ fondů OSS	190441086,35	1,07%	54405480,54	
B.III.15.	Ceniny	103940,00	0,00%	45760,25	
B.III.17.	Pokladna	242881,00	0,00%	222611,00	
PASIVA	Pasiva celkem	17864137893,01	100%	17890122783,60	
C	VK	14275924806,36	79,91%	14887243256,11	
C.I.	Jmění ÚJ a upravující položky	16727517052,71	93,64%	13894117302,31	
C.I.1.	Jmění ÚJ	26512036148,17	148,41%	23622039191,62	12,23%
C.I.5.	Oceňovací rozdíly	-10168145780,06	-59,92%	-10168145780,06	
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	-8355501,80	-0,05%	100529912,15	
C.I.7.	Opravy předchozích ÚO	391982186,40	2,19%	339693978,60	
C.II.	Fondy ÚJ	256653486,03	1,44%	92640314,86	
C.II.2.	Fond kulturních a soc. potřeb	66212399,68	0,37%	38234834,32	
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	190441086,35	1,07%	54405480,54	
C.III.	VH	-147211541381,92	-824,06%	-124942421885,05	
C.III.1.	VH b.ú.o.	-22174804908,86	-124,13%	-21288247448,54	
C.III.3.	VH p.ú.o.	-125036736473,06	-699,93%	-103654174436,51	20,63%

C.IV.	Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření	144503295649,54	808,90%	125842907523,99	14,83%
C.IV.1.	Příjmový účet oss	-5527900376,67	-30,94%	-2327644139,05	
C.IV.2.	Zvláštní výdajový účet	24105150617,90	134,94%	27076079013,30	
C.IV.4.	Agregované příjmy a výdaje p.ú.o.	125926045408,31	704,91%	101094472649,74	24,56%
D.	Cizí zdroje	3588213086,65	20,09%	3002879527,49	
D.III.	Krátkodobé závazky	3588213086,65	20,09%	3002879527,49	
D.III.5.	Dodavatelé	151934512,48	0,85%	36068013,94	
D.III.10.	Zaměstnanci	323261304,80	1,81%	297697353,00	8,59%
D.III.12.	Sociální zabezpečení	43522086,00	0,24%	40231265,00	
D.III.13.	Zdravotní pojištění	53393794,00	0,30%	47734849,00	
D.III.16.	Ostatní daně	50913877,00	0,29%	43848886,53	
D.III.17.	DPH	6329965,51	0,04%	23364637,61	
D.III.19.	Závazky k vybraným ÚV institucím	9872652,85	0,06%	199256164,85	
D.III.35.	Výnosy příštích období	43228888,53	0,24%	45776446,90	
D.III.36.	Dohadné účty pasivní	1397677132,80	7,82%	1414929297,50	
D.III.37.	Ostatní krátkodobé závazky	1335373337,49	7,48%	853691269,16	56,42%

Příloha č. 3 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2017 v Kč

Položka (kód)	Položka (název)	Netto	Významnost položky	Netto min. období	Meziroční rozdíl
AKTIV A	Aktiva celkem	19010794498,49		17864137893,01	6,42%
A.	Stálá aktiva	12952245844,68		12672197950,51	
A.I.	DNM	1642084925,82		1432995541,45	
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	44975539,38	0,24%	16879460,14	
A.I.2.	Software	1091801209,65	5,74%	1126674025,70	-3,10%
A.I.3.	Ocenitelná práva	4717547,00	0,02%	4985773,00	
A.I.6.	Ostatní DNM	140686376,10	0,74%	144331612,85	
A.I.7.	Nedokončený DNM	359904253,69	1,89%	140124669,76	
A.II.	DHM	11306866166,76		11218790284,44	
A.II.1.	Pozemky	639996621,92	3,37%	528818951,80	
A.II.2.	Kulturní předměty	1220147,40	0,01%	1379147,40	
A.II.3.	Stavby	3099718950,70	16,31%	3036139467,47	2,09%
A.II.4.	Samostatné HMV a soubory HMV	6835841301,50	35,96%	6767320929,92	1,01%
A.II.7.	Ostatní DHM	7596492,49	0,04%	343465,49	
A.II.8.	Nedokončený DHM	685240132,75	3,60%	806808715,57	
A.II.10.	DHM určený k prodeji	37252520,00	0,20%	77979606,79	
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky	3294752,10		20412124,62	
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	789152,10	0,00%	630357,50	
A.IV.6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	2505600,00	0,01%	19781767,12	
B.	Oběžná aktiva	6058548653,81		5191939942,50	
B.I.	Zásoby	1257950202,48		1339224192,59	

B.I.2.	Materiál na skladě	806090379,06	4,24%	797422797,06	
B.I.8.	Zboží na skladě	160271,87	0,00%	173333,40	
B.I.10.	Ostatní zásoby	451699551,55	2,38%	541628062,13	
B.II.	Krátkodobé pohledávky	1841177995,06		1407461026,80	
B.II.1.	Odběratelé	2102481,75	0,01%	3344772,22	
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	35586547,65	0,19%	38251857,05	
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	14322354,05	0,08%	6486651,05	
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	12968170,86	0,07%	12040438,39	
B.II.28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	1697666367,94	8,93%	1343688560,87	26,34%
B.II.30.	Náklady P.O.	1101009,64	0,01%	188090,00	
B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	77431063,17	0,41%	3460657,22	
B.III.	Krátkodobý FM	2959420456,27		2445254723,11	
B.III.5.	Jiné BÚ	2607296395,28	13,71%	2207732855,04	18,10%
B.III.9.	BÚ	119891,22	0,01%	1409373,25	
B.III.10.	BÚ FKSP	72998885,25	0,38%	45225587,47	
B.III.14.	BÚ fondů OSS	277470635,52	1,46%	190441086,35	
B.III.15.	Ceniny	99240,00	0,00%	103940,00	
B.III.17.	Pokladna	415409,00	0,00%	242881,00	
PASIVA	Pasiva celkem	19010794498,49		17864137893,01	
C	VK	14676734629,45		14275924806,36	
C.I.	Jmění ÚJ a upravující položky	16745022292,79		16727517052,71	
C.I.1.	Jmění ÚJ	26543009696,59	139,62 %	26512036148,17	
C.I.5.	Oceňovací rozdíly	- 10168145780,06	53,49%	-10168145780,06	

C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	-1609658,27	0,01%	-8355501,80	
C.I.7.	Opravy předchozích ÚO	371768034,53	1,96%	391982186,40	
C.II.	Fondy ÚJ	370139640,52		256653486,03	
C.II.2.	Fond kulturních a soc. potřeb	92669005,00	0,49%	66212399,68	
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	277470635,52	1,46%	19044086,35	
C.III.	VH	-172046690593,25		-147211541381,92	
C.III.1.	VH b.ú.o.	-24835149211,33	130,64%	-22174804908,86	
C.III.3.	VH p.ú.o.	-147211541381,92	774,36%	-125036736473,06	17,73%
C.IV.	Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření	169608263289,39		144503295649,54	
C.IV.1.	Příjmový účet oss	-1796530267,76	9,45%	-5527900376,67	
C.IV.2.	Zvláštní výdajový účet	26901497907,61	141,51%	24105150617,90	11,60%
C.IV.4.	Agregované příjmy a výdaje p.ú.o.	144503295649,54	760,11%	125926045408,31	14,75%
D.	Cizí zdroje	4334059869,04		3588213086,65	
D.II.	Dlouhodobé závazky	78463432,66	0,41%	0,00	
D.III.	Krátkodobé závazky	4255596436,38		3588213086,65	
D.III.5.	Dodavatelé	100675789,16	0,53%	151934512,48	
D.III.10.	Zaměstnanci	377016813,00	1,98%	323261304,80	16,63%
D.III.12.	Sociální zabezpečení	49815484,50	0,26%	43522086,00	
D.III.13.	Zdravotní pojištění	62800783,00	0,33%	53393794,00	

D.III.16.	Ostatní daně	63477669,00	0,33%	50913877,00	
D.III.17.	DPH	11032862,64	0,06%	6329965,51	
D.III.19.	Závazky k vybraným ÚV institucím	7880232,00	0,04%	9872652,85	
D.III.33.	Krátkodobé zprostředko vání transferů	90076558,39	0,47%	171642396,33	
D.III.35.	Výdaje příštích období	1235854,32	0,01%	1063138,86	
D.III.36.	Výnosy příštích období	22311511,71	0,12%	43228888,53	
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	1710455834,67	9,00%	1397677132,80	22,38%
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	1758817043,99	9,25%	1335373337,49	31,71%

Příloha č. 4 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2018 v Kč

Položka (kód)	Položka (název)	Netto	Význam nost položky	Netto min. období	Meziročn í rozdíl
AKTIV A	Aktiva celkem	20651232143,89		19010794498,49	
A.	Stálá aktiva	135112771681,5 8		12952245844,68	
A.I.	DNM	1748812806,66		1642084925,82	
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	164738017,38	0,80%	44975539,38	
A.I.2.	Software	1244887224,37	6,03%	1091801209,65	14,0%
A.I.3.	Ocenitelná práva	10847444,00	0,05%	4717547,00	
A.I.6.	Ostatní DNM	138584918,54	0,67%	140686376,10	
A.I.7.	Nedokončen ý DNM	1894755202,37	0,92%	359904253,69	
A.II.	DHM	11758338427,12		11306866166,76	
A.II.1.	Pozemky	647410946,59	3,13%	639996621,92	

A.II.2.	Kulturní předměty	1220147,40	0,01%	1220147,40	
A.II.3.	Stavby	3168090529,32	15,34%	3099718950,70	2,2%
A.II.4.	Samostatné HMV a soubory HMV	7033141773,94	34,06%	6835841301,50	2,9%
A.II.7.	Ostatní DHM	10135584,49	0,05%	7596492,49	
A.II.8.	Nedokončený DHM	873933004,18	4,23%	685240132,75	
A.II.10.	DHM určený k prodeji	24406441,20	0,12%	37252520,00	
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky	4120447,80		3294752,10	
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	1614847,80	0,01%	789152,10	
A.IV.6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	2505600,00	0,01%	2505600,00	
B.	Oběžná aktiva	7139960462,31		6058548653,81	
B.I.	Zásoby	1414944800,78		1257950202,48	
B.I.2.	Materiál na skladě	967570461,19	4,69%	806090379,06	
B.I.8.	Zboží na skladě	119887,46	0,00%	160271,87	
B.I.10.	Ostatní zásoby	447254452,13	2,17%	451699551,55	
B.II.	Krátkodobé pohledávky	2523639308,14		1841177995,06	
B.II.1.	Odběratelé	7916877,47	0,04%	2102481,75	
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	96220008,40	0,47%	35586547,65	
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	11613180,17	0,06%	14322354,05	
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	13321146,43	0,06%	12968170,86	
B.II.28.	Krátkodobé poskytnuté	2324352391,85	11,26%	1697666367,94	36,9%

	zálohy na transfery				
B.II.29	Krátkodobé zprostředkování transferů	59272422,48	0,29%	0,00	
B.II.30.	Náklady P.O.	8539188,32	0,04%	1101009,64	
B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	2404093,02	0,01%	77431063,17	
B.III.	Krátkodobý FM	3201376353,39		2959420456,27	
B.III.5.	Jiné BÚ	2853012814,39	13,82%	2607296395,28	9,4%
B.III.9.	BÚ	1535036,09	0,01%	1139891,22	
B.III.10.	BÚ FKSP	95311926,45	0,46%	72998885,25	
B.III.14.	BÚ fondů OSS	251256690,46	1,22%	277470635,52	
B.III.17.	Pokladna	259886,00	0,00%	415409,00	
PASIVA	Pasiva celkem	20651232143,89		19010794498,49	
C	VK	15431134060,43		14676734629,45	
C.I.	Jmění ÚJ a upravující položky	17352089142,74		16745022292,79	
C.I.1.	Jmění ÚJ	27140510549,03	131,42%	26543009696,59	
C.I.5.	Oceňovací rozdíly	-10168145780,06	49,24%	-10168145780,06	
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	9067762,24	0,04%	-1609658,27	
C.I.7.	Opravy předchozích ÚO	370656611,53	1,79%	371768034,53	
C.II.	Fondy ÚJ	366245169,20		370139640,52	
C.II.2.	Fond kulturních a soc. potřeb	114988478,74	0,56%	92669005,00	
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	251256690,46	1,22%	277470635,52	
C.III.	VH	-198247549218,03		-172046690593,25	

C.III.1.	VH b.ú.o.	- 26200858624,78	126,87 %	-24835149211,33	
C.III.3.	VH p.ú.o.	- 172046690593,2 5	833,11 %	-147211541381,92	16,9%
C.IV.	Příjmový a výdajový účet rozpočtovéh o hospodaření	1959603488966, 52		169608263289,39	
C.IV.1.	Příjmový účet oss	-2791124506,21	13,52%	-1796530267,76	
C.IV.2.	Zvláštní výdajový účet	29143210183,34	141,12 %	26901497907,61	8,3%
C.IV.4.	Agregované příjmy a výdaje p.ú.o.	169608263289,3 9	821,30 %	144503295649,54	17,4%
D.	Cizí zdroje	5220098083,46		4334059869,04	
D.II.	Dlouhodobé závazky	166962645,39		78463432,66	
D.II.9.	Dlouhodobé zprostředko vání transferů	166962645,39	0,81%	78463432,66	
D.III.	Krátkodobé závazky	5053135438,07		4255596436,38	
D.III.5.	Dodavatelé	39705701,13	0,19%	100675789,16	
D.III.10.	Zaměstnanci	385018336,00	1,86%	377016813,00	2,1%
D.III.11.	Jiné závazky vůči zaměstnanců m	3575052,00	0,02%	0,00	
D.III.12.	Sociální zabezpečení	52618586,00	0,25%	499815484,50	
D.III.13.	Zdravotní pojištění	65201730,00	0,32%	62800783,00	
D.III.16.	Ostatní daně	66002348,00	0,32%	63477669,00	
D.III.17.	DPH	1629541,72	0,01%	11032862,64	
D.III.19.	Závazky k vybraným ÚV institucím	26582931,00	0,13%	0,00	
D.III.35	Výdaje příštích období	38323718,41	0,19%	1235854,32	

D.III.36.	Výnosy příštích období	26845440,02	0,13%	22311511,71	
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	2325992130,96	11,26%	1710455834,67	36,0%
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	2021188898,83	9,79%	1758817043,99	14,9%

Příloha č. 5 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2019 v Kč

Položka (kód)	Položka (název)	Netto	Význam nost položky	Netto min. období	Meziroční rozdíl
AKTIV A	Aktiva celkem	22262359441,54		20651232143,89	
A.	Stálá aktiva	13876699296,15		13511271681,58	
A.I.	DNM	1879963704,26		1748812806,66	
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	159933971,38	0,72%	164738017,38	
A.I.2.	Software	1215021975,76	5,46%	1244887224,37	
A.I.3.	Ocenitelná práva	9819460,00	0,04%	10847444,00	
A.I.6.	Ostatní DNM	136299004,84	0,61%	138584918,54	
A.I.7.	Nedokončen ý DNM	358889292,28	1,61%	189755202,37	
A.II.	DHM	11994183287,92		11758338427,12	
A.II.1.	Pozemky	675716002,99	3,04%	647410946,59	
A.II.2.	Kulturní předměty	1220147,40	0,01%	1220147,40	
A.II.3.	Stavby	3272638890,93	14,70%	3168090529,32	3,30%
A.II.4.	Samostatné HMV a soubory HMV	6752130699,88	30,33%	7033141773,94	-4%
A.II.7.	Ostatní DHM	7928443,49	0,04%	10135584,49	

A.II.8.	Nedokončený DHM	1263671950,23	5,68%	873933004,18	44,60%
A.II.10.	DHM určený k prodeji	20877153,00	0,09%	24406441,20	
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky	2552303,97		4120447,80	
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	1558006,60	0,01%	1614847,80	
A.IV.6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	994297,37	0,00%	2505600,00	
B.	Oběžná aktiva	8385660145,39		7139960462,31	
B.I.	Zásoby	1613871290,00		7414944800,78	
B.I.2.	Materiál na skladě	1175594943,89	5,28%	967570461,19	
B.I.8.	Zboží na skladě	156323,36	0,00%	119887,46	
B.I.10.	Ostatní zásoby	438120022,75	1,97%	447254452,13	
B.II.	Krátkodobé pohledávky	3139428376,22		2523639308,14	
B.II.1.	Odběratelé	10896002,97	0,05%	7916877,47	
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	39447464,40	0,18%	96220008,40	
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	13141971,44	0,06%	11613180,17	
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	14528181,97	0,07%	13321146,43	
B.II.16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	7616408,74	0,03%	0,00	
B.II.28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	2903536354,74	13,04%	2324352391,85	24,92%
B.II.29.	Krátkodobé zprostředko	145622261,00	0,65%	59272422,48	

	vání transferů				
B.II.30.	Náklady P.O.	1193597,53	0,01%	8539188,32	
B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	3446133,43	0,02%	2404093,02	
B.III.	Krátkodobý FM	3632360479,17		3201376353,39	
B.III.5.	Jiné BÚ	3208572114,62	14,41%	2853012814,39	12,46%
B.III.9.	BÚ	1338200,15	0,01%	1535036,09	
B.III.10.	BÚ FKSP	89028225,90	0,40%	95311926,45	
B.III.14.	BÚ fondů OSS	333357431,50	1,50%	251256690,46	
B.III.17.	Pokladna	64507,00	0,00%	259886,00	
PASIVA	Pasiva celkem	22262359441,54		20651232143,89	
C	VK	16086464604,01		15431134060,43	
C.I.	Jmění ÚJ a upravující položky	17269884814,76		17352089142,72	
C.I.1.	Jmění ÚJ	27076165995,55	121,62 %	27140510549,03	
C.I.5.	Oceňovací rozdíly	- 10161034602,46	45,64%	-10168145780,06	
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	16199210,82	0,07%	9067762,24	
C.I.7.	Opravy předchozích ÚO	338554210,85	1,52%	370656611,53	
C.II.	Fondy ÚJ	436155538,45		366245169,20	
C.II.2.	Fond kulturních a soc. potřeb	102798106,95	0,46%	114988478,74	
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	333357431,50	1,50%	251256690,46	
C.III.	VH	- 226463232455,55		-198247549218,03	
C.III.1.	VH b.ú.o.	- 28215683237,52	126,74 %	-26200858624,78	
C.III.3.	VH p.ú.o.	- 198247549218,03	890,51 %	-172046690593,25	15,23%

C.IV.	Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření	224843656706,35		195960348966,52	
C.IV.1.	Příjmový účet oss	-2311841567,60	10,38%	-2791124506,21	
C.IV.2.	Zvláštní výdajový účet	31195149307,43	140,13%	29143210183,34	7,04%
C.IV.4.	Agregované příjmy a výdaje p.ú.o.	195960348966,52	880,23%	169608263289,39	15,54%
D.	Cizí zdroje	6175894837,53		5220098083,46	
D.II.	Dlouhodobé závazky	184155363,68		166962645,39	
D.II.7.	Ostatní dlouhodobé závazky	17192718,29	0,08%	0,00	
D.II.9.	Dlouhodobé zprostředkování transferů	166962645,39	0,75%	166962645,39	
D.III.	Krátkodobé závazky	5991739473,85		5053135438,07	
D.III.5.	Dodavatelé	22658276,68	0,10%	39705701,13	
D.III.10.	Zaměstnanci	409673971,50	1,84%	385018336,00	6,40%
D.III.11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	4867015,60	0,02%	3575052,00	
D.III.12.	Sociální zabezpečení	55200044,00	0,25%	52618586,00	
D.III.13.	Zdravotní pojištění	70507985,00	0,32%	65201730,00	
D.III.16.	Ostatní daně	73351838,00	0,33%	66002348,00	
D.III.17.	DPH	3133405,26	0,01%	1629541,72	
D.III.18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	48833569,00	0,22%	26582931,00	
D.III.19.	Závazky k vybraným ÚV institucím	1490489,00	0,01%	451024,00	

D.III.35.	Výdaje příštích období	1283988,90	0,01%	38323718,41	
D.III.36.	Výnosy příštích období	17945610,92	0,08%	26845440,02	
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	2900862430,43	13,03%	2325992130,96	24,72%
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	2381930849,56	10,70%	2021188898,83	17,85%

Příloha č. 6 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2020 v Kč

Položka (kód)	Položka (název)	Netto	Význam nost položky	Netto min. období	Meziroční rozíl
AKTIV A	Aktiva celkem	25643382573,81		22262359441,54	
A.	Stálá aktiva	14975148277,17		13876699296,15	
A.I.	DNM	2310520498,08		1879963704,26	
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	153935420,38	0,60%	159933971,38	
A.I.2.	Software	1097132005,92	4,28%	1215021975,75	
A.I.3.	Ocenitelná práva	8811624,00	0,03%	9819460,00	
A.I.6.	Ostatní DNM	133035782,77	0,52%	136299004,84	
A.I.7.	Nedokončen ý DNM	917605665,01	3,58%	358889292,28	
A.II.	DHM	12661924721,09		11994183287,92	
A.II.1.	Pozemky	681557266,82	2,66%	675716002,99	
A.II.2.	Kulturní předměty	1220147,40	0,00%	1220147,40	
A.II.3.	Stavby	3560561433,54	13,88%	3272638890,93	8,80%
A.II.4.	Samostatné HMV a soubory HMV	6821955780,23	26,60%	6752130699,88	1,03%
A.II.7.	Ostatní DHM	5565225,49	0,02%	7928443,49	
A.II.8.	Nedokončen ý DHM	1570552617,61	6,12%	1263671950,23	

A.II.10.	DHM určený k prodeji	20512250,00	0,08%	20877153,00	
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky	2703058,00		2552303,97	
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	2703058,00	0,01%	1558006,60	
B.	Oběžná aktiva	106688234296,64		8385660145,39	
B.I.	Zásoby	2770417491,86		1613871290,00	
B.I.2.	Materiál na skladě	2341316441,96	9,13%	1175594943,89	99,16%
B.I.8.	Zboží na skladě	184341,01	0,00%	156323,36	
B.I.10.	Ostatní zásoby	428826586,83	1,67%	438120022,75	
B.II.	Krátkodobé pohledávky	3399047802,82		3139428376,22	
B.II.1.	Odběratelé	39090906,57	0,15%	10896002,97	
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	65655181,20	0,26%	39447464,40	
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	7556009,70	0,03%	13141971,44	
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	21215891,88	0,08%	14528181,97	
B.II.16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	50087635,41	0,20%	7616408,74	
B.II.28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	3050395280,91	11,90%	2903536354,74	5,06%
B.II.29.	Krátkodobé zprostředkování transferů	158957842,90	0,62%	145622261,00	
B.II.30.	Náklady P.O.	986476,42	0,00%	1193597,53	

B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	5102577,83	0,02%	3446133,43	
B.III.	Krátkodobý FM	4498769001,96		3632360479,17	
B.III.5.	Jiné BÚ	4050159503,09	15,79%	3208572114,62	26,23%
B.III.9.	BÚ	1766540,02	0,01%	1338200,15	
B.III.10.	BÚ FKSP	107747770,37	0,42%	89028225,90	
B.III.14.	BÚ fondů OSS	338760296,48	1,32%	333357431,50	
B.III.17.	Pokladna	334892,00	0,00%	64507,00	
PASIVA	Pasiva celkem	25643382573,81		22262359441,54	
C	VK	18423752117,72		16086464604,01	
C.I.	Jmění ÚJ a upravující položky	17216250942,57		17269884814,76	
C.I.1.	Jmění ÚJ	27023132396,03	105,38 %	27076165995,55	
C.I.5.	Oceňovací rozdíly	-10161678942,46	39,63%	-10161034602,46	
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	15781938,15	0,06%	16199210,82	
C.I.7.	Opravy předchozích ÚO	339015550,85	1,32%	338554210,85	
C.II.	Fondy ÚJ	469063126,42		43655538,45	
C.II.2.	Fond kulturních a soc. potřeb	130302829,94	0,51%	102798106,95	
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	338760296,48	1,32%	333357431,50	
C.III.	VH	-261091598014,31		-226463232455,55	
C.III.1.	VH b.ú.o.	-34628365558,76	135,04 %	-28215683237,52	
C.III.3.	VH p.ú.o.	-226463232455,55	883,13 %	-198247549218,03	14,23%
C.IV.	Příjmový a výdajový účet rozpočtovéh	261830036063,04		224843656706,35	

	o hospodaření				
C.IV.1.	Příjmový účet oss	-2671265555,68	10,42%	-2311841567,60	
C.IV.2.	Zvláštní výdajový účet	39657644912,37	154,65 %	31195149307,43	27,13%
C.IV.4.	Agregované příjmy a výdaje p.ú.o.	224843656706,35	876,81 %	195960348966,52	14,74%
D.	Cizí zdroje	7219630456,09		6175894837,53	
D.II.	Dlouhodobé závazky	486172314,72		184155363,68	
D.II.7.	Ostatní dlouhodobé závazky	319209669,33	1,24%	17192718,29	
D.II.9.	Dlouhodobé zprostředkování transferů	166962645,39	0,65%	166962645,39	
D.III.	Krátkodobé závazky	6733458141,37		5991739473,85	
D.III.5.	Dodavatelé	58532194,33	0,23%	22658276,68	
D.III.10.	Zaměstnanci	421965487,00	1,65%	409673971,50	3,00%
D.III.11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	2520649,50	0,01%	4867015,60	
D.III.12.	Sociální zabezpečení	59711152,00	0,23%	55200044,00	
D.III.13.	Zdravotní pojištění	72957295,00	0,28%	70507985,00	
D.III.16.	Ostatní daně	76788961,00	0,30%	73351838,00	
D.III.17.	DPH	3834920,79	0,01%	3133405,26	
D.III.18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	33349483,00	0,13%	48833569,00	
D.III.19.	Závazky k vybraným ÚV institucím	1231221,00	0,00%	1490489,00	
D.III.35.	Výdaje příštích období	870727,23	0,00%	1283988,90	

D.III.36.	Výnosy příštích období	16433550,78	0,06%	17945610,92	
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	3075735488,94	11,99%	2900862430,43	6,03%
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	2909527010,80	11,35%	2381930849,56	22,15%

Příloha č. 7 Rozvaha Ministerstva vnitra se stavem k 31.12.2021 v Kč

Položka (kód)	Položka (název)	Netto	Význam nost položky	Netto min. období	Meziročn í rozdíl
AKTIV A	Aktiva celkem	26973512820,51		25643382573,81	
A.	Stálá aktiva	16413847241,11		14975148277,17	
A.I.	DNM	2585906460,50		2310520498,08	
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	187544355,75	0,70%	153935420,38	
A.I.2.	Software	1334140786,05	4,95%	1097132005,92	
A.I.3.	Ocenitelná práva	7618288,00	0,03%	8811624,00	
A.I.6.	Ostatní DNM	1893552120,05	0,70%	133035782,77	
A.I.7.	Nedokončen ý DNM	848427273,65	3,15%	917605665,01	
A.II.	DHM	13666410715,25		12661924721,09	
A.II.1.	Pozemky	597611939,52	2,22%	681557266,82	
A.II.2.	Kulturní předměty	963829,40	0,00%	1220147,40	
A.II.3.	Stavby	4234739222,96	15,70%	3560561433,54	18,93%
A.II.4.	Samostatné HMV a soubory HMV	5809216283,69	21,54%	6821955780,23	-14,85%
A.II.7.	Ostatní DHM	753230477,42	2,79%	5565225,49	

A.II.8.	Nedokončený DHM	2250770107,26	8,34%	1570552617,61	43,31%
A.II.10.	Poskytnuté zálohy na DHM	228710,00	0,00%	0,00	
A.II.11.	DHM určený k prodeji	19650145,00	0,07%	20512250,00	
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky	161530065,36		2703058,00	
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	1950029,36	0,01%	2703058,00	
A.IV.6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	159580036,00	0,59%	0,00	
B.	Oběžná aktiva	10559665579,40		10668234296,64	
B.I.	Zásoby	2501559719,29		2770417491,86	
B.I.2.	Materiál na skladě	2120252533,68	7,86%	2341316441,96	
B.I.8.	Zboží na skladě	342718,07	0,00%	184341,01	
B.I.10.	Ostatní zásoby	380964467,54	1,41%	428826586,83	
B.II.	Krátkodobé pohledávky	3219120387,97		3399047802,82	
B.II.1.	Odběratelé	12605437,44	0,05%	39090906,57	
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	128403674,53	0,48%	65655181,20	
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	4109991,43	0,02%	7556009,70	
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	31975633,86	0,12%	21215891,88	
B.II.28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	3020911506,53	11,20%	3050395280,91	-0,97%
B.II.30.	Náklady P.O.	15302800,93	0,06%	986476,42	
B.II.31.	Příjmy P.O.	47010,00	0,00%	0,00	

B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	5764333,25	0,02%	5102577,83	
B.III.	Krátkodobý FM	4838985472,14		4498769001,96	
B.III.5.	Jiné BÚ	4490927146,63	16,65%	4050159503,09	10,88%
B.III.9.	BÚ	1904230,14	0,01%	1766540,02	
B.III.10.	BÚ FKSP	109701493,95	0,41%	107747770,37	
B.III.14.	BÚ fondů OSS	235903783,42	0,87%	338760296,48	
B.III.17.	Pokladna	548818,00	0,00%	334892,00	
PASIVA	Pasiva celkem	26973512820,51		25643382573,81	
C	VK	19253384897,84		18423752117,72	
C.I.	Jmění ÚJ a upravující položky	16928275050,87		17216250942,57	
C.I.1.	Jmění ÚJ	26900939210,34	99,73%	27023132396,03	
C.I.5.	Oceňovací rozdíly	-10161678942,46	37,67%	-10161678942,46	
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	15053429,34	0,06%	15781938,15	
C.I.7.	Opravy předchozích ÚO	173961353,65	0,64%	339015550,85	
C.II.	Fondy ÚJ	379545888,95		469063126,42	
C.II.2.	Fond kulturních a soc. potřeb	143642105,53	0,53%	130302829,94	
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	235903783,42	0,87%	338760296,48	
C.III.	VH	-293638628817,83		-258639116633,31	
C.III.1.	VH b.ú.o.	-32547030803,52	120,66%	-34628299175,46	
C.III.3.	VH p.ú.o.	-261091598014,31	967,96%	-224010817457,85	16,55%
C.IV.	Příjmový a výdajový účet rozpočtovéh	295584192775,85		259377554682,04	

	o hospodaření				
C.IV.1.	Příjmový účet oss	-2489231300,30	9,23%	-2671265555,68	
C.IV.2.	Zvláštní výdajový účet	36243388013,11	134,37%	39657644912,37	-8,61%
C.IV.4.	Agregované příjmy a výdaje p.ú.o.	261830036063,04	970,69%	222391175325,35	17,73%
D.	Cizí zdroje	7720127922,67		7219630456,09	
D.II.	Dlouhodobé závazky	506246837,08		486172314,72	
D.II.7.	Ostatní dlouhodobé závazky	506246837,08	1,88%	319209669,33	
D.III.	Krátkodobé závazky	7213881085,59		6733458141,37	
D.III.5.	Dodavatelé	134685051,58	0,50%	58532194,33	
D.III.10.	Zaměstnanci	467573784,41	1,73%	421965487,00	10,81%
D.III.12.	Sociální zabezpečení	59986200,00	0,22%	59711152,00	
D.III.13.	Zdravotní pojištění	74800637,00	0,28%	72957295,00	
D.III.16.	Ostatní daně	49594730,00	0,18%	76788961,00	
D.III.17.	DPH	2258894,74	0,01%	3834920,79	
D.III.19.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	27832631,00	0,10%	33349483,00	
D.III.35.	Krátkodobé zprostředkování transferů	11778166,89	0,04%	0,00	
D.III.36.	Výdaje příštích období	2719191,10	0,01%	870727,23	
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	3214164217,61	11,92%	3075735488,94	4,50%
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	3159433986,79	11,71%	2909527010,80	8,59